

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ**

Διπλωματική Εργασία

**Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ & ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΝΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (Ε.Λ.Π. & Δ.Λ.Π. 11 & 31)**

*Η κατασκευή αναβάθμισης της Περιοχής "I" των ΕΛ.ΠΕ. Ελευσίνας και η ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε. ως Μελέτες Περιπτώσεων*

Φοιτητής: Αντώνιος Λεων. Λαμπρόπουλος

Α.Μ.: 7110M022

Επιβλέπων Καθηγητής: Αναστάσιος Τσάμης

Εξεταστική Επιτροπή: Αν. Τσάμης, Ιωαν. Φίλος, Δημ. Κλεφτοδήμος

Αθήνα

Οκτώβριος / 2012

«Τίποτα δε μπορεί να αντισταθεί σε μια ιδέα που έχει έρθει η ώρα της...»

Βίκτωρ Ουγκώ

*Σε αυτούς που θα ανακοιμήσουν μια νέα Ελλάδα,
με όνειρα και γνώση...*

«Η έγκριση της παρούσας διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν υποδηλώνει αποδοχή
των απόψεων του συγγραφέως αυτής»
(Άρθρο 202, Ν. 5343/1932)

© Αντώνιος Λεων. Λαμπρόπουλος

A.M.: 7110M022

Τμήμα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Π.Μ.Σ.: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Αρχαίας Ολυμπίας 44 - Λυκόβρυση Αττικής

T.K. 14123 - τηλ. 210 2833118

Ο συγγραφέας επιθυμεί εξ αρχής να ευχαριστήσει από καρδιάς όλους όσους συνεπικούρησαν στην προσπάθειά του να ολοκληρώσει επιτυχώς την παρούσα διπλωματική εργασία, ιδιαιτέρως δε τους κάτωθι:

- ❖ Τον Καθηγητή και επιβλέπων της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας κ. Αναστάσιο Τσάμη, ο οποίος με την αгаστή συνεργασία και τις έμπειρες υποδείξεις που παρείχε ανελλιπώς, λειτούργησε καταλυτικά στην επιτυχή και έγκαιρη ολοκλήρωσή της.
- ❖ Τον Καθηγητή κ. Απόστολο Αποστόλου, ο οποίος από την πρώτη στιγμή διέθεσε το πλούσιο βιβλιογραφικό και αρθρογραφικό υλικό του γραφείου του, καθώς και τη βαθειά επιστημονική του γνώση και κατάρτιση.
- ❖ Τον Επίκουρο Καθηγητή κ. Ιωάννη Φίλο, ο οποίος συνεισέφερε τα μέγιστα στην αρχική προσπάθεια σύλληψης και δομής του θέματος, που η διπλωματική αυτή εργασία πραγματεύεται.

Ευελπιστώντας πως, οι όποιες αναπόφευκτες ελλείψεις ή παραλείψεις της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα τύχουν καλόπιστης και δημιουργικής κριτικής από την Επιτροπή Αξιολόγησης και από τον αναγνώστη, αναλαμβάνω πλήρως την ευθύνη των λόγων, αναφορών και παραλείψεων αυτής της συγγραφικής προσπάθειας.

Αθήνα 2012

Αντώνιος Λεων. Λαμπρόπουλος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο κατασκευαστικός κλάδος αποτελεί έναν από τους δυναμικότερους κλάδους για την ελληνική οικονομία. Η ιδιαιτερότητα των εργασιών, καθώς και η ποικιλομορφία αυτών, έχουν οδηγήσει στη θέσπιση ενός μεγάλου αριθμού νομοθετημάτων και κανονισμών. Στην πορεία της παρούσας εργασίας θα εξεταστούν θέματα που αφορούν τις πρόσφατες φορολογικές και λογιστικές αλλαγές στον κλάδο, την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, ταυτόχρονα με τις αλλαγές που αυτά έχουν επιφέρει στα Λογιστήρια και τις οικονομικές καταστάσεις των κατασκευαστικών εταιρειών. Επίσης, θα γίνει λεπτομερής αναφορά στις συμβάσεις κατασκευής και στο φορολογικό έλεγχο των εταιρειών αυτών. Οι ανωτέρω στόχοι θα επιτευχθούν μέσω της ενδεδειγμένης έρευνας επί των θεωρητικών ζητημάτων που άπτονται του θέματος καθώς επίσης, με τις μελέτες των περιπτώσεων της επένδυσης των Ελληνικών Πετρελαίων (ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.) στην Περιοχή 1 των Διυλιστηρίων της Ελευσίνας, καθώς και με τη μελέτη των λογιστικών καταστάσεων μιας μεγάλης τεχνικής εταιρείας, της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β. Α.Ε.

ABSTRACT

The Construction Sector consists one of the most dynamic ones for the Greek economy. The specificity and the diversity of the operations have led to the establishment of a large number of laws and regulations. In the course of the present study, issues related to recent tax and accounting regulations changes in the industry will be examined, along with the implementation of International Accounting Standards and the changes they brought to the Accounting Departments and financial statements of construction companies. In addition, subjects as construction contracts and tax audits of these companies will be disclosed. The above objectives will be achieved through a thorough research on theoretical issues relating to these subjects, as well as with the case studies of the investment of the Hellenic Petroleum (HEL.PE. S.A.) in the Region 1 of Elefsina's refineries and the study of the financial statements of a large construction company, the HELLENIC TEXNODOMIKI T.E.B. A.E.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	7
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ.....	10
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
1.1 Γενικά.....	11
1.2 Σκοπός Εργασίας και Δομή.....	13
2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.....	14
2.1 Τι είναι «Έργο».....	14
2.2 Βασικά Χαρακτηριστικά των Έργων.....	15
2.3 Εμπλεκόμενοι Φορείς.....	16
2.4 Ο Κύκλος Ζωής ενός Έργου.....	17
2.5 Χαρακτηριστικά του Κύκλου Ζωής ενός Έργου.....	17
2.6 Χαρακτηριστικά των Φάσεων ενός Έργου.....	18
2.7 Γενικά Περί Συμβάσεων Έργου.....	19
2.8 Έννοιες και Διακρίσεις Συμβάσεων.....	19
2.9 Χειρισμοί Εσόδων – Εξόδων των Συμβάσεων.....	20
2.10 Βιβλιογραφικές Αναφορές Κεφαλαίου.....	21
3. Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΝΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. 11 & 31 ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ Ε.Λ.Π.....	22
3.1 Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο 11.....	22
3.1.1 Σύνοψη των Διατάξεων του Κ.Ν. 2190/20 για τις Συμβάσεις Κατασκευής Έργων.....	22
3.1.2 Οι Βασικές Διατάξεις του Δ.Λ.Π. 11 για τα Κατασκευαστικά Έργα.....	23
3.1.2.1 Όροι και Περιεχόμενο.....	23
3.1.2.2 Σκοπός και Διακρίσεις Έργων.....	24
3.1.2.3 Συμβατικό Έσοδο.....	25
3.1.2.4 Συμβατικό Κόστος.....	26
3.1.2.5 Ποσοστιαία Ολοκλήρωση.....	27

3.1.2.6 Μη Εφαρμογή Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης.....	28
3.1.2.7 Γνωστοποιήσεις.....	29
3.1.2.8 Λοιπά Ζητήματα.....	30
3.1.3 «Τι αλλάζει με το Δ.Λ.Π. 11;».....	30
3.1.4 Σύνοψη των Διαφορών μεταξύ Δ.Λ.Π. 11 και Ε.Λ.Π.....	32
3.2 Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο 31.....	34
3.2.1 Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για τα Δικαιώματα σε Κοινοπραξίες.....	34
3.2.1.1 Ο Κ.Ν. 2190/20 για τις Κοινοπραξίες.....	34
3.2.1.2 Σύνοψη των Διατάξεων του Κ.Ν. 2190/20 για τις Κοινοπραξίες.....	35
3.2.2 Οι Βασικές Ρυθμίσεις του ΔΛΠ 31 για τις Κοινοπραξίες.....	38
3.2.2.1 Εφαρμογή και Εξαιρέσεις.....	38
3.2.2.2 Όροι και Διακρίσεις Προτύπου.....	39
3.2.2.3 Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες.....	40
3.2.2.4 Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία.....	41
3.2.2.5 Κοινά Ελεγχόμενες Οντότητες.....	41
3.2.2.6 Ενοποίηση Κοινοπραξιών.....	42
3.2.2.7 Συναλλαγές με τη Κοινοπραξία.....	43
3.2.2.8 Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις.....	43
3.2.2.9 Γνωστοποιήσεις.....	44
3.2.2.10 Ζητήματα απεικόνισης.....	45
3.2.3 «Τι αλλάζει με το Δ.Λ.Π. 31;».....	46
3.2.4 Σύνοψη των Διαφορών μεταξύ του Δ.Λ.Π. 31 και των Ε.Λ.Π.....	47
3.3 Βιβλιογραφικές Αναφορές Κεφαλαίου.....	50
4. Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΝΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	52
4.1 Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Περί Τεχνικών Έργων) (Π.Δ. 186/1992).....	53
4.1.1 Ένταξη σε Κατηγορία Βιβλίων.....	53
4.1.2 Τήρηση Βιβλίου Αποθήκης.....	53
4.1.3 Τήρηση Βιβλίων Υποκαταστήματος.....	54
4.2 Τιμολόγιο Τεχνικών Έργων για τα Ιδιωτικά τεχνικά Έργα.....	54
4.2.1 Τιμολόγιο Τεχνικών Έργων για τα δημόσια Τεχνικά Έργα.....	54
4.2.2 Διαδικασία Τιμολόγησης Έργου.....	55
4.2.3 Φορολογία Εισοδήματος Τεχνικών Έργων.....	55
4.2.4 Φορολογία Οικοδομικών Επιχειρήσεων.....	56

4.2.4.1 Ακαθάριστα Έσοδα Οικοδομικών Επιχειρήσεων.....	56
4.2.4.2 Χρόνος Κτήσης των Ακαθάριστων Εσόδων Οικοδομικών Επιχειρήσεων.....	56
4.2.5 Εισόδημα Επιχειρήσεων που ασχολούνται με την Εργολαβία Κατασκευής Δημοσίων και Ιδιωτικών Τεχνικών Έργων.....	57
4.2.5.1 Ακαθάριστα Έσοδα Επιχειρήσεων σε Δημόσια Τεχνικά Έργα.....	52
4.2.5.2 Ακαθάριστα Έσοδα Επιχειρήσεων σε Ιδιωτικά Τεχνικά Έργα.....	57
4.2.6 Εξεύρεση Καθαρών Κερδών Οικοδομικών και Τεχνικών Επιχειρήσεων.....	57
4.2.6.1 Προσαύξηση των πιο πάνω Σ.Κ.Κ.....	58
4.2.6.2 Λογιστικός Προσδιορισμός Κερδών.....	58
4.2.6.3 Επιχειρήσεις για τις οποίες εξακολουθεί να ισχύει ο Τεκμαρτός Τρόπος Προσδιορισμού Κερδών.....	59
4.2.6.4 Φορολογία Προκύπτουσας Διαφοράς μεταξύ Τεκμαρτών και Λογιστικών Κερδών.....	59
4.2.6.5 αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων και Ιδιωτικών Τεχνικών Έργων.....	59
4.3 Φορολογικός Έλεγχος Βιβλίων και Στοιχείων.....	60
4.3.1 Έλεγχος Ειλικρίνειας Φορολογικών Δηλώσεων.....	61
4.4 Βιβλιογραφικές Αναφορές Κεφαλαίου.....	62
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	66
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	68
6.1 Περίπτωση υπό μελέτη Νο 1: "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Α.Ε.".....	68
6.2 Περίπτωση υπό Μελέτη Νο 2: "ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ Α.Ε. - ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΙΪΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ".....	95

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Α.Ε.Β.Ε.	Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία
Α.Λ.Π.	Απόδειξη Λιανικής Πώλησης
Α.Π.Ε.	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
Α.Υ.Ο.	Απόφαση Υπουργού Οικονομίας
Δ.Ε.Π.	Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου
Δ.Λ.Π.	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Δ.Λ.Π.	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Απεικόνισης
ΔΕ.Π.Α.	Δημόσια Επιχείρηση Παροχής Αερίου
Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
Ε.Γ.Λ.Σ.	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
Ε.Ε.	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
ΕΛ.Δ.Α.	Ελληνικά Δωλιστήρια Ασπροπύργου
Ε.Λ.Π.	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα
ΕΛ.ΠΕ.	Ελληνικά Πετρέλαια
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
Κ.Ν.	Κώδικας Νόμων
Ν.Π.	Νομικό Πρόσωπο
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Ε.	Ομόρρυθμη Εταιρεία
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Σ.Κ.Κ.	Συντελεστής Καθαρού Κέρδους
Τ.Δ.Α.	Τιμολόγιο - Δελτίο Αποστολής
Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Φ.Μ.Α.	Φορολογία Μεταβίβασης Ακινήτων
Φ.Μ.Υ.	Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ.Υ.Τ.Α.	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά

Τα κατασκευαστικά έργα δημιουργούνται από τις κατασκευαστικές εταιρείες ή «τεχνικές εταιρείες», όπως διαφορετικά αναφέρονται, και χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: τα δημόσια κατασκευαστικά έργα και τα ιδιωτικά κατασκευαστικά έργα.

Οι κατασκευαστικές εταιρείες εν γένει, αλλά κυρίως οι εταιρείες κατασκευής δημόσιων έργων, διαδραμάτισαν ως ένας ιδιαίτερος κλάδος κυρίαρχο ρόλο στη μεταπολιτευτική Ελλάδα. Ανέλαβαν την ανοικοδόμηση της χώρας και τη δημιουργία όλων των βασικών της υποδομών. Στην πορεία όμως συνέβαλαν εξίσου αρνητικά στο πολεοδομικό κομφούζιο που επικρατεί τις τελευταίες δεκαετίες. Συμπλέχθηκαν σε κεντρικό και σε τοπικό επίπεδο με την πολιτική εξουσία και επέδρασαν πολλές φορές καθοριστικά στην πολιτική εξέλιξη της χώρας, μέσω των οικονομικών και άλλων επιρροών τους. Επομένως, οι τεχνικές εταιρείες είναι ένας εξαιρετικά σημαντικός και νευραλγικός κλάδος για την οικονομία της χώρας και θα έπρεπε να έχει μια ειδικότερη αντιμετώπιση σε ότι αφορά το λογιστικό πλαίσιο με το οποίο λειτουργεί και όχι να αναμένεται η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. ώστε να μπει μια οργάνωση στα λογιστήρια των τεχνικών εταιρειών.

Μια τεχνική εταιρεία διαχειρίζεται συνήθως μεγάλα ποσά, κατά κανόνα είναι χωροταξικά διεσπαρμένη και για να λειτουργήσει αποτελεσματικά χρειάζεται ισχυρό οργανωτικό πλαίσιο και ισχυρή κεντρική Διοίκηση. Πολλές από τις ελληνικές τεχνικές εταιρείες, στο παρελθόν αλλά και πρόσφατα, δραστηριοποιήθηκαν σε άλλες χώρες στο εξωτερικό και ανέλαβαν και εκτέλεσαν σημαντικά έργα υποδομών. Αποτέλεσαν στην ουσία έναν εκ των πρωτοπόρων και σημαντικότερων εξωστρεφή επιχειρηματικό κλάδο της χώρας, με εξαίρεση φυσικά τη ναυτιλία που κατέχει τα πρωτεία. Αυτή η επέκταση στο εξωτερικό, στη συνέχεια διακόπηκε εξαιτίας μιας σειράς κλιμακούμενων γεγονότων πολιτικής κυρίως φύσεως που διαδραματίστηκαν στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου, αλλά ήδη μετά τους Ολυμπιακούς αγώνες και τη τεχνογνωσία που αποκτήθηκε με τις κατασκευές των εγκαταστάσεων, οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν καταφέρει να επαναδιεισδύσουν σε αγορές της Ανατολής και της Αφρικής, σε έργα πολυτελείας ή υποδομών.

Στην μεταπολεμική ιστορία της χώρας, γνωρίσαμε ορισμένες τεχνικές εταιρείες οι οποίες έγιναν επιχειρηματικοί γίγαντες και στη συνέχεια, εξαφανίστηκαν από τον επιχειρηματικό χάρτη. Την ίδια ιστορική πορεία είχαν και πολλές άλλες μεσαίες και

μικρότερες εταιρείες του χώρου. Ως επιχειρηματικός κλάδος, οι κατασκευαστικές παρουσιάζουν μεγάλους κινδύνους βιωσιμότητας, γιατί αυτή εξαρτάται από τα έργα που έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν και, όπως γνωρίζουμε, η κατασκευή έργων εξαρτάται πολλές φορές από την οικονομική ευρωστία του αναδόχου, τις γενικότερες πολιτικές συνθήκες που επικρατούν τοπικά ή εθνικά, τις προσωπικές επαφές της Διοίκησης με πρόσωπα – κλειδιά ή από άλλα έκτακτα γεγονότα (πχ. φυσικές καταστροφές, κλπ).

Λόγω των υψηλών επιπέδων διαφθοράς στη χώρα μας, ένα μέρος των εσόδων των δημοσίων έργων επιστρέφει με κάποιους τρόπους στο πολιτικό σύστημα, διαμέσου αυτών των παράνομων διαδρομών. Αυτή η διαδικασία διατηρεί και δημιουργεί και άλλες «τρύπες» στις οικονομικές καταστάσεις και στα λογιστικά βιβλία των κατασκευαστικών εταιρειών. Για παράδειγμα, στις κατασκευές ιδιωτικών έργων, και κυρίως στη δραστηριότητα της ανέγερσης κατοικιών, οι υψηλοί φόροι μεταβίβασης και οι λοιπές επιβαρύνσεις μπορούν να δημιουργήσουν αναλογικά «μαύρα - αδήλωτα» έσοδα, δηλαδή έσοδα που δε λογιστικοποιούνται και επομένως δε φορολογούνται ως θα έπρεπε.

Η σημαντικότερη όμως ιδιομορφία στη λειτουργία των κατασκευαστικών εταιρειών που σχετίζεται άμεσα με τα λογιστικά πρότυπα, είναι το ιδιάζον επιχειρηματικό μόρφωμα των Κοινοπραξιών. Τα μεγάλα έργα, κατά κανόνα εκτελούνται από κοινοπραξίες, που αποτελούν ιδιαίτερης μορφής νομικά πρόσωπα, και όχι από αυτές καθ' αυτές τις τεχνικές εταιρείες. Οι τεχνικές εταιρείες απλώς συμμετέχουν στις κοινοπραξίες. Οι κοινοπραξίες, με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Πλαίσιο δεν ενοποιούνταν μέχρι πρόσφατα στις οικονομικές καταστάσεις των μητρικών εταιρειών. Έτσι δημιουργήθηκε ένα δυσεπίλυτο πρόβλημα, σε ότι αφορά την ειλικρινή απεικόνιση του κύκλου εργασιών των κατασκευαστικών εταιρειών: εάν εμφανίζονταν μόνο τα έσοδα που η κάθε μια σαν εταιρεία λόγιζε σε ατομικό επίπεδο, αυτά ήταν ελάχιστα. Ενώ τα έσοδα τα οποία αποκτούσαν οι κοινοπραξίες, στις οποίες συμμετείχε η τεχνική εταιρεία, μπορεί να ήταν τεράστια. Έτσι, άτυπα και χωρίς να υπάρχουν σχετικές νομικές ρυθμίσεις, εμφανιζόταν στις οικονομικές καταστάσεις και η αναλογία των εσόδων των κοινοπραξιών, στα πλαίσια των δυνατοτήτων που δίνεται από το υπάρχον λογιστικό πλαίσιο να εμφανιστούν και άλλες πληροφορίες πέραν αυτών που προβλέπονται από τα συγκεκριμένα πρότυπα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων.

Παραδοσιακά, την εποπτεία των τεχνικών εταιρειών που κατασκευάζουν δημόσια έργα έχει το αντίστοιχο Υπουργείο (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.), και όχι απαραίτητα το Υπουργείο Ανάπτυξης, το οποίο εποπτεύει γενικά τις ανώνυμες εταιρείες και παρεμβαίνει σε ζητήματα που αφορούν το λογιστικό και κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας τους. Από την

δεκαετία του '90, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. καθόρισε ένα αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο και ένα πλαίσιο γνωστοποιήσεων των τεχνικών εταιρειών που κατασκευάζουν δημόσια έργα. Έτσι, οι τεχνικές εταιρείες ενημερώνουν το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για ένα πλήθος στοιχείων, αλλά για αυτά τα στοιχεία δεν ενημερώνονται παράλληλα και οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, αφού δεν είχαν περιληφθεί στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα αυτές οι γνωστοποιήσεις.

1.2 Σκοπός της Εργασίας και Δομή

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των λογιστικών και φορολογικών θεμάτων που σχετίζονται με τις κατασκευαστικές εργασίες. Στην ουσία, η πρόθεση του ερευνητή - συγγραφέα είναι η δημιουργία μιας εργασίας - οδηγού για τη λογιστική και φορολογική προσέγγιση των τεχνικών έργων, με βάση τόσο τα Ε.Λ.Π., όσο κυρίως τα αντίστοιχα Δ.Λ.Π. Πρόκειται για μια θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος και η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι αυτή της βιβλιογραφικής επισκόπησης και έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα, το δεύτερο Κεφάλαιο, που ακολουθεί την Εισαγωγή και είναι το μεγαλύτερο σε όγκο μελέτης, άπτεται της λογιστικής διαχείρισης των τεχνικών έργων. Μετά την παρουσίαση των θεωρητικών όρων, η εργασία συνεχίζει με τον Κ.Β.Σ., τα Τιμολόγια των έργων και τη διαδικασία τιμολόγησης. Στη συνέχεια ακολουθεί μια εκτενής μελέτη στα φορολογικά ζητήματα των τεχνικών έργων. Έπεται η αναλυτική παρουσίαση των Δ.Λ.Π. Νο 11 και Νο 31, καθώς και οι διαφορές και ομοιότητες που αυτά παρουσιάζουν με τα Ε.Λ.Π.

Η εργασία προχωρά, στο τρίτο Κεφάλαιο, με την παρουσίαση των συμβάσεων κατασκευής έργων και το φορολογικό έλεγχο των τεχνικών επιχειρήσεων και ολοκληρώνεται με τα Συμπεράσματα, όπου εκεί εμφανίζονται συγκεντρωτικά τα σημαντικότερα στοιχεία της μελέτης, καθώς και οι προσωπικές εκτιμήσεις του ερευνητή.

Τέλος, στο Παράρτημα της παρούσας εργασίας δίνεται στον αναγνώστη η δυνατότητα να παρατηρήσει την πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών στοιχείων που αναφέρθηκαν στην εργασία, μέσα από δύο επιλεγμένες μελέτες περιπτώσεων: α) Τη συγκριτική παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων (2004 – 2007) της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β. και β) Το βαθμό εφαρμογής των λογιστικών κανόνων των Ε.Λ.Π. και Δ.Λ.Π. στην περίπτωση της επένδυσης των ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. στα διυλιστήρια της Ελευσίνας (Περιοχή 1), με την εξαγωγή χρήσιμων και αποκαλυπτικών συμπερασμάτων.

2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

2.1 Τι είναι «Έργο»

Τα έργα είναι ο ακρογωνιαίος λίθος του σχεδιασμού και υλοποίησης των στρατηγικών κάθε οργανισμού και γενικότερα κάθε οργανωτικής δομής, διότι παρέχουν τις βάσεις για την κατανόηση, την ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών, υπό την ευρύτερη έννοια.

Σύμφωνα με τον Οδηγό Απόκτησης Γνώσεων (PMBOK, 2004) σχετικά με τη Διοίκηση Έργων, του Ινστιτούτου Διοίκησης Έργων (PMI), το Έργο ορίζεται ως *«Μια προσωρινή προσπάθεια που αναλαμβάνει για να δημιουργηθεί ένα μοναδικό προϊόν ή υπηρεσία. Προσωρινό σημαίνει ότι κάθε έργο έχει καθορισμένη αρχή και τέλος. Μοναδικό σημαίνει ότι το παραγόμενο αποτέλεσμα, προϊόν ή υπηρεσία διαφέρει κατά διακριτό τρόπο από όλα τα υπόλοιπα παρόμοια προϊόντα ή υπηρεσίες»*. Ένας άλλος ορισμός του έργου, σύμφωνα με το Πρότυπο ISO 10006: 1997 “Quality Management – Guidelines to quality in project management” δίδεται παρακάτω: *«Έργο είναι μια μοναδική διεργασία αποτελούμενη από μια ομάδα συνεργαζόμενων και ελεγχόμενων δραστηριοτήτων με χρονική αφετηρία και λήξη και η οποία αναλαμβάνεται για την επίτευξη ενός στόχου, συμμορφούμενου με συγκεκριμένες απαιτήσεις, περιλαμβανομένων και περιορισμών σε χρόνο, κόστος και πόρους»*.

Τα έργα ποικίλουν ως προς το μέγεθος, το αντικείμενο εργασιών, το κόστος και τον απαιτούμενο χρόνο ολοκλήρωσης, και μπορεί να κατηγοριοποιούνται από υπερμεγέθη διεθνή έργα που κοστίζουν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ και διαρκούν πολλά χρόνια, έως μικρά, τοπικά έργα με μικρό προϋπολογισμό που απαιτούν μόνο μερικές ημέρες εργασίας. Στους περισσότερους, αν όχι σε όλους τους επιχειρηματικούς οργανισμούς, η επιβίωση και η επιτυχία τους εξαρτάται κάθε φορά από μια σειρά έργων που ποικίλουν μεταξύ τους. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα έργων είναι τα εξής:

- Ο σχεδιασμός και η παραγωγή ενός μοντέλου αυτοκινήτου (Βιομηχανία).
- Η εκστρατεία διαφήμισης και προβολής μιας εταιρείας (Επιχειρήσεις).
- Η κατασκευή ενός κτιρίου ή εγκαταστάσεων (Κατασκευές).
- Η εγκατάσταση ενός νέου πληροφοριακού συστήματος σε έναν οργανισμό ή εταιρεία (Πληροφορική).

2.2 Βασικά Χαρακτηριστικά των Έργων

Τα βασικά γνωρίσματα των έργων, όπως φαίνεται από τους ορισμούς, είναι η μοναδικότητα και η προσωρινότητα που τα διακρίνει, καθώς και η προοδευτική τους ανάπτυξη που συνοδεύει τις δύο αυτές έννοιες. Η προοδευτική ανάπτυξη του έργου σημαίνει ότι αυτό αναπτύσσεται σταδιακά με ολοένα καινούργια δεδομένα και αναθεωρήσεις, που προκύπτουν κατά τη διάρκειά του. Υπάρχουν, όμως, ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά σε όλα τα έργα, τα οποία αναφέρονται στη συνέχεια:

- Κάθε έργο προορίζεται για την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών και πρέπει να είναι σύμφωνο με τις προδιαγραφές που τέθηκαν κατά την έναρξή του.
- Ο χρονικός ορίζοντας μέσα στον οποίο το έργο θα πρέπει να ολοκληρωθεί, καθορίζεται από την χρονική στιγμή έναρξης και τη χρονική στιγμή λήξης του έργου και είναι περιορισμένος.
- Υπάρχουν δεδομένοι διαθέσιμοι πόροι που μπορεί να είναι το ανθρώπινο δυναμικό, τα κεφάλαια, οι πρώτες ύλες κ.ά.
- Ένα έργο χαρακτηρίζεται από επιμέρους δραστηριότητες (activities) ή αποστολές (Tasks), οι οποίες αλληλεπιδρούν και ενδεχομένως έχουν μεταξύ τους εναλλασσόμενες προτεραιότητες.
- Μια προσωρινή ομάδα εκτέλεσης του έργου συγκροτείται για να εκτελέσει τις δραστηριότητες του έργου.
- Ένα έργο μπορεί να είναι μοναδικό, με την έννοια ότι αφορά ένα σαφή σκοπό, ο οποίος δεν είναι επαναλαμβανόμενος.

Ένα έργο χαρακτηρίζεται, επίσης, από αβεβαιότητα, κινδύνους (ως επακόλουθο των αβέβαιων γεγονότων που συνοδεύουν την σύλληψη ενός έργου), αλλαγές (κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του), περιορισμούς κόστους, χρόνου, πόρων, ποιότητας, προσωπικού, καθώς και επιρροές και αλλαγές που θέτουν οι συμμετέχοντες στην πορεία.

Η ποιότητα, ο χρόνος και το κόστος είναι τρεις αποφασιστικοί παράγοντες για ολοκλήρωση την πορεία του έργου. Παραδοσιακά, αυτοί οι περιορισμοί έχουν καταγραφεί ως ένας αδιαίρετος «τριπλός περιορισμός», που αρχικά όμως περιελάμβανε: το φυσικό αντικείμενο του έργου (project scope), το χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεση του έργου και το κόστος εκτέλεσης του έργου. Οι περιορισμοί χρόνου, κόστους και φυσικού αντικείμενου του έργου, αναφέρονται αντίστοιχα, στη διάρκεια του χρόνου που είναι διαθέσιμος για την ολοκλήρωση του έργου, στο ποσό του προϋπολογισμού και στο άθροισμα των προϊόντων, υπηρεσιών και αποτελεσμάτων που ως έργο θα παρασχεθούν. Η τριάδα αυτή των περιορισμών, αναφέρεται επίσης, ως «τρίγωνο διαχείρισης του

έργου», όπου κάθε πλευρά αντιπροσωπεύει έναν περιορισμό. Αλλαγή στη μια πλευρά του τριγώνου που μεταφράζεται σε αλλαγή των περιορισμών, προκαλεί αλλαγή στους περιορισμούς που σχετίζονται με τους άλλους παράγοντες. Έτσι, αλλαγή στο αντικείμενο των εργασιών του έργου προκαλεί αλλαγή στους περιορισμούς του χρόνου και του κόστους, π.χ. αύξηση της διάρκειας του έργου, αύξηση του προϋπολογισμού, κ.ο.κ.

Μια περαιτέρω κατηγοριοποίηση των περιορισμών ξεχωρίζει την ποιότητα από το φυσικό αντικείμενο, του οποίου είναι σημαντική συνιστώσα, καθιστώντας την τον τέταρτο ξεχωριστό περιορισμό. Τελικά, έχει επικρατήσει ο ορισμός των τριών κρίσιμων παραγόντων κάθε έργου να είναι ο Χρόνος, το Κόστος και η Ποιότητα, ενώ προφανής είναι η σημαντικότητα του φυσικού αντικειμένου του έργου.

Τέλος, κρίσιμο ρόλο παίζει και το πολιτισμικό, κοινωνικό, διεθνές, πολιτικό και φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται ένα έργο. Η ομάδα έργου πρέπει να κατανοεί το πώς το έργο επηρεάζει τους ανθρώπους στην εκάστοτε τοπική κοινωνία και πως οι άνθρωποι το έργο, να εξοικειωθεί με εφαρμοστέους διεθνείς, εθνικούς και τοπικούς Νόμους αλλά και να γνωρίζει παράγοντες της τοπικής οικολογίας και της φυσικής γεωγραφίας που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το έργο. Ένα έργο, παρότι είναι ένα ισχυρό σύνολο από επιμέρους δραστηριότητες, σπάνια εκτελείται αυτόνομα. Αυτό που στην πραγματικότητα συμβαίνει είναι μια αλληλεπίδραση σε οργανωτικό, τεχνικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο με άλλα έργα του ίδιου ή ακόμη και διαφορετικών οργανισμών.

2.3 Εμπλεκόμενοι Φορείς

Συμμετέχοντες στο έργο θεωρούνται εταιρείες ή άτομα τα οποία έχουν λόγο να αναμειχθούν στο έργο. Οι συμμετοχοί μπορεί να είναι οργανώσεις ή άτομα τα οποία είτε εμπλέκονται ενεργά στο έργο, είτε έχουν συμφέροντα που επηρεάζονται από το έργο και τον τρόπο που υλοποιείται. Ενδέχεται, επίσης, οι ίδιοι να ασκούν επιρροή στο έργο και στα αποτελέσματά του. Η ομάδα εργασίας πρέπει να εντοπίσει αυτά τα μέλη, να εκτιμήσει τις απαιτήσεις τους και κατόπιν να επηρεάσει εκείνους που εγγυώνται την επιτυχή περάτωση του έργου. Οι κύριοι συμμετοχοί σε κάθε έργο συμπεριλαμβάνουν:

- Το Διευθυντή του Έργου, ο άνθρωπος που διοικεί το έργο.
- Τον Πελάτη, το άτομο ή τον οργανισμό που θα χρησιμοποιήσει το προϊόν του έργου.
- Τον ανάδοχο οργανισμό που αναλαμβάνει να φέρει σε πέρας το έργο.
- Την ομάδα εργασίας.

- Το χορηγό, το άτομο ή την ομάδα που προσφέρει οικονομικούς πόρους, σε μετρητά ή σε είδος, για την εκτέλεση του έργου.

Ο χειρισμός των εμπλεκόμενων μερών είναι δύσκολος, καθώς ο καθένας έχει διαφορετικά συμφέροντα και προσδοκίες από το ίδιο το έργο, που πολλές φορές μπορεί να συγκρούονται μεταξύ τους. Είναι, λοιπόν, στην ευθύνη του υπεύθυνου του έργου να συγκεράσει όλες τις απαιτήσεις και ανάγκες των εμπλεκομένων, με προτεραιότητα φυσικά τις απαιτήσεις του πελάτη, ώστε να πετύχει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Η εύρεση των λύσεων που ικανοποιούν το σύνολο των εμπλεκόμενων μερών, είναι μια από τις προκλήσεις που καλείται να ικανοποιήσει ο υπεύθυνος του έργου.

2.4 Ο Κύκλος Ζωής ενός Έργου

Η αυξανόμενη πολυπλοκότητα τόσο των έργων, όσο και των προσπαθειών ανάπτυξής τους, καθιστά δύσκολο τον έλεγχο και τη διαχείριση των έργων. Οι υπεύθυνοι έργου ή οι οργανισμοί προκειμένου να βελτιώσουν το διοικητικό έλεγχο και να συνδέσουν το έργο με τις τρέχουσες λειτουργίες του οργανισμού, συνήθως διαιρούν το έργο σε φάσεις εκτέλεσης. Συγκεκριμένα, το εγχειρίδιο PMBOK (1996) αναφέρει πως: «...καθώς το κάθε έργο είναι μοναδικό και ενέχει κάποιο βαθμό κινδύνου, οι εταιρείες που αναλαμβάνουν την εκτέλεση έργων, συνήθως τα υποδιαιρούν σε φάσεις για να υπάρχει καλύτερος διοικητικός έλεγχος. Συλλογικά όλες μαζί, οι φάσεις αυτές συνιστούν τον κύκλο ζωής του έργου».

2.5 Χαρακτηριστικά του Κύκλου Ζωής ενός Έργου

Κύκλος ζωής ενός έργου, ονομάζονται όλες οι φάσεις ή τα στάδια μεταξύ της σύλληψης - έναρξης και του τερματισμού ενός έργου, από τα οποία διέρχεται αυτό προκειμένου να εκπληρώσει τους στόχους του. Ο κύκλος ζωής του έργου εξυπηρετεί στον ευχερή καθορισμό της έναρξης και του τέλους του έργου. Για παράδειγμα, όταν ένας οργανισμός αναγνωρίσει μια ευκαιρία στην αγορά, στην οποία θα ήθελε να ανταποκριθεί, συνήθως εκπονεί μια μελέτη σκοπιμότητας για να αποφασίσει εάν θα αναλάβει ή όχι το έργο. Ο καθορισμός του κύκλου ζωής του έργου, θα προσδιορίσει ποιες μεταβατικές ενέργειες πριν την έναρξη και μετά το τέλος του έργου περιλαμβάνονται σε αυτό και κατά συνέπεια, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως σύνδεσμος του έργου με τις λοιπές λειτουργίες του οργανισμού. Ο ορισμός της έννοιας του κύκλου ζωής, στην προκειμένη περίπτωση, μπορεί να βοηθήσει το διευθυντή έργου να αποσαφηνίσει εάν η μελέτη σκοπιμότητας θα συμπεριληφθεί μέσα στις αρχικές φάσεις του έργου ή αν θα λογιστεί σαν αυτόνομο έργο.

Η αλληλουχία των φάσεων, η οποία ορίζεται τις περισσότερες φορές από τον κύκλο ζωής του έργου, γενικά εμπλέκει κάποια μορφή μεταφοράς τεχνολογίας, όπως π.χ. η μεταβίβαση της εντολής του πελάτη για σχεδιασμό και ανάπτυξη, τα λεπτομερή σχέδια που προωθούνται προς υλοποίηση κ.τ.λ. Τα παραδοτέα της κάθε φάσης συνήθως ελέγχονται και εγκρίνονται πριν ξεκινήσουν οι εργασίες της επόμενης φάσης. Πολλές φορές, ωστόσο, μια επακόλουθη φάση συμβαίνει να ξεκινά πριν την έγκριση των παραδοτέων της προηγούμενης, όταν οι κίνδυνοι ενός τέτοιου ενδεχόμενου είναι μέσα σε αποδεκτά όρια. Αυτή η πρακτική της επικάλυψης ορισμένων φάσεων καλείται «Fast Tracking». Για παράδειγμα, σε έργα κατασκευής πλοίων, η κατασκευή του σκελετού μπορεί να ξεκινήσει αμέσως μόλις υπάρχουν διαθέσιμα τα αντίστοιχα κατασκευαστικά σχέδια. Ο κύκλος ζωής του έργου γενικά καθορίζει:

- Ποιες τεχνικές εργασίες πρέπει να γίνουν σε κάθε φάση.
- Ποιος πρέπει να εμπλακεί σε κάθε φάση.

Η περιγραφή του κύκλου ζωής ενός έργου μπορεί να γίνει με τη χρήση εντύπων, διαγραμμάτων ή γραφημάτων, ώστε να είναι πιο σαφής η δομή του και ο έλεγχός του. Αυτά μπορεί να είναι με τη σειρά τους είτε πιο λεπτομερή, είτε πιο γενικά, ανάλογα με τις επιθυμίες των συμμετεχόντων στο έργο. Οι περιγραφές των περισσότερων κύκλων ζωής έργων, έχουν αρκετά κοινά χαρακτηριστικά, όπως:

- Τα επίπεδα κόστους και στελέχωσης με ανθρώπινο δυναμικό είναι χαμηλότερα στη αρχή, υψηλότερα όσο το έργο πλησιάζει να ολοκληρωθεί και ελαχιστοποιούνται όταν το έργο οδεύει προς τη λήξη του.
- Η πιθανότητα επιτυχούς ολοκλήρωσης του έργου είναι χαμηλότερη και άρα ο κίνδυνος και η αβεβαιότητα είναι υψηλότεροι, στην αρχή του έργου. Όσο το έργο είναι σε εξέλιξη, η πιθανότητα επιτυχίας γενικώς αυξάνεται.
- Η ικανότητα των εμπλεκόμενων μερών και ενδιαφερόμενων φορέων να επηρεάσουν το τελικό αποτέλεσμα είναι υψηλότερη στην αρχή του έργου και γίνεται διαρκώς χαμηλότερη, καθώς το έργο προοδεύει. Ένας σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει σε αυτό το φαινόμενο, είναι ότι το κόστος των αλλαγών και η διόρθωση σφαλμάτων αυξάνονται, καθώς το έργο οδεύει προς την περάτωσή του.

2.6 Χαρακτηριστικά των Φάσεων ενός Έργου

Κάθε έργο, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την πολυπλοκότητα του, διέρχεται μέσα από μια σειρά ευδιάκριτων και συγκεκριμένων φάσεων, από την αρχή του έως τον τερματισμό του. Στα μεγάλα έργα, οι φάσεις πρέπει επίσημα να καθορίζονται και να

διακρίνονται, έτσι ώστε να καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική διοίκηση του έργου. Στα μικρότερα έργα, οι φάσεις είναι συνήθως λιγότερο τυπικές, αλλά και σε αυτή την περίπτωση πρέπει να αναγνωρίζονται διακριτά.

Κάθε φάση ενός έργου διακρίνεται από την ολοκλήρωση ενός ή περισσότερων παραδοτέων σταδίων (milestones). Παραδοτέο είναι ένα απτό, επαληθεύσιμο προϊόν μιας εργασίας, όπως π.χ. μια μελέτη σκοπιμότητας, ένα λεπτομερές σχέδιο κ.ά. Τα παραδοτέα, επομένως και οι φάσεις, αποτελούν μέρος μιας διαδοχικής λογικής σειράς γεγονότων, σχεδιασμένων έτσι ώστε να εξασφαλίσουν το σωστό ορισμό του τελικού προϊόντος - έργου. Τα συμπεράσματα κάθε φάσης του έργου σημειώνονται από μια ανασκόπηση των σημαντικότερων παραδοτέων και της απόδοσης του έργου, για να προσδιορισθεί εάν το έργο θα συνεχίσει στην επόμενη φάση του απρόσκοπτα ή εάν απαιτείται να ανιχνευθούν και διορθωθούν λάθη προηγούμενων παραδοτέων φάσεων. Αυτές οι ανασκοπήσεις στο τέλος κάθε φάσης καλούνται έξοδοι φάσεων ή «stage gates» ή «kill points».

2.7 Γενικά περί Συμβάσεων Έργου

Η κατασκευαστική περίοδος ενός τεχνικού έργου συνήθως υπερβαίνει τα όρια μιας διαχειριστικής περιόδου, πράγμα που δημιουργεί ένα πλήθος θεμάτων σχετικά με τη λογιστική παρακολούθησή του. Η σημαντικότερη αρχή που καλούνται να υπηρετήσουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι η αρχή του δεδουλευμένου εσόδου – εξόδου. Για την εφαρμογή της πρέπει να τηρείται μια σειρά κανόνων καταχώρισης και απεικόνισης των οικονομικών γεγονότων. Πιο συγκεκριμένα, οι συναλλαγές αναγνωρίζονται λογιστικά όταν πραγματοποιούνται, ανεξαρτήτως από την είσπραξη ή πληρωμή τους, οι δαπάνες βαραίνουν την περίοδο που πραγματοποιούνται και συσχετίζονται με τα αντίστοιχα έσοδα που αποκτώνται χάρις σε αυτές (matching principle).

2.8 Έννοιες και Διακρίσεις Συμβάσεων

Οι κύριες έννοιες που χρησιμοποιούνται προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι σκοποί του προτύπου, είναι οι εξής:

- α. Σύμβαση κατασκευής είναι μια συμφωνία κατασκευής ενός περιουσιακού στοιχείου ή ομάδας στοιχείων, οργανικά συνδεδεμένων μεταξύ τους.
- β. Σύμβαση σταθερού τιμήματος είναι η σύμβαση κατασκευής, στην οποία ο κατασκευαστής συμφωνεί ένα συμβατικό σταθερό τίμημα ή μια σταθερή τιμή ανά κατασκευαζόμενη μονάδα, το οποίο μπορεί να υπόκειται σε ρήτρες αναπροσαρμογής του κόστους.

γ. Σύμβαση κόστους πλέον κέρδους είναι η σύμβαση κατασκευής κατά την οποία ο κατασκευαστής εισπράττει το κόστος, πλέον μιας αμοιβής, ανά μονάδα έργου.

Συνεπώς, μια σύμβαση κατασκευής μπορεί να περιλαμβάνει συρροή διαφόρων τύπων συμβάσεων, τόσο για τα διάφορα συνεργεία (υπεργολαβίες διαφόρων επαγγελματιών), όσο και συμβάσεις προμήθειας υλικών που θα ενσωματωθούν στο κυρίως έργο, καθώς και συμβάσεις παροχής υπηρεσιών. Προκειμένου να μπορέσουμε να διευκολυνθούμε, ώστε να ικανοποιήσουμε το σκοπό του προτύπου που απαιτεί όσο το δυνατόν να διατηρηθεί η αρχή της συσχέτισης εσόδου – εξόδου, σκόπιμο θα ήταν να βρούμε τρόπους κατακερματισμού της κατασκευής του συνολικού έργου, με ορισμένα βάσιμα κριτήρια. Έτσι, εάν υπάρχουν στο έργο περιουσιακά στοιχεία με κάποια σχετική αυτοτέλεια, τα οποία είτε μπορούν να παραληφθούν από τον πελάτη ξεχωριστά, είτε η κατασκευή τους υποβλήθηκε με διαφορετικές προσφορές, τα παρακολουθούμε ξεχωριστά λογιστικά. Είναι προφανές ότι σε κάθε ευκαιρία τμηματικής συσχέτισης εσόδων - εξόδων διευκολύνεται η διαχειριστική αυτοτέλεια των χρήσεων. Μια παρόμοια πρακτική θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στην περίπτωση κάθε πρόσθετης ή παράπλευρης σύμβασης του έργου. Ωστόσο η πρακτική του κατακερματισμού των συμβάσεων αντενδεικνύεται όταν τα επί μέρους έργα εκτελούνται παράλληλα ή όταν διαπραγματεύονται ως ενιαίο σύνολο.

2.9 Χειρισμοί Εσόδων – Εξόδων των Συμβάσεων

Το έσοδο που προέρχεται από μια κατασκευαστική σύμβαση, για τις ανάγκες του Προτύπου, χρειάζεται να προσδιοριστεί τουλάχιστον τόσες φορές, όσες και οι διαχειριστικές περίοδοι που χρειάζονται για την κατασκευή του έργου. Εύλογο είναι ότι, ο αρχικός υπολογισμός ενός συμβατικού εσόδου τροποποιείται στη συνέχεια από διάφορα πιθανά γεγονότα, όπως η κλιμάκωση του κόστους μεταξύ διαφόρων σταδίων κατασκευής, τα διάφορα προβλήματα που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν αρχικά (λ.χ. ιδιαιτέρως σκληρό υπέδαφος), οι διάφορες ρήτρες κακοτεχνιών, οι τροποποιήσεις αρχικού έργου και η αναπροσαρμογή του τιμήματος στη διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου.

Στα έξοδα που θα πρέπει να βαρύνουν την κατασκευή του έργου δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα έξοδα που πραγματοποιούνται για τις λοιπές λειτουργίες της επιχείρησης. Έξοδα που, κατά τεκμήριο, γίνονται για τη διοικητική, χρηματοοικονομική λειτουργία της επιχείρησης, τη διάθεση, την έρευνα και την ανάπτυξή της, δεν θα πρέπει να βαρύνουν το κόστος παραγωγής του έργου. Πιο συγκεκριμένα, στο κόστος παραγωγής του έργου πρέπει να περιλαμβάνονται μόνον οι δαπάνες για τα άμεσα εργατικά κόστη, τα

άμεσα υλικά που ενσωματώνονται στην κατασκευή και το κόστος των μηχανημάτων που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγή (είτε αναφερόμαστε σε πάγια, είτε σε μηχανήματα τρίτων). Το κόστος ενός έργου είναι δεδομένο, διότι λογιστικοποιείται τη στιγμή της πραγματοποίησής του, συνεπώς το βάρος για την έκδοση αξιόπιστων αποτελεσμάτων χρήσεως το επωμίζεται η διαδικασία προσδιορισμού του συμβατικού εσόδου που αναλογεί στα ανωτέρω έξοδα (percentage of completion).

Για να αποφευχθεί το φαινόμενο της «διανομής των κεφαλαίων της επιχείρησης» όταν αδυνατούμε να προσδιορίσουμε ένα αναλογικό ποσοστό των πραγματοποιούμενων εξόδων σε σχέση με το συμβατικό έσοδο, για λόγους συντηρητικότητας, ορίζουμε το συμβατικό αυτό έσοδο ως ισόποσο των εξόδων (Cost recovery method). Αυτονόητη προϋπόθεση είναι να μην προέρχονται τα έξοδα, τα οποία βαρύνουν το κόστος των ενδιάμεσων χρήσεων, από προβλέψεις πιθανών ζημιών. Σε περίπτωση πιθανολογούμενων ζημιών, αυτές πρέπει να εμφανίζονται άμεσα στα αποτελέσματα της χρήσης που αυτές βαρύνουν.

2.10 Βιβλιογραφικές Αναφορές Κεφαλαίου

- Γρηγοράκος, Θ. - Ειδικά λογιστικά θέματα τεχνικών εταιρειών και κοινοπραξιών τους - Εκδόσεις Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, Αθήνα 2002.
- Κορομηλάς, Γ. – Πρακτικός Οδηγός Τεχνικών Επιχειρήσεων – Εκδόσεις Tax Advisors, Αθήνα 2010.
- Ν. 1418/84 (ΦΕΚ - 23 Α') - Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών Θεμάτων.
- Callan J. - Rice H. - Construction Accounting Desk book, Financial, Tax, Accounting, Management and legal Answers - New York, Aspen law and business, 2002.
- Adrian J. - Adrian D. - Construction Accounting. 3rd edition - Champaign, Illinois - Stipes Publishing L.L.C., 1999.
- Dun and Bradstreet - Heavy Construction Other Than Building Construction Contractor – Εκδόσεις Πρόσβαση, 2009.
- Carmichael D. R, Lillien B. Steven, Mellman Martin - Accountants handbook, Volume two, Special Industries and special topics - John Wiley & Sons, Inc., New York 2002.
- C.I.P.F.A. - A practical guide to the audit of major construction contracts, 6th edition - London 1994.
- Thomsett M. - Builder's guide to Accounting - Craftsman Book Company, 2001.

3. Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΝΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. 11 & 31 ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ Ε.Λ.Π.

3.1 Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο 11

3.1.1 Σύνοψη των Διατάξεων Κ.Ν. 2190/20 για τις Συμβάσεις Κατασκευής Έργων

Συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 που σχετίζονται με το Δ.Λ.Π. 11 στο Ε.Γ.Λ.Σ.

ΑΡΘΡΟ & ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ	Συνοπτική Αναφορά
42ε. 12	Έξοδα που πληρώθηκαν μέσα στην κλειόμενη χρήση, αλλά αφορούν την επόμενη ή τις επόμενες χρήσεις, εμφανίζονται χωριστά στους μεταβατικούς λογαριασμούς ενεργητικού.
42ε. 12	Έσοδα που αφορούν την κλειόμενη χρήση αλλά δεν εισπράχτηκαν ή δε χρεώθηκαν σε προσωπικούς λογαριασμούς μέσα σε αυτή, εμφανίζονται χωριστά στους μεταβατικούς λογαριασμούς ενεργητικού.
42ε. 12	Έσοδα που εισπράχτηκαν μέσα στην κλειόμενη χρήση, αλλά αφορούν την επόμενη ή τις επόμενες χρήσεις, εμφανίζονται χωριστά στους μεταβατικούς λογαριασμούς παθητικού.
42ε. 12	Έξοδα που πραγματοποιήθηκαν και αφορούν την κλειόμενη χρήση, αλλά δεν πληρώθηκαν ή δεν πιστώθηκαν σε προσωπικούς λογαριασμούς μέσα σε αυτή, εμφανίζονται χωριστά στους μεταβατικούς λογαριασμούς παθητικού.
42ε. 12	Αν τα ποσά των μεταβατικών λογαριασμών είναι σημαντικά, αναλύονται στο Προσάρτημα.
42ε. 14	Σχηματίζονται κάθε χρόνο στα αναγκαία όρια, προβλέψεις για κινδύνους, έξοδα και υποχρεώσεις, που δεν είναι γνωστό το ακριβές ποσό και ο χρόνος που θα καταστούν πληρωτέες.
42ε. 15α	Στον «κύκλο εργασιών» εμφανίζονται τα έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών, καθαρά από εκπτώσεις ή εισπραττόμενους φόρους, από τη συνήθη δραστηριότητα της εταιρείας.
43.1	Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις γίνεται με βάση το ιστορικό κόστος και τις

	αρχές που ορίζονται από το Νόμο.
43.1δ	Ισχύει η αρχή ότι τα έσοδα και τα έξοδα λογίζονται κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους ανεξάρτητα από το χρόνο που θα εξοφληθούν οι σχετικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις.
43.7	Τα αποθέματα, εκτός από υποπροϊόντα, υπολείμματα και τα ελαττωματικά, αποτιμούνται στην κατ' είδος μικρότερη τιμή ανάμεσα στην τιμή κτήσης ή παραγωγής και στην τρέχουσα τιμή ή την καθαρή αξία ρευστοποίησης αν είναι μικρότερη από την τρέχουσα.
43α.1η	Στο Προσάρτημα γίνεται ανάλυση του κύκλου εργασιών, κατά κατηγορίες δραστηριότητας, στο μέτρο που οι κατηγορίες διαφέρουν ουσιαστικά μεταξύ τους από πλευράς οργάνωσης των πωλήσεων ή της παροχής υπηρεσιών της εταιρείας.

3.1.2 Οι Βασικές Διατάξεις του Δ.Λ.Π. 11 για τα Κατασκευαστικά Έργα

3.1.2.1 Όροι και Περιεχόμενο

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
3	Σύμβαση Κατασκευής Έργου: Σύμβαση κατασκευής ενός περιουσιακού στοιχείου, ή πολλών που είναι αλληλοσυνδεδεμένα σε ότι αφορά σχεδιασμό, τεχνολογία, λειτουργία, τελικό σκοπό ή χρήση.
3	Σύμβαση Σταθερής Τιμής: Όταν έχει συμφωνηθεί σταθερή τιμή συνολικά ή σταθερή τιμή ανά μονάδα, ακόμη και αν υπάρχουν ρήτρες αναπροσαρμογής.
3	Σύμβαση Προστιθέμενης Αμοιβής: Όταν προβλέπεται είσπραξη του κόστους, πλέον μιας αμοιβής ποσοστιαίας ή σταθερής.
13	Τροποποίηση Συμβατικού Έργου: Οδηγία από πελάτη, που πηγάζει από τη σύμβαση, για τροποποίηση του έργου.
14	Αξίωση Αποζημίωσης: Ποσό που διεκδικεί ο κατασκευαστής για κόστος που δεν είναι στο Συμβατικό Έσοδο. Έχει μεγάλη αβεβαιότητα.
15	Συμβατικά Κίνητρα: Προβλέπονται στη σύμβαση για επίτευξη συγκεκριμένων στόχων. Περιλαμβάνονται στο Συμβατικό Έσοδο μόνο αν: α) αναμένεται ότι θα επιτευχθούν οι στόχοι βάσιμα, β)

	μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.
16	Συμβατικό Κόστος: Διακρίνεται σε: α) τμήμα που αφορά άμεσα στην εκτέλεση της σύμβασης, β) τμήμα που μερίζεται σε πολλές συμβάσεις (έμμεσο), γ) ειδικά κόστη για το έργο.
17	Άμεσο Κόστος Έργου: Περιλαμβάνει: α) άμεσα εργατικά, β) υλικά, γ) μισθώματα εξοπλισμού, δ) μεταφορικά εξοπλισμού, ε) αποσβέσεις, στ) άμεσος σχεδιασμός και τεχνική βοήθεια, ζ) κόστη αποκατάστασης, η) κόστη εγγυήσεων, θ) κόστη αποζημίωσης τρίτων, κ.λπ.
17	Παρεπόμενα έσοδα έργων: Εμφανίζονται αφαιρετικά στο Άμεσο Κόστος Έργου και περιλαμβάνουν έσοδα από προϊόντα κατεδάφισης ή εκποίησης μηχανημάτων που έχουν χρεωθεί στο έργο, κ.λπ.
18	Έμμεσο Κόστος Έργων: Περιλαμβάνει: α) ασφάλιστρα γενικά, β) σχεδιασμό γενικά, γ) τεχνική βοήθεια γενικά, δ) γενικά κόστη κατασκευών (π.χ. προσωπικό μισθοδοσίας προσωπικού), ε) δυνητικά και κόστος δανεισμού με βάση το Δ.Λ.Π. 23.
19	Συμβατικά Ειδικά Κόστη: Π.χ. όταν ορισμένα κόστη διοίκησης ή ανάπτυξης πληρώνονται από τον πελάτη και διαφορετικά δεν θα περιλαμβάνονταν στο Συμβατικό Κόστος.
25	Μέθοδος Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης: Η αναλογία του κέρδους μεταφέρεται στα αποτελέσματα, ανάλογα με το βαθμό ολοκλήρωσης του έργου.

3.1.2.2 Σκοπός και Διακρίσεις Έργων

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
1	Αντικείμενο του Δ.Λ.Π. 11 αποτελεί η λογιστική παρακολούθηση των έργων, από τους κατασκευαστές.
3	Σύμβαση Κατασκευής Έργου: Σύμβαση κατασκευής ενός ή περισσότερων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία είναι αλληλοσυνδεδεμένα σε ότι αφορά σχεδιασμό, τεχνολογία, λειτουργία, τελικό σκοπό και χρήση.
5	Σαν έργα θεωρούνται και: α) Project Management ή επίβλεψη, β)

	Κατεδαφίσεις και αποκαταστάσεις χώρων.
6	Μια σύμβαση κατασκευής μπορεί να έχει ταυτόχρονα και στοιχεία Σύμβασης Σταθερής Τιμής και στοιχεία Σύμβασης Προστιθέμενης Αμοιβής. Απαιτείται να μελετάται σε βάθος η εκάστοτε σύμβαση για τη σωστή εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 11.
7	Κανονικά το Δ.Λ.Π. 11 εφαρμόζεται για κάθε σύμβαση χωριστά. Μπορεί όμως μια σύμβαση να «σπάει» σε τμήματα ή πολλές επί μέρους συμβάσεις να αντιμετωπίζονται ως μια ενιαία.
8	Αν μια σύμβαση αφορά πολλά στοιχεία, αντιμετωπίζεται το κάθε ένα χωριστά εφόσον: α) έγιναν χωριστές προσφορές, β) η καθεμία ανεξάρτητα ήταν διαπραγματεύσιμη και μπορούσε να μην αναλάβεις μια από αυτές και γ) διαχωρίζονταν σαφώς έξοδα και έσοδα.
9	Μια ομάδα συμβάσεων αντιμετωπίζεται ενιαία εφόσον: α) έχει συναφθεί σαν σύνολο, β) στην πράξη είναι ένα ενιαίο έργο με συνολικό περιθώριο Μικτού Κέρδους, γ) εκτελούνται συγχρόνως ή με χρονική αλληλουχία.
10	Ένα πρόσθετο στοιχείο, που γίνεται με επιλογή του πελάτη, είτε περιλαμβάνονταν σαν δυνατότητα στην αρχική σύμβαση είτε όχι, θεωρείται σαν Ειδικό Έργο εφόσον: α) διαφέρει ουσιαστικά από το έργο της αρχικής σύμβασης και β) η τιμή του διαπραγματεύεται ανεξάρτητα.

3.1.2.3 Συμβατικό Έσοδο

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
11	Το Συμβατικό Έσοδο αφορά: α) το αρχικό ποσό της σύμβασης, β) τις τροποποιήσεις της σύμβασης, γ) τις αξιώσεις αποζημιώσεων και δ) τα κίνητρα.
11	Εκτός από το αρχικό ποσό, τα άλλα στοιχεία για να θεωρηθούν Συμβατικό Έσοδο πρέπει: α) να αναμένεται βάσιμα ότι θα εισπραχθούν και β) να μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.
12	Ο υπολογισμός για το Συμβατικό Έσοδο, γίνεται στην εύλογη αξία (εισπραχθέντος και εισπρακτέου). Κατά συνέπεια, το έσοδο σε κάθε

	περίοδο μπορεί να διαφέρει γιατί μεταβάλλονται παράμετροι που το προσδιορίζουν.
13	Το έσοδο μιας Τροποποίησης Συμβατικού Έργου, περιλαμβάνεται στο Συμβατικό Έσοδο εφόσον: α) είναι αναμενόμενο ότι θα γίνει η τροποποίηση και β) μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
14	Η Αξίωση Αποζημίωσης περιλαμβάνεται στο Συμβατικό Έσοδο μόνο εφόσον: α) οι διαπραγματεύσεις είναι σε τελικό στάδιο και αναμένεται να καταλήξουν θετικά και β) μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
15	Συμβατικά Κίνητρα: Προβλέπονται στη σύμβαση για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων. Περιλαμβάνονται στο Συμβατικό Έσοδο μόνο εφόσον: α) αναμένεται ότι θα επιτευχθούν οι στόχοι βάσιμα και β) μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.
17	Παρεπόμενα έσοδα έργων: Αφαιρετικά στο Άμεσο Κόστος Έργου, όπως έσοδα από προϊόντα κατεδάφισης ή εκποίησης μηχανημάτων που έχουν χρεωθεί στο έργο, κ.λπ.

3.1.2.4 Συμβατικό Κόστος

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
16	<u>Συμβατικό Κόστος</u> : διακρίνεται σε: α) αυτό που αφορά άμεσα στην εκτέλεση της σύμβασης, β) στο τμήμα που μερίζεται σε πολλές συμβάσεις (έμμεσο) και γ) στα ειδικά κόστη για το έργο.
17	<u>Άμεσο Κόστος Έργου</u> : Περιλαμβάνει: α) άμεσα εργατικά, β) υλικά, γ) μισθώματα εξοπλισμού, δ) μεταφορικά εξοπλισμού, ε) αποσβέσεις, στ) άμεσος σχεδιασμός και τεχνική βοήθεια, ζ) κόστη αποκατάστασης, η) κόστη εγγυήσεων, θ) κόστη αποζημίωσης τρίτων, κ.λπ.
18	<u>Έμμεσο Κόστος Έργων</u> : Περιλαμβάνει: α) ασφάλιστρα γενικά, β) σχεδιασμό γενικά, γ) τεχνική βοήθεια γενικά, δ) γενικά κόστη κατασκευών (π.χ. προσωπικό μισθοδοσίας προσωπικού), ε) δυνητικά και κόστος δανεισμού με βάση το Δ.Λ.Π. 23.
19	<u>Συμβατικά Ειδικά Κόστη</u> : Αφορά την περίπτωση π.χ. όταν ορισμένα

	κόστη διοίκησης ή ανάπτυξης πληρώνονται από τον πελάτη και διαφορετικά δεν θα περιλαμβάνονταν στο Συμβατικό Κόστος.
20	Δεν περιλαμβάνονται στο Συμβατικό Κόστος, με την προϋπόθεση ότι συμβατικά δεν ορίζεται διαφορετικά, κόστη όπως: α) διοικητικά, β) πωλήσεων, γ) έρευνας και ανάπτυξης και δ) αποσβέσεις που δεν σχετίζονται με το έργο.
21	Καταρχήν, το Συμβατικό Κόστος αρχίζει μετά την υπογραφή της σύμβασης. Αν τα έξοδα απόκτησης μεταφέρθηκαν στα Αποτελέσματα Χρήσης, δεν υπολογίζονται στο Συμβατικό Κόστος. Μπορεί όμως και να υπολογιστούν αν μπορούν να διαχωριστούν και αν είναι βέβαιο ότι θα αναληφθεί το έργο και εμφανίζονται μέχρι την ανάληψή του σε μεταβατικό λογαριασμό

3.1.2.5 Ποσοστιαία Ολοκλήρωση

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
25	Μέθοδος Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης: Η αναλογία του κέρδους μεταφέρεται στα αποτελέσματα ανάλογα με το βαθμό ολοκλήρωσης του έργου.
22	Αν μια Σύμβαση Κατασκευής Έργου μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, το Συμβατικό Έσοδο και το Συμβατικό Κόστος καταχωρούνται ανάλογα με το στάδιο ολοκλήρωσης του έργου.
23	Σε Σύμβαση Σταθερής Τιμής υπάρχει αξιόπιστη αποτίμηση εάν αναμένεται τα Συμβατικά Έσοδα να εισπραχθούν και μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα: α) το Συμβατικό Έσοδο, β) το Συμβατικό Κόστος για όλο το έργο, γ) το Στάδιο ολοκλήρωσης και δ) το Συμβατικό Κόστος μέχρι την ημερομηνία ισολογισμού.
24	Σε Σύμβαση Προστιθέμενης Αμοιβής υπάρχει αξιόπιστη αποτίμηση αν: α) αναμένεται τα Συμβατικά Έσοδα να εισπραχθούν και β) το Συμβατικό Κόστος με την ημερομηνία ισολογισμού μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
27	Αν πραγματοποιηθεί ένα έξοδο, το οποίο θα πληρωθεί αργότερα από τον πελάτη, τότε αν υπάρχει βεβαιότητα της είσπραξης αυτό μπορεί

	να καταχωρηθεί στο λογαριασμό «έργα / παραγωγή υπό εκτέλεση».
28	Αν μέρος του Συμβατικού Έσοδου αποδειχθεί ότι δεν είναι εισπρακτέο δε μειώνεται το Συμβατικό Έσοδο, αλλά αυξάνεται το Συμβατικό Κόστος με αντίστοιχη πρόβλεψη.
30	Το στάδιο ολοκλήρωσης μπορεί να υπολογίζεται: α) ημερολογιακά, β) με βάση τις επιμετρήσεις, γ) με ολοκλήρωση αυτοτελών τμημάτων του έργου, κ.λπ.
31	Τα υλικά που είναι στο εργοτάξιο και δεν τοποθετήθηκαν, καθώς και οι προκαταβολές σε υπεργολάβους δεν περιλαμβάνονται στο κόστος, αλλά στο λογαριασμό «έργα υπό εκτέλεση».
35	Αν στη συνέχεια μπορεί να γίνει αξιόπιστη εκτίμηση μιας σύμβασης, από τότε αντιμετωπίζεται με βάση την ποσοστιαία ολοκλήρωση.
36	Αν το προβλεπόμενο Συμβατικό Έσοδο είναι μικρότερο από το Συμβατικό Κόστος, η διαφορά μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα.
37	Το ζημιογόνο αποτέλεσμα μεταφέρεται στα Αποτελέσματα Χρήσης μόλις υπολογιστεί, στην αρχή ή κατά τη διάρκεια, και δεν συμψηφίζεται με τυχόν κέρδη από άλλα έργα του ίδιου πελάτη.
38	Η Μέθοδος Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης υπολογίζεται κάθε φορά σωρευτικά. Οι μεταβολές αντιμετωπίζονται με βάση το Δ.Λ.Π. 8. Αν αφορούν μόνο εκτιμήσεις, επιβαρύνουν τα Αποτελέσματα Χρήσης της παρούσας και προηγούμενων χρήσεων. Αν είναι διαφορές στις λογιστικές εκτιμήσεις ή λάθη, αντιμετωπίζονται ανάλογα με τις ρυθμίσεις του Δ.Λ.Π. 8

3.1.2.6 Μη Εφαρμογή Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
32	Αν δεν μπορεί να γίνει αξιόπιστη αποτίμηση λογίζεται: α) το έσοδο, αυτό που εύλογα αναμένεται ότι θα εισπραχθεί και β) το κόστος με την πραγματοποίησή του, το ιστορικό κόστος.
34	Τα αποτελέσματα επιβαρύνονται με το κόστος εφόσον: α) η ολοκλήρωση εξαρτάται από δικαστικές αποφάσεις, β) ο πελάτης δεν

	μπορεί να πληρώσει, γ) ο κατασκευαστής αδυνατεί να ολοκληρώσει, δ) η εγκυρότητα της σύμβασης είναι αμφίβολη ή ε) για να γίνει το έργο, πρέπει να γίνουν απαλλοτριώσεις ή κατασχέσεις που δεν έγιναν.
--	--

3.1.2.7 Γνωστοποιήσεις

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
Προκύπτουν άμεσα από το Δ.Λ.Π. 11	
39	Γνωστοποιείται: α) Το Συμβατικό Έσοδο που μεταφέρθηκε στα Αποτελέσματα της περιόδου, β) Η Μέθοδος υπολογισμού του Συμβατικού Εσόδου περιόδου και γ) Η Μέθοδος υπολογισμού του σταδίου ολοκλήρωσης
39	(Αν και δεν αναφέρεται ρητώς, για λόγους πληρότητας θα πρέπει να αναφέρεται και το συνολικά τιμολογημένο ποσό σ.σ.)
40	Γνωστοποιούνται για κάθε έργο που δεν έχει τελειώσει: α) το Συνολικό Συμβατικό Κόστος που έχει λογιστεί στα Αποτελέσματα Χρήσης, β) τα Συνολικά κέρδη ή ζημιές που έχουν καταχωρηθεί στα Αποτελέσματα Χρήσης, γ) οι προκαταβολές που έχουν εισπραχθεί και δ) οι παρακρατήσεις που έχουν γίνει.
42	Γνωστοποιείται για κάθε έργο: α) το μικτό ποσό που οφείλουν οι πελάτες και β) το μικτό ποσό που τυχόν οφείλεται στους πελάτες.
45	Γνωστοποιούνται για κάθε έργο οι πιθανές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 37, όπως: α) αποζημιώσεις, β) ποινές ή γ) πιθανές ζημιές.
Προκύπτουν έμμεσα και προτείνονται:	
43	Κατά τη γνώμη μας, η εταιρεία οφείλει να κοινοποιεί ανάλυση των απαιτήσεων από πελάτες σε ότι αφορά το έργο, η οποία να περιλαμβάνει: α) την τιμολογημένη αξία, β) τη λογισμένη μη τιμολογημένη αξία, γ) το Φ.Π.Α., δ) το συμψηφισμό προκαταβολών, ε) κρατήσεις δεκάτων, κ.λπ., στ) τις εισπράξεις από πελάτες και ζ) υπόλοιπο απαίτησης (σ.σ.).
44	(Οι υποχρεώσεις στους πελάτες, είτε στη σπάνια περίπτωση που

	εκδίδεται τιμολόγιο για έργο που δεν έχει πραγματοποιηθεί (π.χ. μελέτη κατασκευή σ.σ.) και εμφανίζεται κανονικά στους μεταβατικούς παθητικού, είτε για τις άλλες υποχρεώσεις (προκαταβολές κλπ.), πρέπει να εμφανίζονται αναλυτικά κατά έργο κατά τη γνώμη μας σ.σ.).
--	---

3.1.2.8 Λοιπά Ζητήματα

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
43	(Ο υπολογισμός που αναφέρει το Δ.Λ.Π. 11 για τις απαιτήσεις από πελάτες προϋποθέτει ότι μόλις εκδίδεται το τιμολόγιο εξοφλείται, κάτι που δεν ισχύει στην Ελλάδα σ.σ.).
43	Το Δ.Λ.Π. 11 δεν προβλέπει υποχρέωση για την ανάλυση των απαιτήσεων από πελάτες στις σημειώσεις, αλλά αναφέρει πως υπολογίζεται και υποχρεώνει για την κοινοποίηση του συνολικού ποσού.
43	Οι εσωτερικές πληροφορίες για τις απαιτήσεις από πελάτες πρέπει να περιλαμβάνουν πλήρη ανάλυση των βασικών ιστορικών μεγεθών του έργου.
44	Το Δ.Λ.Π. 11 δεν προβλέπει υποχρέωση για την ανάλυση των υποχρεώσεων σε πελάτες στις σημειώσεις, αλλά αναφέρει πως υπολογίζεται και υποχρεώνει για την κοινοποίηση του συνολικού ποσού
44	(Ο υπολογισμός που αναφέρει το Δ.Λ.Π. 11 για τις υποχρεώσεις στους πελάτες προϋποθέτει ότι εκδίδονται τιμολόγια για έργο που δεν έχει γίνει, κάτι που πρακτικά δεν γίνεται στην Ελλάδα σ.σ.).
46	Το Δ.Λ.Π. 11 εφαρμόζεται από 01.01.1995.

3.1.3 «Τι αλλάζει με το Δ.Λ.Π. 11;»

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11, για τα κατασκευαστικά έργα εφαρμόζεται η μέθοδος της «Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης». Με τη μέθοδο αυτή γίνεται εκτίμηση του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, εκτίμηση του κόστους του και του κέρδους που αναμένεται να προκύψει από αυτό και με βάση τα στοιχεία αυτά, στην κάθε χρήση λογίζεται το έσοδο και τα έξοδα που αντιστοιχούν σε αυτά τα συνολικά ποσά που υπολογίστηκαν.

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι αυτή η μέθοδος από άποψη αρχής, θα μπορούσε καταρχήν να δώσει τις πιο ειλικρινείς οικονομικές καταστάσεις γιατί βρίσκεται σε αντιστοιχία με την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων και αντιμετωπίζει ένα ειδικό αλλά σύνηθες πρόβλημα που εμφανίζεται στις κατασκευαστικές εταιρείες, όταν η κατασκευή ενός έργου διαρκεί πολλά χρόνια. Με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, σε κάθε χρήση εμφανίζεται το αποτέλεσμα που αντιστοιχεί στο έργο που παράχθηκε στη συγκεκριμένη χρήση και όχι κατ' ανάγκη στο έργο που τιμολογήθηκε μέσα στη χρήση.

Από την άλλη πλευρά, αυτή η μέθοδος εμφανίζει μια σειρά δυσκολίες και απαιτεί εκτιμήσεις από εξειδικευμένους επαγγελματίες, για το τμήμα του έργου που εκτελέστηκε, αλλά και για το τμήμα του κόστους που αντιστοιχεί στο εκτελεσμένο έργο. Επειδή υπάρχουν πολλές κατηγορίες έργων, αλλά στο τέλος το κάθε έργο είναι κάτι συγκεκριμένο και διαφορετικό, η γνώση και η επιμέλεια που πρέπει να επιδείξουν αυτοί που θα κάνουν τις εκτιμήσεις πρέπει να είναι σε πολύ υψηλό επίπεδο, προκειμένου να οδηγήσουν οι εκτιμήσεις σε αξιόπιστα συμπεράσματα.

Οι ορκωτοί ελεγκτές από την πλευρά τους, στο βαθμό που ανατίθεται σε αυτούς ο έλεγχος της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων, δεν έχουν επαρκείς γνώσεις στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο για να τις ελέγξουν. Θα ήταν ίσως δυνατό να το επιτύχουν αν χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητοι πραγματογνώμονες, αλλά αυτό αφενός θα αύξανε σημαντικά το κόστος του ελέγχου και αφετέρου, για πολλά έργα δεν είναι δυνατόν να βρεθούν τέτοιοι πραγματογνώμονες στην αγορά, εφόσον ζητούμενο είναι να καλύψουν την ουσία και όχι τον τύπο.

Το Δ.Λ.Π. 11 δίνει επίσης τη δυνατότητα να περιληφθούν στο συνολικό προϋπολογισμό του έργου και ποσά που αφορούν σε απαιτήσεις της εταιρείας (Claims), οι οποίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί και πιθανά αμφισβητούνται από τον εργοδότη, κάτι που δεν μπορούσε να γίνει με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Πρέπει να σημειωθεί ότι το Δ.Λ.Π. 31, που αφορά τις κοινοπραξίες, δίνει τη δυνατότητα της ενσωμάτωσής τους με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και δεν ορίζει σαν υποχρεωτική την αναλογική ενοποίηση. Ζητήματα που σχετίζονται με την παρακολούθηση των εγγυητικών επιστολών και είναι σημαντικά, με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αντιμετωπίζονται γενικά σαν ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Επίσης, ένα άλλο πλήθος ζητημάτων που σχετίζεται με τη λειτουργία των τεχνικών εταιρειών και το θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας δεν καλύπτονται από το Δ.Λ.Π. 11 και είναι λογικό να μην καλύπτονται.

Με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα γίνεται ένα σημαντικό βήμα μπροστά, σε ότι αφορά τη βελτίωση της λογιστικής παρακολούθησης των τεχνικών εταιρειών, αλλά δεν

λύνονται πολλά από τα προβλήματα. Το κύριο θετικό είναι ότι αποσυνδέεται η φορολογία από τις οικονομικές καταστάσεις. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει ένα σημαντικό και αρκετά επεξεργασμένο πλαίσιο από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για την παρακολούθηση των τεχνικών εταιριών. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η συνεργασία των αρμόδιων Αρχών ώστε να προκύψουν ρυθμίσεις που, χωρίς να αντιστρατεύονται τις διατάξεις των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, να τις συμπληρώνουν και να τις εξειδικεύουν, ώστε εν τέλει να υπάρξει ένα ολοκληρωμένο και επιστημονικά αποδεκτό και πρακτικά υλοποιήσιμο, πλαίσιο λογιστικής παρουσίασης για τις τεχνικές εταιρείες. Η εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 11 δημιουργεί στην πράξη κινδύνους για μεγάλες αλλοιώσεις, σε ήδη αλλοιωμένες οικονομικές καταστάσεις του κλάδου, στο βαθμό που οι εκτιμήσεις για την «ποσοστιαία ολοκλήρωση» είναι δύσκολο να ελεγχθούν αξιόπιστα. Αν όμως καθοριστούν συγκεκριμένες προδιαγραφές και ευθύνες για αυτές τις εκτιμήσεις, το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί και εφόσον επιβληθεί η αναλογική ενοποίηση για τις κοινοπραξίες, τα βήματα που θα έχουν γίνει προς τα εμπρός θα είναι πολύ σημαντικά.

3.1.4 Σύνοψη των Διαφορών μεταξύ Δ.Λ.Π. 11 και Ε.Λ.Π.

1. Αναλυτική Προσέγγιση για τα Κατασκευαστικά Έργα:

Το Δ.Λ.Π. 11 περιλαμβάνει μια αναλυτική προσέγγιση για τους λογιστικούς χειρισμούς που αφορούν τα κατασκευαστικά έργα, ανάλογα με τη διάκριση τους. Ο Κ.Ν. 2190/20 δεν κάνει καμία ειδική αναφορά και εμμέσως προκύπτει ότι ισχύουν και για τα κατασκευαστικά έργα, οι γενικές αρχές ανάλογα με το είδος των λογαριασμών που τηρούνται.

2. Μέθοδος Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11 ορίζεται η Μέθοδος της Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης για τη λογιστική παρακολούθηση των κατασκευαστικών έργων. Η μέθοδος αυτή έχει σημαντικές επιδράσεις στα αποτελέσματα σε σχέση με την μέθοδο που εφαρμόζεται με τα Ε.Λ.Π. Με τα Ε.Λ.Π. ισχύει η μέθοδος του ιστορικού κόστους και η αρχή ότι τα έσοδα και τα έξοδα πρέπει να λογίζονται κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται.

3. Υποχρέωση για Ξεχωριστή Παρακολούθηση κατά Έργο:

Το Δ.Λ.Π. 11 ορίζει την υποχρέωση το κάθε έργο να παρακολουθείται διακεκριμένα από λογιστική άποψη. Με βάση τον Κ.Ν. 2190/20, δεν προκύπτει τέτοια υποχρέωση. Στο βαθμό που θα εφαρμόζονταν η Αναλυτική Λογιστική στις κατασκευαστικές εταιρείες θα προέκυπταν αποτελέσματα κατά έργο, αλλά δεν εφαρμόζεται.

4. Υπολογισμός Απαιτήσεων (Claims) και Κινήτρων στο Συμβατικό Έσοδο:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11, Απαιτήσεις (Claims) ή Αναμενόμενα Κίνητρα υπολογίζονται κάτω από προϋποθέσεις στο συμβατικό έσοδο και επιδρούν στα αποτελέσματα, ακόμη και όταν δεν έχουν οριστικοποιηθεί. Με βάση τα Ε.Λ.Π., τέτοια δυνατότητα δεν παρεχόταν. Ποσά αυτής της φύσης έπρεπε να λογίζονται στα έσοδα, μόνον αν είχε καταστεί οριστική η είσπραξή τους.

5. Παρεπόμενα Έσοδα Έργου, αφαιρετικά από το Κόστος:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11, παρεπόμενα έσοδα από έργα, όπως π.χ. εκποίηση προϊόντων κατεδάφισης κ.λπ., συμψηφίζονται με τα κόστη του έργου. Με βάση τα Ε.Λ.Π. απαγορεύονται συμψηφισμοί εσόδων και εξόδων και αυτά τα έσοδα θα έπρεπε να εμφανίζονται διακεκριμένα.

6. Κόστος Δανεισμού στο Κόστος του Έργου:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11, υπάρχει η δυνατότητα να περιληφθεί στο κόστος ενός έργου και κόστος δανεισμού. Με βάση τα Ε.Λ.Π., τα χρηματοοικονομικά έξοδα εμφανίζονταν διακεκριμένα και δεν επιδρούσαν στο κόστος των έργων.

7. Έξοδα Απόκτησης στο Κόστος του Έργου:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11, είναι δυνατό τα έξοδα απόκτησης ενός έργου να περιληφθούν στο συνολικό κόστος του και κατά συνέπεια, να κατανεμηθούν στα αποτελέσματα σε όλη τη διάρκεια του έργου. Με βάση τα Ε.Λ.Π., καταρχήν αυτά τα έξοδα βάρυναν τα αποτελέσματα, αλλά δυνητικά θα μπορούσαν σε ορισμένες περιπτώσεις να μεταφερθούν στα έξοδα εγκατάστασης.

8. Επίδραση με Ζημία στο Αποτέλεσμα πριν την Έναρξη του Έργου:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 11, αν εκτιμηθεί ότι το κόστος του έργου θα υπερβεί το συμβατικό έσοδο, η ζημία που αναμένεται να προκύψει ιστορικά στο μέλλον καταχωρείται άμεσα στο αποτέλεσμα. Με βάση τα Ε.Λ.Π., οι επιδράσεις στα αποτελέσματα γίνονται με βάση το ιστορικό κόστος, αλλά δυνητικά μπορούν να δημιουργηθούν προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους και έξοδα.

9. Σημαντικές Γνωστοποιήσεις:

Το Δ.Λ.Π. 11 περιλαμβάνει υποχρεώσεις για σημαντικές γνωστοποιήσεις για τα κατασκευαστικά έργα. Τα Ε.Λ.Π. δεν είχαν ειδικής φύσης γνωστοποιήσεις τουλάχιστον σε ότι αφορά τον Κ.Ν. 2190/20, παρά το γεγονός ότι οι κατασκευαστικές εταιρείες που κατασκευάζουν δημόσια έργα έχουν σημαντικές υποχρεώσεις γνωστοποιήσεων στο αρμόδιο Υπουργείο.

10. Η «Τμηματική Περάτωση» και η Πρακτική που ακολουθείται:

Με βάση την πρακτική των Ε.Λ.Π., χωρίς να ορίζεται ρητά από τον Κ.Ν. 2190/20 αλλά με βάση τη γενική αρχή ότι λογίζονται τα πραγματοποιημένα έσοδα και έξοδα, πρέπει να οριοθετείται χρονικά η κάθε χρήση, και επομένως να λογίζονται μέσω των μεταβατικών λογαριασμών όχι μόνο τα τιμολογημένα έσοδα, αλλά και τα πραγματοποιημένα μέχρι το τέλος της χρήσης. Αυτό συνεπάγονταν επιμετρήσεις και υπολογισμούς και πιθανά αυξημένους φόρους. Στην πράξη όμως, επειδή υπάρχει σημαντική καθυστέρηση των επιμετρήσεων για τα δημόσια έργα, πολλές εταιρείες εμφάνιζαν σαν έσοδα μόνο τα τιμολογημένα και τα κόστη για τα μη τιμολογημένα και πραγματοποιημένα έσοδα τα εμφάνιζαν στα «έργα / παραγωγή υπό εξέλιξη».

11. Θεσμοθετημένες Διαδικασίες για Δημόσια Έργα - Ρυθμίσεις του Δ.Λ.Π. 11:

Τα δημόσια έργα στην Ελλάδα διέπονται από ένα συγκεκριμένο και, αρκετά σύνθετο κανονιστικό πλαίσιο. Αυτό περιλαμβάνει εγγυητικές επιστολές για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς, για τις προκαταβολές, για τις παρακρατήσεις «δεκάτων» μέχρι την οριστική παραλαβή, επιμετρήσεις, εγκρίσεις και πιστοποιήσεις, εκχωρήσεις των πιστοποιήσεων για δάνεια, κ.λπ. Αυτά τα ζητήματα δεν αναφέρονται και δεν αντιμετωπίζονται από το Δ.Λ.Π. 11, παρότι αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα της λογιστικής παρακολούθησης των έργων για τις ελληνικές εταιρείες.

12. Η «Μελέτη και Κατασκευή» και η Πρακτική που ακολουθείται:

Για φορολογικούς λόγους, όταν αναλαμβάνεται έργο «Μελέτη και Κατασκευή» για το δημόσιο εκδίδεται τιμολόγιο για το σύνολο της αξίας του έργου και πληρώνεται ο φόρος πριν ακόμη ξεκινήσει το έργο. Η εμφάνιση στα έσοδα αυτού του ποσού αντιβαίνει βέβαια στις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20, αλλά ο χειρισμός προσιδιάζει στην Ποσοστιαία Ολοκλήρωση, αν παράλληλα λογίζονταν και το συνολικό κόστος και οριοθετούνταν έσοδο και κόστος για κάθε χρήση. Οι χειρισμοί που γίνονται στην πράξη διαφέρουν και, στις περισσότερες περιπτώσεις, αντιβαίνουν σε βασικές αρχές των Ε.Λ.Π.

3.2 Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο 31

3.2.1 Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για τα Δικαιώματα σε Κοινοπραξίες

3.2.1.1 Ο Κ.Ν. 2190/1920 για τις Κοινοπραξίες

Πρακτικά δεν υπήρχε προβλεπόμενο πλαίσιο από τον Εμπορικό Νόμο για τις κοινοπραξίες. Οι κοινοπραξίες στο εξωτερικό αποτελούν μια συνηθισμένη νομική μορφή επιχειρήσεων και αναφέρονται στα αγγλικά με τον όρο «Joint Ventures». Στην Ελλάδα, εκτός από την περίπτωση των κοινοπραξιών τεχνικών εταιρειών, ελάχιστες είναι οι άλλες περιπτώσεις που απαντάται η νομική μορφή της κοινοπραξίας. Αυτό σχετίζεται με το

ισχύον ελληνικό δίκαιο για τις εταιρείες. Υπάρχουν και εδώ όμως, άλλες νομικές μορφές που στην πράξη είναι κοινοπραξίες, ειδικά εάν κατέχονται ισόποσα ποσοστά (π.χ. 50% - 50%) από τα μέρη και τελικά για να ληφθεί οποιαδήποτε σημαντική απόφαση απαιτείται η συμμετοχή και η συναπόφαση όλων.

Ο Κ.Ν. 2190/20 και το Ε.Γ.Λ.Σ. δεν αναφέρονται ειδικά και ρητά στις κοινοπραξίες. Οι διατάξεις όμως του Κ.Ν. 2190/20 για τις συμμετοχές γενικά, και ειδικότερα για τις συγγενείς επιχειρήσεις, έχουν εφαρμογή και στις κοινοπραξίες αφού αφορούν συμμετοχές. Με βάση αυτές τις ρυθμίσεις, θεωρείται ότι αν κατέχεται πάνω από το 10% και μέχρι 20% πρέπει να εμφανίζεται σαν συμμετοχές χωρίς να ενοποιούνται. Από το 20% μέχρι το 50% οι συμμετοχές αφορούν «συγγενείς» επιχειρήσεις και πρέπει καταρχήν να ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Πάνω από το 50%, αφορούν καταρχήν θυγατρικές. Επειδή όμως στις περιπτώσεις των κοινοπραξιών, ακόμη και με συμμετοχή πάνω από το 50% δεν υπάρχει απόλυτος έλεγχος της Διοίκησης, θα πρέπει να ενοποιούνται σαν συγγενείς εταιρείες σύμφωνα τα Ελληνικά Πρότυπα.

Για τις κοινοπραξίες που λειτουργούν στη χώρα μας, η ευθύνη όλων των μερών / συνεταίρων είναι «εις ολόκληρο». Αυτό σημαίνει ότι, ανεξάρτητα από το ποσοστό που κατέχει κάποιο μέρος, ευθύνεται και αυτό ανεξάρτητα και συνολικά για τις υποχρεώσεις της κοινοπραξίας. Στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και στο Ελληνικό Νομικό Πλαίσιο δε γίνεται αναφορά για κοινοπραξίες, οι οποίες δεν εκφράζονται μέσα από νομικές οντότητες. Η αποτίμηση στις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις, ή «ατομικές» οικονομικές καταστάσεις όπως αναφέρονται με βάση τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, γίνεται στο κόστος μείον τις πιθανές προβλέψεις υποτίμησης. Κανονικά θα έπρεπε να γίνεται ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης για όσες κοινοπραξίες η εκδότρια πλευρά κατείχε ποσοστό πάνω από 20%. Αυτό όμως πρακτικά δεν συμβαίνει στις περισσότερες περιπτώσεις.

Κατά συνέπεια, το πλαίσιο που καθορίζουν τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα για τις κοινοπραξίες είναι ατελές. Δεν περιλαμβάνουν ειδικές ρυθμίσεις για αυτόν τον τύπο των επιχειρηματικών συνεργασιών. Σαν αποτέλεσμα εμφανίστηκαν μια σειρά προβλήματα στο χώρο, κυρίως των κοινοπραξιών τεχνικών έργων, όπου είναι και ο βασικός χώρος που δημιουργούνται και λειτουργούν κοινοπραξίες στη χώρα μας.

3.2.1.2 Σύνοψη των Διατάξεων του Κ.Ν. 2190/20 για τις Κοινοπραξίες

Συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 που σχετίζονται με το Δ.Λ.Π. 31:

ΑΡΘΡΟ & ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
<u>Γενικοί Ορισμοί και Αρχές</u>	
42ε.5	Ως συμμετοχές που καταχωρούνται στους λογαριασμούς της κατηγορίας «συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις» ορίζονται τα δικαιώματα συμμετοχής στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής, τα οποία αντιπροσωπεύουν ποσοστό τουλάχιστον 10% του κεφαλαίου των επιχειρήσεων αυτών που αποκτούνται με σκοπό διαρκούς κατοχής τους, σίγουρα μεγαλύτερης του 1 έτους.
90.1	Κάθε μητρική εταιρεία υποχρεούται κατ' αρχήν να συντάσσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
106.1	Οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος συμμετέχει με ποσοστό πάνω από 20%, και δεν είναι θυγατρικές, θεωρούνται συγγενείς, ότι ασκείται δηλαδή σε αυτές ουσιώδης επιρροή και ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.
106.3	Η καθαρή θέση των ενοποιούμενων με τη μέθοδο της καθαρής θέσης εταιρειών ή κοινοπραξιών πρέπει να έχει προκύψει με τις ίδιες λογιστικές αρχές και μεθόδους που εφαρμόζει η μητρική εταιρεία.
106.7	Αν μια συγγενής μη εισηγμένη εταιρεία που ενοποιείται με την καθαρή θέση συντάσσει ενοποιημένες καταστάσεις, η ενοποίηση γίνεται με βάση αυτές τις ενοποιημένες καταστάσεις
106.8	Αν μια συμμετοχή σε συγγενή εταιρεία είναι μη ουσιώδης, μπορεί αυτή να μην ενοποιηθεί.
<u>Πρακτική ενοποίησης</u>	
106.2	Όταν εφαρμόζεται η πρώτη ενοποίηση ή η απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας / κοινοπραξίας, η διαφορά ανάμεσα στην αξία κτήσης της και την αναλογία στην καθαρή της θέση, εμφανίζεται κατ' αρχήν σε ιδιαίτερο λογαριασμό στις ενοποιημένες καταστάσεις.
106.4	Στο τέλος κάθε χρήσης, η αξία της συμμετοχής μιας συγγενούς εταιρείας που ενοποιείται με την καθαρή θέση μεταβάλλεται ανάλογα με τη μεταβολή της αναλογίας της λογιστικής καθαρής

	θέσης της, περιλαμβανομένων των μερισμάτων που δεν έχουν διανεμηθεί, και η διαφορά που προκύπτει μεταφέρεται στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα.
106.5	Κατά την πρώτη καταχώριση συγγενούς εταιρείας όταν αποκτάται ή γίνεται πρώτη ενοποίηση, για τον υπολογισμό της αναλογίας της καθαρής θέσης λαμβάνονται υπόψη και τα μη διανεμηθέντα μερίσματα.
106.6	Αν τυχόν, από συναλλαγές με συγγενείς εταιρείες που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν κέρδη ή ζημιές μη πραγματοποιημένα, αυτά πρέπει να απαλειφτούν κατά το λόγο της συμμετοχής της ενοποιούμενης εταιρείας, εφόσον ο υπολογισμός τους είναι εφικτός.
106.9	Αν η διαφορά της πρώτης ενοποίησης μιας συγγενούς εταιρείας / κοινοπραξίας δεν επιδράσει σε άλλο συγκεκριμένο λογαριασμό του Ισολογισμού, αυτή μπορεί να μεταφερθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση ή αν είναι χρεωστική στις ασώματες ακινητοποιήσεις και να αποσβεστεί σε διάστημα μέχρι πέντε ετών.
<u>Γνωστοποιήσεις</u>	
43α.1ζ	Οι οικονομικές δεσμεύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις αναφέρονται χωριστά στο Προσάρτημα εάν υπάρχουν.
43α. 1ιε	Η επωνυμία και η έδρα των επιχειρήσεων που συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν και οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της συγγενούς εταιρείας καθώς και ο τόπος όπου οι ενοποιημένες αυτές καταστάσεις είναι διαθέσιμες, αναφέρονται στο Προσάρτημα.
106.2	Αν μια συγγενής μη εισηγμένη εταιρεία, που ενοποιείται με την καθαρή θέση, δεν εμφανίζει διαφορά επειδή υποτιμήθηκε στη μικρότερη τιμή με βάση τις διατάξεις του Νόμου και αυτή η τιμή ήταν η «τρέχουσα», τότε το συγκεκριμένο γεγονός και η διαφορά αναφέρεται στο Ενοποιημένο Προσάρτημα.
106.3	Αν οι μέθοδοι και οι αρχές αποτίμησης για μια συγγενή εταιρεία που ενοποιείται με την καθαρή θέση διαφέρουν από αυτές της μητρικής

	και δεν έγιναν προσαρμογές στις καταστάσεις της, το γεγονός αυτό και οι επιδράσεις του πρέπει να αναφέρονται στο Ενοποιημένο Προσάρτημα.
107.1δ	Για τις συγγενείς εταιρείες πρέπει να αναφέρεται στο Ενοποιημένο Προσάρτημα για κάθε μια χωριστά, η επωνυμία και η έδρα τους καθώς και ποσοστά συμμετοχής που κατέχονται σε αυτές από τις άλλες ενοποιούμενες εταιρείες ή για λογαριασμό τους.
107.1ε	Για κάθε επιχείρηση που δεν θεωρείται θυγατρική ή συγγενής αλλά κατέχεται ποσοστό από τον Όμιλο πάνω από 10%, με την εξαίρεση περιπτώσεων μη ουσιώδους επίδρασης, στο Ενοποιημένο Προσάρτημα αναφέρονται η επωνυμία, η έδρα, το ποσοστό συμμετοχής, τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα της χρήσης.

3.2.2 Οι Βασικές Ρυθμίσεις του Δ.Λ.Π. 31 για τις Κοινοπραξίες

3.2.2.1 Εφαρμογή και Εξαιρέσεις

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
1	Το Δ.Λ.Π. 31 καλύπτει τους λογιστικούς χειρισμούς και τη λογιστική απεικόνιση, αναφορικά με τις Κοινοπραξίες, ανεξάρτητα από τη μορφή τους
1	Το Δ.Λ.Π. 31 δεν εφαρμόζεται σε Οργανισμούς Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων.
1	Το Δ.Λ.Π. 31 δεν εφαρμόζεται σε: α) Αμοιβαία Κεφάλαια, β) Units Trusts, γ) Παρόμοιες οντότητες, περιλαμβανομένων των ασφαλιστικών κεφαλαίων που συνδέονται με επενδύσεις.
2	Μια Κοινοπραξία δεν ενοποιείται με Αναλογική Ενοποίηση ή με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης, αν είναι διακοπτόμενη (Δ.Π.Χ.Π. 5).
2	Η εταιρεία εξαιρείται από την ενοποίηση Κοινοπραξιών της σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 27.
2	Απαλλαγή από υποχρέωση ενοποίησης υπάρχει και εφόσον: α) υπάρχει ανώτερη μητρική που την κατέχει 100% ή λιγότερο και η μειοψηφία συμφωνεί στη μη σύνταξη Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης ή Αναλογική

	Ενοποίηση, β) η ανώτερη μητρική συντάσσει Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., γ) η εταιρεία δεν είναι εισηγμένη και δ) η εταιρεία δεν βρίσκεται σε διαδικασία εισαγωγής.
8	Δεν εφαρμόζεται το Δ.Λ.Π. 31 σε Κοινοπραξίες που είναι σε πτώχευση, υποχρεωτική αναδιοργάνωση από το Νόμο ή δεν μπορούν σε μακροπρόθεσμη βάση να μεταβιβάσουν κεφάλαια.
9	Αν δεν υπάρχει Συμβατικός Διακανονισμός, δεν υφίσταται Κοινοπραξία.
12	Το ότι μπορεί να ορίζεται ένα μέλος της Κοινοπραξίας ως Διαχειριστής, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι την ελέγχει, αλλά ότι τη λειτουργεί με βάση τον από κοινού έλεγχο από τα μέρη. Αν όμως την ελέγχει και διοικεί, τότε θεωρείται θυγατρική του.
12	(Σε πλήθος περιπτώσεων στην Ελλάδα, οι Κοινοπραξίες τεχνικών έργων δεν είναι αυθεντικές Κοινοπραξίες αλλά θυγατρικές, αφού τυπικά συμμετέχουν τα άλλα μέλη, εκτός ενός σ.σ.).

3.2.2.2 Όροι και Διακρίσεις Προτύπου

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
3	Από κοινού έλεγχος: Όταν για τις στρατηγικές αποφάσεις απαιτείται ομοφωνία των μερών που τον ασκούν.
3	Κοινοπραξία: Ανάλληψη μιας δραστηριότητας που προϋποθέτει τον από κοινού έλεγχο και δράση.
3	Επενδυτής σε Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα: Επενδυτής που δεν συμμετέχει στον από κοινού έλεγχο.
3	Αναλογική Ενοποίηση: Όταν ενοποιείται μόνο η αναλογία συμμετοχής σε όλα τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων και εμφανίζονται μαζί με τα άλλα κονδύλια των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων ή χωριστά.
7	Τύποι Κοινοπραξιών: α) Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες, β) Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία, γ) Κοινά Ελεγχόμενες Οντότητες.

7	Κοινά Χαρακτηριστικά Κοινοπραξιών: α) Συμβατικός Διακανονισμός, β) Από Κοινού Έλεγχος
9	Αν δεν υπάρχει Συμβατικός Διακανονισμός, δεν υφίσταται Κ/ΞΙΑ.
10	Ο Συμβατικός Διακανονισμός είναι συνήθως γραπτός και μπορεί να έχει πολλές μορφές, όπως π.χ. α) Σύμβαση, β) Πρακτικά, γ) Καταστατικό.
10	Ο Συμβατικός Διακανονισμός συνήθως περιλαμβάνει: α) Σκοπό, β) Διάρκεια, γ) Βιβλία και Οικονομικές Καταστάσεις, δ) Διοίκηση, ε) Συμμετοχή στο κεφάλαιο και στ) Συμμετοχή στα αποτελέσματα.
11	Πάντα στην Κοινοπραξία από τον Συμβατικό Διακανονισμό προκύπτει από κοινού έλεγχος και όχι μονόπλευρος.

3.2.2.3 Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
13	Στις Κοινοπραξίες για Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες δεν ιδρύεται Νομικό Πρόσωπο, αλλά συμφωνούν και μοιράζονται ένα έργο, αναλαμβάνει ο καθένας τα κόστη που του αναλογούν και παίρνει ένα επίσης αναλογικό μερίδιο από τα κέρδη.
15	Για τις Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες, στα βιβλία της εταιρείας καταχωρούνται τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με την Κοινοπραξία.
16	Για τις Κοινοπραξίες για Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες δεν απαιτείται να γίνουν κάποιες εγγραφές, αφού όλα έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία της μητρικής.
17	Κατά κανόνα, στις Κοινοπραξίες για Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες δεν τηρούνται ιδιαίτερα βιβλία και δεν εκδίδονται Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά μπορεί να εκδίδονται ειδικές καταστάσεις για σκοπούς πληροφόρησης.
27	Πολλές φορές, για περιπτώσεις Κοινά Ελεγχόμενων Εργασιών ή Κοινά Ελεγχόμενων Περιουσιακών Στοιχείων, ιδρύονται Κοινά Ελεγχόμενες Οικονομικές Οντότητες για φορολογικούς ή άλλους λόγους.

3.2.2.4 Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
18	Στις Κοινοπραξίες με Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία, στοιχεία που εισφέρονται αρχικά από τους κοινοπρακτούντες ή δημιουργούνται από την Κοινοπραξία, αξιοποιούνται από κοινού με τα συνακόλουθα κόστη και έσοδα (π.χ. αγωγοί κοινής χρήσης).
19	Οι Κοινοπραξίες για Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία δεν απαιτούν ίδρυση ειδικού Νομικού Προσώπου.
21	Στα ατομικά του βιβλία, το κάθε μέλος της Κοινοπραξίας, για Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία καταχωρεί την αναλογία του στα περιουσιακά στοιχεία, στις υποχρεώσεις, στα έξοδα και τα έσοδα.
22	Κατά συνέπεια για τις Κοινοπραξίες, για Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία, δεν απαιτείται να γίνουν κάποιες εγγραφές, αφού όλα έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία της μητρικής.
23	Κατά κανόνα στις Κοινοπραξίες, για Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία, δεν τηρούνται ιδιαίτερα βιβλία και δεν συντάσσονται Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά μπορεί να εκδίδονται ειδικές καταστάσεις για σκοπούς πληροφόρησης.
27	Πολλές φορές, για περιπτώσεις Κοινά Ελεγχόμενων Εργασιών ή Κοινά Ελεγχόμενων Περιουσιακών Στοιχείων, ιδρύονται Κοινά Ελεγχόμενες Οικονομικές Οντότητες για φορολογικούς ή άλλους σκοπούς.

3.2.2.5 Κοινά Ελεγχόμενες Οντότητες

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
24	Οι Κοινοπραξίες, για Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα, αφορούν στην από κοινού ίδρυση Νομικού Προσώπου, το οποίο ελέγχεται όμως από κοινού από τα μέρη.
25	Η Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα έχει βιβλία, συντάσσει Οικονομικές Καταστάσεις και έχει δικαίωμα να δικαιοπρακτεί. Το μέλος δικαιούται ένα ποσοστό από τα κέρδη ή το προϊόν

	εκκαθάρισης.
27	Πολλές φορές, για περιπτώσεις Κοινά Ελεγχόμενων Εργασιών ή Κοινά Ελεγχόμενων Περιουσιακών Στοιχείων, ιδρύονται Κοινά Ελεγχόμενες Οικονομικές Οντότητες για φορολογικούς ή άλλους λόγους.
28	Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Κοινά Ελεγχόμενης Οικονομικής Οντότητας πρέπει και αυτές να συντάσσονται με βάση τα Δ.Λ.Π.
29	Οι εισφορές σε μετρητά ή σε είδος του κάθε μέλους, στην Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα, καταχωρούνται στα βιβλία του στο λογαριασμό «Συμμετοχές».

3.2.2.6 Ενοποίηση Κοινοπραξιών

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
30	Οι Κοινοπραξίες, για Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα, ενοποιούνται με Αναλογική Ενοποίηση ή εναλλακτικά με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης.
31	Η Αναλογική Ενοποίηση μπορεί να παρουσιαστεί με δύο τρόπους.
33	Αναλογική Ενοποίηση σημαίνει ότι ενοποιείται η αναλογία για όλους τους λογαριασμούς Ισολογισμού και Αποτελεσμάτων Χρήσης, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής στην Κοινοπραξία.
34	Η εμφάνιση των Κοινοπραξιών στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μπορεί να ποικίλει, ήτοι: α) Να περιλαμβάνεται στα άλλα κονδύλια γραμμή προς γραμμή ή β) Να εμφανίζεται χωριστά σε νέες γραμμές, π.χ. «Αποθέματα Κοινοπραξιών» ή «Κύκλος Εργασιών Κοινοπραξιών».
35	Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την εμφάνιση, δεν επιτρέπονται συμπηφισμοί λογαριασμών.
36	Η ενοποίηση διακόπτεται όταν παύει ο από κοινού έλεγχος.
40	Το Δ.Λ.Π. 31 δεν συνιστά, αλλά επιτρέπει σαν εναλλακτική μέθοδο ενοποίησης των Κοινοπραξιών, τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης.
41	Αν γίνεται ενοποίηση με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης των Κοινοπραξιών, αυτή διακόπτεται αν σταματήσει ο από κοινού

	έλεγχος ή η ουσιώδης επιρροή.
43	Αν μια Κοινοπραξία είχε θεωρηθεί σαν «Κατεχόμενο Προς Πώληση» (Δ.Π.Χ.Π. 5) και δεν πουλήθηκε αλλά αντιστράφηκε, τότε θα ενοποιηθεί ξανά από την ημέρα που χαρακτηρίστηκε σαν «Κατεχόμενο Προς Πώληση».
45	Αν μια Κοινοπραξία μετατραπεί σε θυγατρική ή συγγενής, από εκείνη την ημέρα εφαρμόζονται τα Δ.Λ.Π. 27 και 28.

3.2.2.7 Συναλλαγές με τις Κοινοπραξίες

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
48	Αν ένα μέλος πουλήσει σε Κοινοπραξία περιουσιακό του στοιχείο, εγγράφει στα βιβλία του μόνο το κέρδος ή τη ζημιά που αντιστοιχεί στη συμμετοχή των άλλων και αυτό που αναλογεί σε αυτόν, το συμψηφίζει κατά την ενοποίηση.
49	Αν ένα μέλος αγοράσει από Κοινοπραξία περιουσιακό της στοιχείο, εγγράφει στα βιβλία του μόνο το κέρδος ή τη ζημιά που αντιστοιχεί στη συμμετοχή των άλλων και αυτό που αναλογεί σε αυτόν, το συμψηφίζει κατά την ενοποίηση.
53	Αν ένα ή περισσότερα μέλη είναι Διαχειριστές και παίρνουν αμοιβή από την Κοινοπραξία, τη λογίζουν ως έσοδο και η Κοινοπραξία ως έξοδο.

3.2.2.8 Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
4	Στις «Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» δε γίνεται ποτέ Αναλογική Ενοποίηση ή ενοποίηση με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης.
5	Οι Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις μπορούν, αλλά δεν απαιτείται, να εμφανίζονται συμπληρωματικά των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.
6	Εταιρείες που απαλλάσσονται από την ενοποίηση και θυγατρικών

	και συγγενών και Κοινοπραξιών μπορούν να εμφανίζουν μόνο Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις.
46	Αν συντάσσονται «Ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις», οι επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες θα εμφανίζονται εναλλακτικά: α) στο κόστος κτήσης, β) σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, γ) σαν «διακοπτόμενες» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 αν είναι τέτοιες.
46	Αν υπάρχουν συγγενείς ή κοινοπραξίες, που αντιμετωπίζονται με το Δ.Λ.Π. 3 στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, έτσι θα αντιμετωπίζονται και στις «Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις».
46	Αν υπάρχουν μόνο «Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» πρέπει να παρέχονται για τις Κοινοπραξίες ανάλογες πληροφορίες που αναφέρονται στο Δ.Λ.Π. 29 (παρ. 40 - 42).

3.2.2.9 Γνωστοποιήσεις

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
46	Αν υπάρχουν μόνο “Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις”, πρέπει να παρέχονται για τις Κοινοπραξίες ανάλογες πληροφορίες που αναφέρονται στο Δ.Λ.Π. 29 (παρ. 40 - 42).
54	Θα γνωστοποιούνται οι Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις για τις Κοινοπραξίες χωριστά, εκτός αν δεν είναι τόσο ενδεχόμενες: α) τις Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η εκδότρια ατομικά ή από κοινού με άλλα μέλη για τις Κοινοπραξίες, β) Την αναλογία της στις Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις των ίδιων των Κοινοπραξιών, γ) Πιθανές Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις επειδή ευθύνεται «εις ολόκληρο», οι οποίες καταρχήν βαρύνουν τα άλλα μέλη.
55	Θα γνωστοποιούνται οι δεσμεύσεις για τις Κοινοπραξίες χωριστά: α) Για κεφαλαιουχικές δαπάνες ατομικά και την αναλογία της εκδότριας σε δεσμεύσεις για από κοινού κεφαλαιακές δαπάνες, β) Για το μερίδιό της σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες των ίδιων των Κοινοπραξιών.
56	Θα γνωστοποιείται πίνακας με τις σημαντικές Κοινοπραξίες,

	ανεξάρτητα από τύπο και για τις Κοινά Ελεγχόμενες Οικονομικές Οντότητες, καθώς και τα ποσοστά συμμετοχής.
56	Αν η ενοποίηση των Κοινοπραξιών εμφανίζεται γραμμή προς γραμμή ή με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης, για κάθε Κοινοπραξία που ενοποιήθηκε θα γνωστοποιούνται οι λογαριασμοί: α) Μακροπρόθεσμο Ενεργητικό, β) Κυκλοφορούν Ενεργητικό, γ) Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις, δ) Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις, ε) Έσοδα και στ) Δαπάνες.
57	Θα γνωστοποιείται η μέθοδος αποτίμησης που εφαρμόζεται για τις Κοινοπραξίες.

3.2.2.10 Ζητήματα Απεικόνισης

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
5	Οι Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις μπορούν, αλλά δεν απαιτείται, να εμφανίζονται συμπληρωματικά των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.
17	Κατά κανόνα, στις Κοινοπραξίες για Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες, δεν τηρούνται ιδιαίτερα βιβλία και δεν εκδίδονται Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά μπορεί να εκδίδονται ειδικές καταστάσεις για σκοπούς πληροφόρησης.
23	Κατά κανόνα στις Κοινοπραξίες για Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία, δεν τηρούνται ιδιαίτερα βιβλία και δεν εκδίδονται Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά μπορεί να εκδίδονται ειδικές καταστάσεις για σκοπούς πληροφόρησης.
25	Η Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα τηρεί βιβλία, συντάσσει Οικονομικές Καταστάσεις και έχει το δικαίωμα να δικαιωπρακτεί. Το κάθε μέλος δικαιούται ένα μέρος από τα κέρδη ή το προϊόν εκκαθάρισης.
28	Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Κοινά Ελεγχόμενης Οικονομικής Οντότητας πρέπει και αυτές να συντάσσονται με βάση τα Δ.Λ.Π.
29	Οι εισφορές σε μετρητά ή σε είδος του μέλους, στην Κοινά Ελεγχόμενη Οικονομική Οντότητα, καταχωρούνται στα βιβλία του

	στο λογαριασμό «Συμμετοχές».
31	Η Αναλογική Ενοποίηση μπορεί να παρουσιαστεί με δύο τρόπους.
34	Η εμφάνιση των Κοινοπραξιών στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μπορεί να ποικίλει: α) Να περιλαμβάνεται στα άλλα κονδύλια γραμμή προς γραμμή, β) Να εμφανίζεται χωριστά σε νέες γραμμές λογαριασμών, π.χ. «Αποθέματα Κοινοπραξιών» ή «Κύκλος Εργασιών Κοινοπραξιών».
35	Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την εμφάνιση, δεν επιτρέπονται συμψηφισμοί ποσών ή λογαριασμών.
46	Αν συντάσσονται «Ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις», οι επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες θα εμφανίζονται εναλλακτικά: α) στο κόστος κτήσης, β) σύμφωνα με το Δ.Λ.Π., 39 γ) σαν «διακοπτόμενες» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5, αν είναι τέτοιες.
46	Αν υπάρχουν συγγενείς ή κοινοπραξίες, που αντιμετωπίζονται με το Δ.Λ.Π. 39 στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, έτσι θα αντιμετωπίζονται και στις «Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις».
51	Αν κάποιος είναι απλά επενδυτής σε Κοινοπραξία και δεν έχει από κοινού έλεγχο, παρακολουθεί τη συμμετοχή ή με το Δ.Λ.Π. 39 ή το Δ.Λ.Π. 28, εφόσον ασκεί ουσιώδη επιρροή.
58	Το Δ.Λ.Π. 31 ισχύει από 01.01.2005.

3.2.3 «Τι αλλάζει με το Δ.Λ.Π. 31;»

Το Δ.Λ.Π. 31 περιλαμβάνει ένα αναλυτικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των Κοινοπραξιών, ιδιαίτερα αν συγκριθεί με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα τα οποία δεν εμπεριέχουν ειδικές ρυθμίσεις για αυτήν την κατηγορία επιχειρηματικών συνεργασιών.

Οριοθετεί και κατηγοριοποιεί τα είδη των κοινοπραξιών και ξεκαθαρίζει ότι υπάρχουν και κοινοπραξίες που δεν είναι απαραίτητο να συνδέονται με αυτόνομες οντότητες. Για αυτές τις περιπτώσεις, που μπορεί να αφορούν «κοινά ελεγχόμενες εργασίες» ή «κοινά ελεγχόμενα περιουσιακά στοιχεία», τα σχετικά δεδομένα μπορεί να περιλαμβάνονται στα βιβλία της κάθε εταιρείας - μέλους της κοινοπραξίας. Αφορούν όμως μια ιδιαίτερη συναλλαγή, πρέπει να παρακολουθούνται διακεκριμένα και πρέπει να παρέχονται γνωστοποιήσεις για αυτή τη συναλλαγή και τη κάθε μεταβολή των στοιχείων με τα οποία σχετίζεται. Η πιο σημαντική παρέμβαση του Δ.Λ.Π. 31 είναι η υποχρέωση

για ενοποίηση των κοινοπραξιών με ελάχιστα περιθώρια για απαλλαγή και κυρίως η αναλογική ενοποίηση, η οποία αποτελεί τη βασική μέθοδο που προτείνεται από το Πρότυπο. Με την αναλογική ενοποίηση, που μπορεί να επιδρά και στην εμφάνιση των οικονομικών καταστάσεων αφού οι κοινοπραξίες μπορεί να εμφανίζονται διακεκριμένα στον Ισολογισμό και τα Αποτελέσματα, παρέχεται μια δίκαιη εικόνα για την επίδραση που ασκούν οι κοινοπραξίες στις οικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου. Οι γνωστοποιήσεις που προβλέπονται, συμπληρώνουν την πληροφόρηση του αναγνώστη, ώστε να κατανοήσει τις επιπτώσεις από αυτές τις μονάδες για τον όμιλο, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες.

Στην Ελλάδα, κοινοπραξίες υφίστανται κυρίως στο χώρο των κατασκευαστικών εταιρειών. Η ενοποίησή τους, στο βαθμό που δεν θα γίνεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης αλλά με αναλογική ενοποίηση, θα αναβαθμίσει την πληροφόρηση από αυτές τις εταιρείες προς το επενδυτικό κοινό και πιθανά θα αναδείξει ορισμένα ιδιαίτερα ζητήματα που προκύπτουν.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένες κοινοπραξίες τεχνικών έργων είναι «τύποι» κοινοπραξίες. Συστήνονται επειδή έτσι μόνο μπορούν να αναληφθούν ορισμένα υπερμεγέθη ή ιδιαίτερης δυσκολίας έργα. Με την ανάληψη του έργου, ο ένας μόνο από τους κοινοπρακτούντες έχει τον πλήρη έλεγχο και οι υπόλοιποι λαμβάνουν ορισμένα συμφωνηθέντα ανταλλάγματα για τη συμμετοχή τους. Υπάρχει πάντα βέβαια ο νομικός τύπος και η «εις ολόκληρο» ευθύνη όλων των κοινοπρακτούντων μερών. Δεν υπάρχει όμως στην πράξη «από κοινού» λήψη αποφάσεων. Αντίθετα, μπορεί να υπάρχουν Ανώνυμες Εταιρείες ή άλλες νομικές μορφές που συμμετέχουν δύο μέρη 50% - 50% και στην πράξη οι αποφάσεις λαμβάνονται από κοινού. Ή μπορεί να συμμετέχουν περισσότερα από δύο μέρη και καταστατικά να ορίζεται η «από κοινού» διοίκηση τους. Είναι θέμα πραγματικό κάθε φορά και πρέπει να εξετάζεται. Ορισμένες τέτοιες συνεργασίες, μπορεί να συνιστούν «Κοινοπραξίες» κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 31 και επομένως να πρέπει να εφαρμοστεί αυτό το πρότυπο.

3.2.4 Σύνοψη των Διαφορών μεταξύ του Δ.Λ.Π. 31 και των Ε.Λ.Π.

1. Σαφής Προσδιορισμός των Κοινοπραξιών:

Το Δ.Λ.Π. 31 περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή και οριοθέτηση των Κοινοπραξιών και της λογιστικής αντιμετώπισής τους. Ο Κ.Ν. 2190/20 δεν ασχολείται σε κανένα σημείο ειδικώς με τις Κοινοπραξίες. Στην πράξη, υπάρχουν πολλές κοινοπραξίες κατασκευής τεχνικών έργων και αυτές δεν ενοποιούνται ποτέ αναλογικά, εμφανίζονται με

την αξία κτήσης τους στις συμμετοχές (μείον πιθανές προβλέψεις) και σε ορισμένες περιπτώσεις αναπροσαρμόζονται στις ατομικές καταστάσεις ανάλογα με τη μεταβολή της καθαρής θέσης τους.

2. Απαλλαγές Ενοποίησης των Κοινοπραξιών:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, απαλλαγή για ενοποίηση κοινοπραξίας υπάρχει κατ' αρχήν όταν υπάρχει απαλλαγή για σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων γενικά, ή όταν η κοινοπραξία είναι «διακοπτόμενη», καθώς και σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις. Με βάση τον Κ.Ν. 2190/20, τυπικά υποχρέωση ενοποίησης με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχει όταν το ποσοστό συμμετοχής είναι πάνω από 20%.

3. Η Διακοπτόμενη Κοινοπραξία δεν Ενοποιείται:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, δεν ενοποιείται μια κοινοπραξία όταν θεωρηθεί ότι αποτελεί «διακοπτόμενο» στοιχείο. Με βάση τα Ε.Λ.Π., δεν υπάρχει η έννοια των διακοπτόμενων και αν αυτή η κοινοπραξία ενοποιούνταν θα συνέχιζε να ενοποιείται μέχρι τη διάθεση της.

4. Εμφάνιση Κοινοπραξιών στις Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, στις «Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» οι συμμετοχές σε Κοινοπραξίες μπορεί να εμφανίζονται στο κόστος ή σε εύλογη αξία. Με βάση τον Κ.Ν. 2190, οι συμμετοχές σε Κοινοπραξίες, τυπικά, εμφανίζονται στη μικρότερη αξία κατ' είδος, ανάμεσα στην αξία κτήσης και στην τρέχουσα αξία τους, όπως αυτή ορίζεται με βάση το Νόμο.

5. Δυνατότητα Εμφάνισης των Κοινοπραξιών με το Δ.Λ.Π. 39 στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, είναι δυνατόν στο ενοποιημένο Ισολογισμό η συμμετοχή σε Κοινοπραξία να εμφανίζεται στην εύλογη αξία. Με βάση τον Κ.Ν. 2190/20, η συμμετοχή στον ενοποιημένο ισολογισμό, εφόσον ενοποιείται, είναι πάντα η αναλογία στη λογιστική καθαρή θέση της Κοινοπραξίας στην οποία ο Όμιλος έχει τη συμμετοχή.

6. Ειδικές Εξαιρέσεις από την Ενοποίηση Κοινοπραξιών:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, δεν ενοποιείται, μεταξύ άλλων, μια κοινοπραξία όταν είναι σε υποχρεωτική αναδιοργάνωση ή όταν δεν μπορεί να μεταβιβάσει κεφάλαιά της. Με βάση τα Ε.Λ.Π., δεν υπάρχει αναφορά σε παρόμοια ζητήματα και, εάν ενοποιούνταν με την καθαρή θέση μια κοινοπραξία, θα συνέχιζε να ενοποιείται με αυτή τη μέθοδο για όσο διάστημα θα ήταν σε αυτές τις καταστάσεις.

7. Αναλογική Ενοποίηση:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, καθιερώνεται η αναλογική ενοποίηση για τις Κοινοπραξίες σαν βασική μέθοδος ενοποίησης. Με βάση τα Ε.Λ.Π., δεν υπήρχε καμία αναφορά για εφαρμογή της αναλογικής μεθόδου ενοποίησης.

8. Τύποι Κοινοπραξιών:

Το Δ.Λ.Π. 31, αναφέρεται αναλυτικά στους τύπους των Κοινοπραξιών και στον τρόπο των λογιστικών πρακτικών τους. Ο Κ.Ν. 2190/20 δεν αναφέρεται καθόλου στις Κοινοπραξίες ειδικά.

9. Διπλή Δυνατότητα Εμφάνισης της Αναλογικής Ενοποίησης:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, η εμφάνιση της αναλογικής ενοποίησης μπορεί να γίνει με δύο τρόπους. Ο ένας είναι με ενσωμάτωση στα άλλα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων και ο άλλος με χωριστή εμφάνιση σε ιδιαίτερη στήλη. Με βάση τα Ε.Λ.Π., δεν προβλεπόταν η αναλογική ενοποίηση, και επιπλέον τα πρότυπα εμφάνισης των οικονομικών καταστάσεων δεν επιδέχονται κατ' αρχήν τέτοιας φύσης τροποποιήσεις.

10. Συναλλαγές με Κοινοπραξίες και Απαλοιφές Ενδοεταιρικών Συναλλαγών:

Το Δ.Λ.Π. 31 προβλέπει αναλυτικά τον τρόπο απαλοιφών τμήματος των ενδοεταιρικών συναλλαγών με τις κοινοπραξίες, κάτι που πρακτικά σημαίνει ότι εμφανίζονται μόνο τα αποτελέσματα που αναλογούν στη συμμετοχή των άλλων κοινοπρακτούντων. Σε περίπτωση που γινόταν με τα Ε.Λ.Π. ενοποίηση με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης, οι απαλοιφές που θα εφαρμόζονταν θα αφορούσαν μόνον τα «μη πραγματοποιημένα αποτελέσματα».

11. Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες και Ειδικές Καταστάσεις:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, για τις Κοινά Ελεγχόμενες Εργασίες μπορούν να εκδίδονται ειδικές οικονομικές καταστάσεις. Τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται από τα Ε.Λ.Π.

12. Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία και Ειδικές Καταστάσεις:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, για τα Κοινά Ελεγχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία μπορούν να εκδίδονται ειδικές οικονομικές καταστάσεις. Τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται από τα Ε.Λ.Π.

13. Κοινά Ελεγχόμενες Οντότητες και Καταστάσεις με Δ.Λ.Π.:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, οι κοινοπραξίες πρέπει να συντάσσουν καταστάσεις με βάση τα Δ.Λ.Π. Με βάση τα Ε.Λ.Π., υπήρχε η δυνατότητα οι κοινοπραξίες να συντάσσουν καταστάσεις με βάση τα Βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και επομένως, να μην εφαρμόζουν τον Κ.Ν. 2190/20 σε ότι αφορά τις διατάξεις για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

14. Διαφορές για Ενοποιήσεις με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης:

Με βάση το Δ.Λ.Π. 31, σαν εναλλακτική μέθοδος ενοποίησης των κοινοπραξιών ορίζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Στο βαθμό που εφαρμόζεται αυτή η μέθοδος, υπάρχουν οι διαφορές με τα Ε.Λ.Π. που αναφέρονται στο Δ.Λ.Π. 28 για τις συγγενείς εταιρείες.

3.3 Βιβλιογραφικές Αναφορές Κεφαλαίου

- Thornton, Grant – Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Τόμοι Α', Β', Γ', Δ') – Εκδόσεις Grant Thornton, Αθήνα 2005.
- Thornton, Grant – Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Εξειδικευμένα Θέματα) – Εκδόσεις Grant Thornton, Αθήνα 2005.
- Σακέλλη, Εμμανουήλ Ι. – Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Τόμοι Α', Β', Γ', Δ') – Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2008.
- Φίλος Ι., Αποστόλου Απ. – Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Εκδόσεις Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 2010.
- Φίλος, Ι. – Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα οδηγός πρώτης εφαρμογής – Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2003.
- Μπατσινίλας Ε., Πατατούκας Κ. – Σύγχρονη Λογιστική (Τόμοι Α', Β') – Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2008.
- Άθως Γ. - Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα - Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 2003.
- Πρωτοψάλτης Ν., Βρουστούρης Π. – Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες – Έκδοση Σ.Ο.Ε.Λ., Αθήνα 2002.
- Σακέλλη, Εμμανουήλ Ι. – Σύνταξη οικονομικών καταστάσεων που προβλέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο – Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2005.
- Αποστολάκη Α., - Η αναγκαιότητα εφαρμογής του θεσμού της λογιστικής τυποποίησης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο - Εκδόσεις Οικονομικά Χρονικά (Τεύχος 102), Αθήνα 1998.
- Παπαναστασάτος Σπ. - Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο - Εκδόσεις Σταμούλη, Πειραιάς 1990.
- Πρωτοψάλτης Ν. - Βρουστούρης Π. – Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα & Διερμηνείες - Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2002.
- Σακέλλης Ε. - Ο Πανδέκτης τον Λογιστή - Εκδόσεις Βρύκους, Αθήνα 2003.
- Σακέλλης Ε. - Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα - Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2002.

- Παύλου Σ. – Κατασκευαστικά συμβόλαια (Δ.Λ.Π. 11) – Εκδόσεις Grant Thornton, Αθήνα 2003.
- Βενιέρης Γ. - Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Σύγχρονες Τάσεις και Προβλήματα εναρμόνισης – Περιοδικό λογιστής, Αθήνα 1998.
- Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 243 (11/09/2002). Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2002, για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων, σ. 0001 - 0004.
- Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Δ.Λ.Π. 11 (Αναθεωρημένο). Συμβάσεις κατασκευής έργων - L261/54 EL 13. 10. 2003.
- Μοσχίδης Ο., Φλωρόπουλος Ι. - Βαθμός αποδοχής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Παρουσίασης (Δ.Π.Χ.Π.) - Τιμητικός Τόμος υ Πανεπιστημίου Μακεδονίας προς τιμήν του Ομότιμου Καθ. Αριστοκλή Ιγνατιάδη, Θεσσαλονίκη 2003.
- Παναγιωτίδης Χ. - Ειδική έκδοση για τα Δ. Λ. Π. – Ναυτεμπορική, Αθήνα 2004.
- Φίλος Ι. - Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και οι κύριες διαφορές τους από την Ελληνική Νομοθεσία - Λογιστής σελ. 577 - 582, Αθήνα 2011.
- Relevant to ACCA Qualification Paper F7 – IAS 11 “Construction Contracts” – Technical Summary, 2012.
- Grant Thornton - Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Πόσο έτοιμες είναι οι ελληνικές επιχειρήσεις να εφαρμόσουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Παρουσίασης - Αθήνα 2003.
- Barry J. Epstein, Abbas Ali Mizra - Interpretation and application of international accounting and financial reporting standards – Wiley, 2004.
- David Alexander - Miller international accounting standards guide 2004 – Aspen law & Business, 2004.
- Hennie Van Greuning, Marius Koen – International Accounting Standards: A Practical Guide - World Bank Publications, 2001.
- International Accounting Standards Board – Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.) 2005 - Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2006.
- KPMG - Insights into IFRS – A practical guide to international financial reporting standards, 2004.
- Radebaugh L. - Gray J.S. - International Accounting and Multinational Enterprises - Fifth edition - John Wiley & Sons, Inc., 2005.

- Padget P. - Accounting in the Construction Industry - The Chartered Institute of Management Accountants, London 1991.
- Alexander D., Britton A., Jorissen Ann - International Financial Reporting and Analysis - Thomson Learning, 2003.
- Choi S., Frost A., Meek G. - International Accounting, 4th edition - Pearson education Inc., New Jersey 2001.
- Deloitte, Touche, Tohmatsou - International Financial Reporting Standards, A Practical guide, 3rd edition - 2002.
- Deloitte, Touche, Tohmatsou - I.F.R.S. in your pocket - 2003.
- Deloitte, Touche, Tohmatsou – G.A.A.P. differences in your pocket, I.A.S. and U.S. G.A.A.P. – 2003.
- Elliot B., Elliot J., - Financial Accounting Reporting and Analysis - Pearson Education Limited, Essex 2002.
- Floropoulos I. – I.F.R.S.: First time users, some empirical Evidence from Greek Companies - 20 Ετήσιο Συνέδριο του Συνδέσμου Επιστημόνων Χρηματοοικονομικής και Λογιστικής Ελλάδος, Αθήνα, 2003.
- International Federation of Accountants (I.F.AC.) – A HANDBOOK OF INTERNATIONAL AUDITING, ASSURANCE, AND ETHICS PRONOUNCEMENTS – 2003.
- KPMG International - Global Accounting, U.K., I.A.S. and U.S. compared – 2000.
- Radebaugh L., Gray J. S. - International Accounting and Multinational Enterprises, 5th edition - John Wiley & Sons, Inc., 2002.
- International Accounting Standards Committee (2000). International Accounting Standards EXPLAINED.
- Salter S. B., Roberts C. B, J. Kantor - The I.A.S.C. Comparability Project: A Cross - National Comparison of Financial Reporting Practices and I.A.S.C. Proposed Rules - The International Journal of International Accounting, 1996.
- International Accounting Standards Board (I.A.S.B.) <http://www.iasb.org/>
- E.E. <http://europa.eu.int/co/internalmarket/en/company/account/ias/>
- PricewaterhouseCoopers - Similarities and Differences, A comparison of I.F.R.S. and U.S. G.A.A.P. February 2004. www.pwc.com/ifrs
- PricewaterhouseCoopers - Adopting I.F.R.S. - A step by step illustration of the transition to I.F.R.S. October 2003 www.pwc.com/ifrs

4. Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΝΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

4.1 Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Περί Τεχνικών Έργων) (Π.Δ. 186/1992)

4.1.1 Ένταξη σε Κατηγορία Βιβλίων.

Η ένταξη των τεχνικών επιχειρήσεων σε κατηγορία βιβλίων, οριοθετείται κυρίως από τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 4 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, ως ακολούθως:

Βιβλία Δεύτερης (Β') Κατηγορίας:

α) Από τις ατομικές επιχειρήσεις, προσωπικές εταιρείες, κοινωνίες, αστικές εταιρείες, κοινοπραξίες στις οποίες δεν συμμετέχουν Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και γενικά πρόσωπα του άρθρου 101 § 1 του Ν. 2238/1994, για τα ιδιωτικά έργα που αναλαμβάνουν ανεξαρτήτως ποσού και φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο στη φορολογία εισοδήματος.

β) Από τις ίδιες ως άνω επιχειρήσεις για τα δημόσια έργα που αναλαμβάνουν, συμβατικής αξίας έκαστο, κάτω του ορίου τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας και οι οποίες φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο στη φορολογία εισοδήματος. Το όριο τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας από 01.01.2003 άνω των 1.000.000 ευρώ.

Βιβλία Τρίτης (Γ') Κατηγορίας:

α) Από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Ν.2238/1994, δηλαδή Α.Ε., Ε.Π.Ε., Δημόσιες, Δημοτικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί για τα δημόσια ή ιδιωτικά τεχνικά έργα που αναλαμβάνονται από 1/1/2002 και μετά καθώς και οικοδομές των οποίων η έναρξη της ανέγερσης πραγματοποιείται από την ημερομηνία αυτό και μετά, ανεξαρτήτως ύψους εσόδων.

β) Από τις κοινοπραξίες που έχουν ένα τουλάχιστον μέλος από τα πρόσωπα του άρθρου 101 § 1 του Ν.2238/1994 και για τις ίδιες με την προηγούμενη περίπτωση α' δραστηριότητες.

γ) Από οποιαδήποτε νομικής μορφής επιχείρηση ή κοινοπραξία (με οποιαδήποτε μέλη) κατασκευής δημοσίου έργου, με συμβατική αξία άνω του ορίου τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας.

4.1.2 Τήρηση Βιβλίου Αποθήκης

Ο κατασκευαστής Δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων, ο οποίος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 7 του Ν.2940/2001 και του άρθρου 16 παρ. 1 και 3 του Ν.2992/2002 φορολογείται με τις γενικές διατάξεις (λογιστικό αποτέλεσμα) υποχρεούται σε τήρηση βιβλίου αποθήκης λόγω του τρόπου φορολόγησής του. Με την αριθμ.

ΠΟΛ.1143/30.4.2002 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών διευκρινίστηκε ότι, η υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης και παραγωγής κοστολογίου θα δημιουργηθεί από 1.1.2004 και εφεξής, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες χρήσεις (2002 και 2003) τα έσοδά τους θα υπερβούν το προβλεπόμενο όριο (άρθρο 8).

Επισημαίνεται ότι, για την υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης, σύμφωνα με το προαναφερόμενα, δε θα ληφθούν υπόψη τα ακαθάριστα έσοδα από τα έργα που είχαν αναληφθεί ή ξεκινήσει πριν την 01.01.2002, αλλά μόνο τα έσοδα από τα νέα έργα και τυχόν άλλες δραστηριότητες.

4.1.3 Τήρηση Βιβλίων Υποκαταστήματος

Σύμφωνα με την περίπτ. β' της παραγράφου 4 του άρθρου 9, δεν υπάρχει υποχρέωση τήρησης βιβλίων υποκαταστήματος, μεταξύ των άλλων και για τις οποιεσδήποτε πρόσκαιρες εγκαταστάσεις, όπως τα εργοτάξια κατασκευαστικών επιχειρήσεων.

4.2 Τιμολόγιο Τεχνικών Έργων για τα Ιδιωτικά Τεχνικά Έργα:

Πρέπει να εκδοθεί μέσα σε ένα ημερολογιακό μήνα από την προσωρινή επιμέτρηση (πιστοποίηση) και εντός της ίδιας φορολογικής περιόδου (Φ.Π.Α.) που έγινε η επιμέτρηση. Αν δεν έχει γίνει επιμέτρηση, τότε εκδίδεται κατά την παράδοση του έργου (βλέπε άρθρο 12 § 15). Εάν δεν παραδοθεί το έργο μέχρι το τέλος της χρήσης, τιμολογείται το τμήμα του έργου που έχει εκτελεστεί.

4.2.1 Τιμολόγιο Τεχνικών Έργων για τα Δημόσια Τεχνικά Έργα:

Εκδίδεται τιμολόγιο για τα πιστοποιούμενα εργολαβικά ανταλλάγματα, εντός της χρήσης. Το τιμολόγιο αυτό εκδίδεται στο χρόνο της πιστοποίησης και μέχρι το τέλος της χρήσης. Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 3,12, 13 και 19 του Κ.Β.Σ. προκύπτουν τα εξής:

- α) Όταν εκτελείται ένα νέο τεχνικό έργο με υλικά του εργολάβου, πρέπει να εκδίδεται τιμολόγιο πώλησης ή Α.Δ.Π., γιατί πρόκειται για παραγωγή και πώληση αγαθού (τεχνικού έργου).
- β) Όταν εκτελείται ένα τεχνικό έργο με υλικά του κύριου του έργου, δηλαδή του ιδιοκτήτη, εκδίδεται τιμολόγιο ή απόδειξη παροχής υπηρεσιών, γιατί πρόκειται για προσφορά υπηρεσιών κατασκευής τεχνικού έργου.

γ) Όταν γίνονται επισκευές, συντηρήσεις ή βελτιώσεις τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων, λαμβάνει χώρα παροχή υπηρεσιών, εφόσον χρησιμοποιούν τα υλικά του εργολάβου και η αξία τους δεν υπερβαίνει το 1/3 της συνολικής αμοιβής, οπότε εκδίδονται τιμολόγια ή αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

4.2.2 Διαδικασία Τιμολόγησης Έργου

Με την Α.Υ.Ο. Π. 1944/1761/477/ΠΟΛ.91/19.3.1987, ρυθμίζεται ο τρόπος επιβολής και απόδοσης του Φ.Π.Α. στο Δημόσιο, καθώς και ο τρόπος τιμολόγησης από τους εργολήπτες - αναδόχους τεχνικών έργων του Δημοσίου, Δήμων ή κοινοτήτων και λοιπών προσώπων που αναφέρονται στην απόφαση αυτή, είτε τα πρόσωπα αυτά (εργολήπτες - ανάδοχοι) εκτελούν άμεσα τα τεχνικά έργα, είτε έμμεσα με την εισφορά των έργων σε κατασκευαστικά εταιρεία ή κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω απόφαση, σε περίπτωση κατά την οποία η κατασκευή του τεχνικού έργου δεν ενεργείται από τον εργολήπτη – ανάδοχο, αλλά από εταιρεία ή κοινοπραξία στην οποία έχει παραχωρηθεί το έργο και της οποίας μέλος είναι και ο εργολήπτης - ανάδοχος, προβλέπεται η έκδοση τιμολογίου, κατά τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. με τον αναλογούντα στην αξία Φ.Π.Α., από την κατασκευάστρια του έργου εταιρεία ή κοινοπραξία προς τον εργολήπτη ανάδοχο του έργου και στη συνέχεια η έκδοση ισόποσου με αυτό της εταιρείας ή κοινοπραξίας τιμολογίου με τον αναλογούντα Φ.Π.Α., από τον εργολήπτη - ανάδοχο προς τον εργοδότη (Δημόσιο, Δήμους, Κοινότητες κλπ.). Με τον ως άνω τρόπο τιμολόγησης, ο εργολήπτης - ανάδοχος στις περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. εμφανίζει μηδενικό αποτέλεσμα (Φ.Π.Α. εκροών – Φ.Π.Α. εισροών), ενώ τα έσοδά του που προκύπτουν από τα τιμολόγια που εκδίδει προς το Δημόσιο, Δήμους κλπ. δεν αποτελούν γι' αυτόν ακαθάριστα έσοδα για την εφαρμογή των διατάξεων του δεύτερου, τρίτου και τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 34 του ν.2238/1994 περί φορολογίας εισοδήματος, αλλά θεωρούνται έσοδα αποκτηθέντα από την εταιρεία ή κοινοπραξία, στην οποία παραχωρήθηκε το έργο και η εισφορά αυτή δεν θεωρείται υπεργολαβία.

4.2.3 Φορολογία Εισοδήματος Τεχνικών Εταιρειών

Ο Φορολογικός Νόμος στο άρθρο 34 διακρίνει τις τεχνικές επιχειρήσεις στις εξής κατηγορίες, ανάλογα με το αντικείμενο εργασιών τους:

- Οικοδομικές επιχειρήσεις
- Εργοληπτικές επιχειρήσεις δημοσίων τεχνικών

- Εργοληπτικές επιχειρήσεις κατασκευής ιδιωτικά

Για καθεμία από τις παραπάνω κατηγορίες τεχνικών επιχειρήσεων προβλέπεται ειδικότερος τρόπος προσδιορισμού των ακαθάριστων εσόδων και ειδικότεροι συντελεστές προσδιορισμού των καθαρών κερδών τους.

4.2.4 Φορολογία Οικοδομικών Επιχειρήσεων

Τα εισοδήματα από οικοδομικές επιχειρήσεις, δηλαδή αυτών που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση διαμερισμάτων κ.λπ., προσδιορίζονται τεκμαρτά δηλαδή με τη χρήση Σ.Κ.Κ. επί των ακαθάριστων εσόδων.

4.2.4.1 Ακαθάριστα Έσοδα Οικοδομικών Επιχειρήσεων

Ως ακαθάριστο έσοδα των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την πώληση ανεγειρομένων οικοδομών θεωρείται η αξία των αυτοτελών οικοδομών, διαμερισμάτων, πολυκατοικιών, καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κ.λπ. όπως προσδιορίζονται με το αντικειμενικά σύστημα φορολογίας στη Φ.Μ.Α. κατά τα άρθρα 41 & 41α Ν.1249/1982.

Αν όμως το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αντικειμενική αξία, ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται τα καθορισμένα σε αυτά (συμβόλαια) μεγαλύτερα τιμήματα. Σε περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικά σύστημα φορολογίας ακινήτων στη Φ.Μ.Α. ως ακαθάριστο έσοδα θεωρείται:

- Το καθοριζόμενο στα πωλητήρια συμβόλαια, τίμημα πώλησης διαμερισμάτων κ.λπ.
- Η διαφορά μεταξύ του καθοριζόμενου στα πωλητήρια συμβόλαια τιμήματος και της πραγματικής ή αγοραίας αξίας του ακινήτου, που προσδιορίζεται κατά τις διατάξεις του φόρου μεταβίβασης ακινήτου.

4.2.4.2 Χρόνος Κτήσης των Ακαθάριστων Εσόδων Οικοδομικών Επιχειρήσεων

Χρόνος κτήσης των ακαθάριστων εσόδων των οικοδομικών επιχειρήσεων, θεωρείται η ημέρα σύνταξης του οριστικού πωλητηρίου συμβολαίου. Αν όμως έχει συνταχθεί συμβολαιογραφικό προσύμφωνο και το οριστικό συμβόλαιο έχει συνταχθεί μέσα σε διάστημα 2 ετών από την ημέρα σύνταξης του προσύμφωνου, ως χρόνος κτήσης του ακαθάριστου εσόδου, θεωρείται η μέρα κατά την οποία συμπληρώνονται δύο (2) χρόνια από την ημέρα σύνταξης του προσυμφώνου.

4.2.5 Εισόδημα Επιχειρήσεων που ασχολούνται με την Εργολαβία Κατασκευής Δημόσιων και Ιδιωτικών Τεχνικών Έργων.

Το καθαρό κέρδος των πιο πάνω επιχειρήσεων, δηλαδή αυτών που ασχολούνται με την εργοληπτική κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων γενικώς, καθώς και εκείνων που ασχολούνται με την εκτέλεση μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, υπολογίζονται τεκμαρτά με τη χρήση Σ.Κ.Κ. επί των ακαθάριστων εσόδων.

4.2.5.1 Ακαθάριστα Έσοδα Επιχειρήσεων σε Δημόσια Τεχνικά Έργα

Τα ακαθάριστο έσοδα των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την εργολαβική κατασκευή τεχνικών έργων ή την εκτέλεση μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του Δημοσίου, Δήμων Κοινοτήτων, δημοσίων επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και των Ν.Π.Δ.Δ. γενικώς ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται τα εργολαβικά ανταλλάγματα που πιστοποιούνται με τους σχετικούς λογαριασμούς μέσα στη χρήση, μειωμένα κατά τα ποσά που νομίμως παρακρατούνται λόγω εγγυήσεων (πχ. καλής εκτέλεσης των έργων), τα οποία φορολογούνται στη χρήση που εισπράχθηκαν.

4.2.5.2 Ακαθάριστα Έσοδα Επιχειρήσεων σε Ιδιωτικά Τεχνικά Έργα

Για επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εργολαβική κατασκευή τεχνικών έργων, ή οικοδομών (βιομηχανοστάσια, λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις) την εκτέλεση μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων σε ιδιώτες, ως ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται η αξία του έργου που εκτελέστηκε στη χρήση. Για επιχειρήσεις που εκτελούν ιδιωτικά τεχνικά έργα κ.λπ. κατά τα παραπάνω, χωρίς τη χρησιμοποίηση ιδίων υλικών, ως ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται η αξία του έργου που έχει εκτελεσθεί κατά την διάρκεια της χρήσης, χωρίς να υπολογισθεί η αξία των υλικών.

4.2.6 Εξεύρεση Καθαρών Κερδών Οικοδομικών και Τεχνικών Επιχειρήσεων

Τα καθαρά κέρδη των οικοδομικών και τεχνικών επιχειρήσεων, εξευρίσκονται με τη χρήση Σ.Κ.Κ. επί των ακαθάριστων εσόδων ως εξής:

- α. Δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για τις επιχειρήσεις που ανεγείρουν οικοδομές.
- β. Δέκα τοις εκατό (10%) για τα έσοδα από δημόσια τεχνικά έργα, που εκτελεί ο εργολάβος, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη αν χρησιμοποιεί ή όχι δικά του υλικά.

γ. Δώδεκα τοις εκατό (12%) για τα έσοδα από ιδιωτικά τεχνικά έργα, που ο εργολάβος χρησιμοποιεί δικά του υλικά και

δ. Είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα έσοδα από ιδιωτικά τεχνικά έργα που ο εργολάβος δεν χρησιμοποιεί δικά του υλικά.

4.2.6.1 Προσαύξηση των πιο πάνω Σ.Κ.Κ.

Οι πιο πάνω Σ.Κ.Κ. προσαυξάνονται στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- 100%: Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν τηρεί τα προβλεπόμενα από τον Κ.Β.Σ. βιβλία ή στοιχεία ή τηρεί βιβλία κατώτερης κατηγορίας από της οριζόμενης.
- Μέχρι 60%: Στην περίπτωση που οι εμφανιζόμενες ως πραγματοποιηθείσες δαπάνες κατασκευής στα βιβλία της βρίσκονται σε προφανή δυσαναλογία προς το πραγματικό κόστος. Δεν υπάρχει προφανής δυσαναλογία όταν διαφορά μεταξύ δαπανών και πραγματικού κόστους είναι μέχρι 20% του πραγματικού κόστους κατασκευής.

4.2.6.2 Λογιστικός Προσδιορισμός Κερδών

Με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του Ν.2940/2001 επήλθαν τροποποιήσεις στον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν.2238/1994 ειδικό (τεκμαρτό) τρόπο προσδιορισμού των καθαρών κερδών τεχνικών επιχειρήσεων. Έτσι από το οικονομικό έτος 2003 (χρήση 2002) τα καθαρά κέρδη των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Ν.2238/1994 (ημεδαπές Α.Ε., δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα ανεξάρτητα αν αποτελούν ή όχι ίδια Ν.Π., οι συνεταιρισμοί, οι αλλοδαπές επιχειρήσεις και οι ημεδαπές Ε.Π.Ε.) που ασχολούνται με την ανέγερση οικοδομών και την κατασκευή δημόσιων και ιδιωτικών τεχνικών έργων, καθώς και των κοινοπραξιών στις οποίες τα ανωτέρω πρόσωπα συμμετέχουν, προσδιορίζονται με τις γενικές διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος, δηλαδή με έκπτωση των εξόδων από τα ακαθάριστα έσοδά τους (λογιστικός προσδιορισμός). Οι ανωτέρω διατάξεις σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν.2992/2002 εφαρμόζονται για δημόσια ή ιδιωτικά τεχνικά έργα που αναλαμβάνονται από την 1η Ιανουαρίου 2002 και μετά, καθώς και για οικοδομές των οποίων η έναρξη ανέγερσης πραγματοποιείται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

4.2.6.3 Επιχειρήσεις για τις οποίες εξακολουθεί να ισχύει ο Τεκμαρτός Τρόπος Προσδιορισμού Κερδών

Σύμφωνα με το ανωτέρω, ο τεκμαρτός (ειδικός) τρόπος προσδιορισμού των οικονομικών αποτελεσμάτων εξακολουθεί να ισχύει για τις επιχειρήσεις που ασκούν ατομικά τη δραστηριότητά τους ή λειτουργούν με τη μορφή κάποιου από τα αναφερόμενα την παράγραφο 4 του άρθρου 2 πρόσωπα (Ο.Ε, Ε.Ε., Κοινοπραξίες στις οποίες δεν συμμετέχει νομικό πρόσωπο της παρ. 1 του άρθρου 101, κ.λπ.), ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων που τηρούν. (Εγκύκλιος διαταγής 1105743/10736/ΠΟΛ.1256/15.11.2001 Υπ. Οικ.).

4.2.6.4 Φορολογία Προκύπτουσας Διαφοράς μεταξύ Τεκμαρτών και Λογιστικών Κερδών

Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 34 του Ν.2238/1994, για να προσδιορισθούν τα καθαρά κέρδη των νομικών προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου 2, δηλαδή τω Ο.Ε. και Ε.Ε, των κοινωνιών αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, των αστικών εταιρειών, των συμμετοχικών ή αφανών εταιρειών και των κοινοπραξιών και ακόμα των ατομικών επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία και στοιχεία Γ' κατηγορίας και τα οποία προέρχονται από ανέγερση και πώληση οικοδομών και εργοληπτική κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών έργων, στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν τεκμαρτά με τη χρήση των συντελεστών 15%, 10%, 12% ή 25%, προστίθεται ποσοστό 40% της διαφοράς των τεκμαρτών κερδών και των μεγαλύτερων κερδών που δηλώνονται ή προκύπτουν από τον έλεγχο. Το ποσό που προκύπτει με την προσθήκη του ποσοστού αυτού στα τεκμαρτά κέρδη, αποτελεί το καθαρό κέρδος που θα υπαχθεί σε φορολογία.

Το υπόλοιπο των κερδών που έχουν προκύψει λογιστικά και δεν φορολογήθηκε, μεταφέρεται και εμφανίζεται στα βιβλία της επιχείρησης στον λογαριασμό «Αφορολόγητα κέρδη τεχνικών και οικοδομικών επιχειρήσεων». Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2, των οποίων μέλη είναι αποκλειστικά ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

4.2.6.5 Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων και Ιδιωτικών Τεχνικών Έργων

Τα ποσοστά απόσβεσης των ανωτέρω επιχειρήσεων, ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 7 του Π.Δ. 188/1998, ως ακολούθως:

α) Για ξυλεία, η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα, σε τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για μεταλλικά ικριώματα, σε δέκα τοις εκατό (18%).

γ) Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες), φορτωτικές, ισοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφές, ασφαλιστικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ. σε δέκα πέντε τοις εκατό (15%).

4.3 Φορολογικός Έλεγχος Βιβλίων και Στοιχείων

Ο ανωτέρω έλεγχος πρέπει να συμπεριλαμβάνει όλα τα στοιχεία και παραμέτρους ενός ουσιαστικού και σε βάθος λογιστικού και φορολογικού ελέγχου, χωρίς να υποτιμάται επιπλέον το στοιχείο του αιφνιδιασμού, αφού κατά την είσοδο στην επιχείρηση είναι δυνατόν να ανευρεθούν ανεπίσημα βιβλία και στοιχεία, εφόσον τέτοια τηρούνται από αυτήν. Από τις φορολογικές και ελεγκτικές Αρχές ειδικότερα:

- Ελέγχεται η εμπρόθεσμη ενημέρωση των τηρουμένων βιβλίων και εκδιδόμενων στοιχείων.
- Ελέγχεται η ακριβής καταχώριση των λογιστικών γεγονότων στα βιβλία της εταιρείας.
- Ελέγχεται η τήρηση ή μη βιβλίων της προσήκουσας κατηγορίας. Επί χειρόγραφης τήρησης των βιβλίων ελέγχονται οι αθροίσεις και η ορθή μεταφορά των αθροισμάτων.
- Ελέγχεται εάν η εξόφληση των τιμολογίων, αξίας 15.000,00 ευρώ και άνω, έγινε σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 16 του Ν.2992/2002, δηλαδή μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με δίγραμμη επιταγή (η παρούσα διάταξη τροποποιήθηκε από 01.01.2012 μειώνοντας το όριο συναλλαγής με μετρητά σε 1.500,00 ευρώ).
- Ελέγχεται η νομότυπη έκδοση των στοιχείων των προμηθευτών, ως προς τη θεώρηση, το περιεχόμενο, κλπ. (διορθώσεις, επεγγραφές, κλπ).

Κάθε περίπτωση μη νομότυπης έκδοσης ή τήρησης των βιβλίων και στοιχείων πρέπει να λειτουργεί ως ερέθισμα / ένδειξη για περαιτέρω ελεγκτικές επαληθεύσεις, μήπως εκτός από την τυπική παράβαση υποκρύπτεται και ουσιαστική παράλειψη (ανακρίβεια, εικονικότητα, κλπ). Για παράδειγμα πρέπει να:

- Γίνεται διασταύρωση - αντιπαραβολή των εκδοθέντων Δελτίων Αποστολής με τα φορολογικά στοιχεία αξίας (Τιμολόγια, κλπ.) και να ελέγχεται εάν τα Δελτία

Αποστολής εκδόθηκαν νομότυπα σχετιζόμενα επακριβώς τα αντίστοιχα φορολογικά στοιχεία (Τ.Δ.Α., Α.Λ.Π.).

- Η ύπαρξη σε μεγάλο αριθμό άκυρων Δελτίων Αποστολής ελέγχεται ως προς το πραγματικό ή μη της αιτίας της ακύρωσης.
- Ελέγχεται η λήψη ή έκδοση πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων, όπως προαναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο.

4.3.1 Έλεγχος Ειλικρίνειας Φορολογικών Δηλώσεων

Ελέγχονται κατά προτεραιότητα οι κάτωθι δηλώσεις:

- Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.) (Άρθρο 57 παρ.1 του Ν. 2238/1994). Ο έλεγχος αυτός διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 παρ. 4 Ν. 2238/1994 και αναφέρεται στο εισόδημα που προκύπτει κάθε οικονομικό έτος από μισθωτές υπηρεσίες, το οποίο υπόκειται φόρου.
- Φόρου Αποζημιώσεων Απολυομένων (Άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2238/1994). Διενεργείται για την εξακρίβωση της εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2238/1994, για το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους απολυόμενους μισθωτούς βάσει του Ν.2112/1920 και στο οποίο παρακρατείται φόρος, με βάση την κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν.2238/1994, στο καθαρό ποσό της αποζημίωσης μετά την αφαίρεση ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ και παρακρατείται κατά την πληρωμή στο δικαιούχο.
- Φόρου Ελευθέρων Επαγγελματιών (Άρθρο 58 παρ. 1 του Ν.2238/1994). Αφορά την παρακράτηση και απόδοση του φόρου που παρακρατείται από τις καταβαλλόμενες ακαθάριστες αμοιβές σε ελεύθερους επαγγελματίες του άρθρου 48 του Ν.2238/1994. Το ποσοστό της παρακράτησης ανέρχεται σε 20% από 17.02.1998.
- Φόρου Εργολάβων (Άρθρο 55 παρ. ιβ' του Ν.2238/1994). Αφορά την παρακράτηση φόρου 3% από 01.01.1994 στα εισοδήματα εργοληπτών κατασκευής κάθε είδους Τεχνικών έργων κλπ. Και υπολογίζεται στην αξία του κατασκευαζόμενου έργου ή μισθώματος.
- Φόρου Αμοιβών Τρίτων (Άρθρο 55 παρ. 1ε' του Ν.2238/1994). Αφορά την παρακράτηση φόρου 20% από 17.02.1998, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 55 παρ. 1 του Ν.2238/1994, που καταβάλλονται σε τρίτους, εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 186/1992 για προμήθειες, μεσιτείες, αμοιβές ή άλλες κάθε είδους παροχής μη έμμισθης υπηρεσίας, ενοίκιο αυτοκινήτων, ή άλλων μηχανημάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων, εφόσον σε αυτές

τις περιπτώσεις δεν ορίζεται από το Π.Δ. 186/92 η έκδοση θεωρημένου αποδεικτικού στοιχείου από τον δικαιούχο των αμοιβών αυτών και υπολογίζεται στο ακαθάριστο ποσό αυτών.

- Φόρου τόκων δανείων (Άρθρο 54 παρ. 4 του Ν.2238/1994). Ελέγχεται η παρακράτηση φόρου με ποσοστό 20% για τα εισοδήματα από τόκους δανείων που αναφέρονται στα άρθρα 24 και 25 του Ν.2238/1994 και υπάρχουν οι αντίστοιχες εγγραφές στα βιβλία.
- Φόρου Χαρτοσήμου Εργολαβικών προσυμφώνων για ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής καθώς και Δανείων (Άρθρο 15 παρ. 9 & ΙΑ' του Κ.Ν.Τ.Χ.).
- Ελέγχεται η καταβολή του οφειλόμενου τέλους χαρτοσήμου που επιβάλλεται στα εργολαβικά προσύμφωνα για ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής καθώς και για δάνεια μεταξύ εταιρειών ή τρίτων.
- Περιοδικές και Εκκαθαριστικές Δηλώσεων Φ.Π.Α. (Άρθρο 38 του Ν.2859/2000), καθώς και η ακριβής μεταφορά των δεδομένων των βιβλίων σε αυτές.
- Τέλος, ελέγχεται η υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων πελατών και προμηθευτών (άρθρο 20 ΚΒΣ).

4.4 Βιβλιογραφικές Αναφορές Κεφαλαίου

- Γρηγοράκος, Θ. - Ειδικά λογιστικά θέματα τεχνικών εταιρειών και κοινοπραξιών τους - Εκδόσεις Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, Αθήνα 2002.
- Γρηγοράκος Θ. - Ανάλυση – Ερμηνεία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής) - Έκδοση 9η, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2004.
- Σταματόπουλου, Δ. – Κώδικας Φορολογίας Βιβλίων & Στοιχείων – Εκδόσεις eliforin Φορολογικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2010.
- Αλυφαντή, Γ. – Λογιστικές Εργασίες Τέλους χρήσεως – Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2009.
- Σακέλλη, Εμμανουήλ Ι. – Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Τόμοι Α', Β', Γ', Δ') – Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2008.
- Κορομηλάς, Γ. – Πρακτικός Οδηγός Τεχνικών Επιχειρήσεων – Εκδόσεις Tax Advisors, Αθήνα 2010.
- Κορομηλάς Γ. – Φορολογικές Σημειώσεις – Εκδόσεις Tax Advisors, Αθήνα 2010.

- Μπατσινίλας Ε., Πατατούκας Κ. – Σύγχρονη Λογιστική (Τόμοι Α', Β') – Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2008.
- Κορομηλάς Γ., Τσιαουσίδου Μ. - Λογιστικές & Φοροτεχνικές Εργασίες Τέλους Χρήσεως – Εκδόσεις Tax Advisors, Αθήνα 2009.
- Καβαλάκης, Γ. – Κωδικοποίηση Φορολογίας Εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων – Εκδόσεις Δεδεμάδη, Αθήνα 2006.
- Μαρινάκης Παρ., Πανταζόπουλος Π. – Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος – Εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη, Αθήνα 2006.
- Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Α. - Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων - Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα 2005.
- Τότσης, Χρήστος Ν. - Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων - Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2010.
- Κάπος Μ. - Φορολογία τεχνικών επιχειρήσεων – Τεχνικές Εκδόσεις, Αθήνα 1995.
- Μαρίνης Ι., Τζίμας Ι. - Κώδικας Βιβλίων & Στοιχείων (Τόμοι Α+Β) - Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα 2001.
- Παπαναστασάτος Σπ. - Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο - Εκδόσεις Σταμούλη, Πειραιάς 1990.
- Σακέλλης Ε. - Ο Πανδέκτης τον Λογιστή - Εκδόσεις Βρύκου, Αθήνα 2003.
- Σταματόπουλος Δ. – Καραβοκύρης Α. - Δαπάνες επιχειρήσεων και βιβλία - Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 1997.
- Σταματόπουλος Δ. – Καραβοκύρης Α. - Θέματα Λογιστικών Βιβλίων - Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 1997.
- Τότσης Ν. - Τότσης Χ. - Ερμηνεία Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων - Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 1993.
- Τσάμης Α., Μανδήλας Α., Νικολαΐδης Μ. - Ιδιαιτερότητες στον λογιστικό χειρισμό των κατασκευαστικών τεχνικών εταιρειών. Η περίπτωση των τεχνικών εταιρειών της Ελλάδας (τάξεως 5ης, 6ης και 7ης) - Τιμητικός Τόμος του Πάντειου Πανεπιστημίου, Αθήνα 2012.
- Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας – Εκδόσεις Δ. Φ. Ν.
- Λογιστής – Εκδόσεις Πάμισος
- Φορολογική Επιθεώρηση – Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Ε. - Δ.Ο.Υ.)
- Ζιγκερίδης Δ. - Φορολόγηση των Τεχνικών Επιχειρήσεων - Άρθρο Μελέτη Νο 1033/2001, Περιοδικό Ε7, Αθήνα 2001.

- Ζιγκερίδης Δ. - Λογιστικός προσδιορισμός των αποτελεσμάτων οικοδομικών επιχειρήσεων - Άρθρο Μελέτη Νο 1121/2003, Αθήνα 2003.
- I.C.A.P. - Τεχνικές εταιρείες 7ης – 6ης – 5ης τάξης - Κλαδική μελέτη, Αθήνα 2003.
- Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών (Ι.Ο.Κ.) - Δημόσια και ιδιωτική κατασκευαστική δραστηριότητα - Εκτιμήσεις μέχρι το 2006, Αθήνα 2004.
- Μητρόπουλος Ι. - Φορολογία τεχνικών επιχειρήσεων & ειδικός τρόπος προσδιορισμού των καθαρών τους κερδών - Περιοδικό Λογιστής, Αθήνα 1999.
- Ν. 1418/84 (ΦΕΚ - 23 Α') - Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών Θεμάτων.
- Ν. 2229194 (ΦΕΚ 138/Α'/1994) - Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/1984 και άλλες διατάξεις.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο - Σημειώσεις Τ.Ε.Ε. Κατασκευαστικού Τομέα – Αθήνα 2001.
- Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - Οδηγίες για την εφαρμογή των Ν. 2940/2001 - Αναπτυξιακά, φορολογικά και θεσμικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις του κατασκευαστικού τομέα και άλλες διατάξεις - (ΦΕΚ Α'180/6 - 8 - 01). Αρ. Πρωτ. Δ17α/03/45/ΦΝ430, Αθήνα 2001.
- Παναγιωτίδης Χ. - Ειδική έκδοση για τα Δ. Λ. Π. – Ναυτεμπορική, Αθήνα 2004.
- Σιωμόπουλος Ι. - Φορολογία τεχνικών επιχειρήσεων - Εφημερίδα «Το Βήμα», 2003.
- Υπουργείο Οικονομικών, Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) Α. Π. 105712. - Οδηγός ελέγχου τεχνικών επιχειρήσεων - Αθήνα 2004.
- ΦΕΚ 180/Α'/6. 8. 2001. Ν. 2940/2001, Αναπτυξιακά, φορολογικά και θεσμικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις του κατασκευαστικού τομέα και άλλες διατάξεις
- Ζιγκερίδης Δ. - Λογιστικός προσδιορισμός των Αποτελεσμάτων οικοδομικών επιχειρήσεων - Άρθρο / Μελέτη, Περιοδικό Ε7, Νο 1121/2003
- Callan J. - Rice H. - Construction Accounting Desk book, Financial, Tax, Accounting, Management and legal Answers - New York, Aspen law and business, 2002.
- Adrian J. - Adrian D. - Construction Accounting. 3rd edition - Champaign, Illinois - Stipes Publishing L.L.C., 1999.
- Dun and Bradstreet - Heavy Construction Other Than Building Construction Contractor – Εκδόσεις Πρόσβαση, 2009.
- Palmer W. - Coombs W. - Smith M. - Construction Accounting and Financial Management - 5th edition – U.S.A., Mc Graw - Hill, Inc., 1994.
- Adrian J. - Adrian D. - Construction Accounting, 3rd edition - Stipes Publishing L. L. C., Illinois 1999.

- Callan J. - Rice H. - Construction Accounting Desk book, Financial, Tax, Accounting, Management and legal Answers - Aspen law and business, New York 2002.
- Carmichael D. R, Lillien B. Steven, Mellman Martin - Accountants handbook, Volume two, Special Industries and special topics - John Wiley & Sons, Inc., New York 2002.
- Miles D. - Accounting and bookkeeping for the small building contractor - Intermediate Technology Publications Ltd., Nottingham 1993.
- Padget P. - Accounting in the Construction Industry - The Chartered Institute of Management Accountants, London 1991.
- Callan J., Rice H. - Construction Accounting Desk book, Financial, Tax, Accounting, Management and legal Answers - Aspen law and business, New York 2002.
- Elliot B., Elliot J., - Financial Accounting Reporting and Analysis - Pearson Education Limited, Essex 2002.
- International Federation of Accountants (I.F.AC.) – A HANDBOOK OF INTERNATIONAL AUDITING, ASSURANCE, AND ETHICS PRONOUNCEMENTS – 2003.
- KPMG International - Global Accounting, U.K., I.A.S. and U.S. compared – 2000.
- Padget P. - Accounting in the Construction Industry - The Chartered Institute of Management Accountants, London 1991.
- Palmer W., Coombs W., Smith M. - Construction Accounting and Financial Management, 5th edition - Mc Graw & Hill Inc., 1994.
- Thomsett M. - Builder's guide to Accounting - Craftsman Book Company, 2001.
- Weetman P. - Financial and Management Accounting, An introduction, 3rd edition - Prentice Hall, Essex 2003.
- Slaughter J. – Accounting for Construction Business – Demand Media, 2009.
- Way J. – Accounting Guide for Construction Contractors – Demand Media, 2007.
- Otis M. – Accounting for Construction in Process – E - How Contributor, 2008.
- Sturby C., Heisz G. - Industry and Background Note; Note on Accounting for Property, Plant and Equipment – 2009.
- Accounting Research Bulletin, (ARB), No 45 (1955). Long Term Construction Type Contracts. AICPA.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα δεν περιέχουν ειδικές ρυθμίσεις για το σημαντικό κλάδο των κατασκευαστικών έργων. Επομένως, οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να κινηθούν με βάση τις γενικές ρυθμίσεις και να τις προσαρμόσουν στις ιδιομορφίες των εργασιών τους. Ρυθμίσεις, όπως αυτές που αφορούν την οριοθέτηση των χρήσεων με τη χρήση των μεταβατικών λογαριασμών, χρησιμοποιούνται αρκετά συχνά από τις τεχνικές εταιρείες. Το κόστος για το μη τιμολογημένο μέρος των εργασιών συνήθως εμφανίζεται στο λογαριασμό «Παραγωγή σε Εξέλιξη» (Work in Progress). Οι διεκδικήσεις ποσών απαιτήσεων (claims), κάτι που συχνά παρουσιάζεται στο χώρο των τεχνικών εταιρειών, κανονικά και σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, πρέπει να λογίζονται μόνο όταν αποτελούν βέβαια έσοδα. Οι εγγυητικές επιστολές, ένα σημαντικό ζήτημα που επίσης συνδέεται με τις κατασκευαστικές εταιρείες δημοσίων έργων, πρέπει να παρακολουθούνται διακριτά και αναλυτικά στους λογαριασμούς τάξεως.

Η πιο σημαντική επίδραση όμως στις οικονομικές καταστάσεις των κατασκευαστικών εταιρειών, όπως και σε άλλους επιχειρηματικούς κλάδους, προέρχεται από τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις. Κατά την κατασκευή ενός τεχνικού δημόσιου έργου υπάρχουν ορισμένα στάδια που μεσολαβούν μέχρι την οριστικοποίηση του κάθε τμήματος του έργου που κατασκευάστηκε και την έκδοση του αντίστοιχου τιμολόγιου εργασιών. Πρέπει πρώτα να γίνει η «επιμέτρηση», δηλαδή η καταμέτρηση των εργασιών του κάθε συγκεκριμένου τμήματος του έργου με ακρίβεια και ποσοτικά και οικονομικά μεγέθη, στη συνέχεια αυτή η επιμέτρηση να «πιστοποιηθεί» από την αρμόδια δημόσια Αρχή, η οποία θα βεβαιώνει ότι αυτές οι εργασίες πράγματι έγιναν ως αναφέρονται, κατόπιν εκδίδεται το σχετικό τιμολόγιο προς το δημόσιο φορέα και εξοφλείται με την προϋπόθεση ότι υπάρχει εγκεκριμένη «πίστωση» στον προϋπολογισμό του φορέα για να μπορέσει να την εξοφλήσει. Η διαδικασία της πιστοποίησης πολλές φορές είναι χρονοβόρα και οδηγεί σε τροποποιήσεις των αρχικών επιμετρήσεων που έκανε η εταιρεία. Αλλά και η ίδια η ύπαρξη της πίστωσης είναι αμφίβολη και επομένως, υπάρχει πιθανότητα να εκδοθεί το τιμολόγιο από την κατασκευαστική εταιρεία και να πληρωθεί πολύ αργότερα, όταν θα προβλεφθεί ή αποδεσμευθεί σχετική πίστωση από τον προϋπολογισμό δημόσιου φορέα. Όταν το έργο έχει αναληφθεί από ιδιωτικό φορέα, η διαδικασία επιμετρήσεων και τιμολόγησης παραμένει η ίδια, αλλά διευκολύνεται και επισπεύδεται σημαντικά η διαδικασία πληρωμής του εκάστοτε τιμολογίου.

Το πρόβλημα που προκύπτει είναι ότι από τη στιγμή όμως που θα εκδοθεί το τιμολόγιο λογίζεται ο Φ.Π.Α., ο οποίος στη συνέχεια πρέπει να καταβληθεί από την εταιρεία στο δημόσιο, έστω και αν αυτή δεν έχει εισπράξει ή αργήσει πολύ να εισπράξει από το δημόσιο την αμοιβή της για το έργο που εκτέλεσε. Έτσι πολλές φορές, η τιμολόγηση γίνεται όταν υπάρχει διαθέσιμη πίστωση και όχι όταν ολοκληρώθηκε το τμήμα του έργου, για να αποφευχθεί η εκταμίευση για το Φ.Π.Α. από άλλες χρηματικούς πόρους της εταιρείας. Με τη τακτική βέβαια αυτή πολλές φορές καταστρατηγείται η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων, αλλά είναι μια συνήθης πρακτική που επιβάλλεται στην Ελλάδα από τις περιστάσεις και τα διαστρεβλωμένα συναλλακτικά ήθη της αγοράς.

Αν και τα τελευταία χρόνια στα εκδοθέντα πιστοποιητικά των ορκωτών ελεγκτών λογιστών αναφέρεται ότι η μέθοδος λογισμού των εσόδων είναι η μέθοδος της «τμηματικής περάτωσης», είναι πολύ αμφίβολο αν αυτό στην πράξη πράγματι συμβαίνει. Και αυτό γιατί, για την εφαρμογή αυτής της μεθόδου, απαιτείται συγκεκριμένο πλαίσιο και ο αυστηρός έλεγχος της εφαρμογής του. Η μέθοδος αυτή απαιτεί την πλήρη και ξεκάθαρη οριοθέτηση του έργου, το οποίο έχει πραγματοποιηθεί σε μια περίοδο, και όχι τη λογιστικοποίηση του εσόδου μονάχα για το τμήμα για το οποίο έχουν εκδοθεί τιμολόγια εργασιών.

Η ανυπαρξία ενός σαφούς και αυστηρώς τηρούμενου πλαισίου λογιστικής αντιμετώπισης των ζητημάτων των κατασκευαστικών εταιρειών είχε και έχει τις συνέπειες του. Η κύρια αδυναμία ήταν και συνεχίζει να είναι η μη ορθή και πλήρη ενοποίηση των κοινοπραξιών και δημιουργεί προβλήματα αντίστοιχα με τη μη ενοποίηση των εταιρειών ειδικού σκοπού στο εξωτερικό. Δεν είναι σπάνιο γεγονός, στους ισολογισμούς των τεχνικών εταιρειών να εμφανίζονται τεράστια ποσά σαν απαιτήσεις από τις κοινοπραξίες τους, ορισμένες από τις οποίες έχουν πάψει να λειτουργούν και δεν έχουν στην ουσία περιουσιακά στοιχεία. Πολλές από τις κοινοπραξίες, με βάση το ισχύον φορολογικό δίκαιο, τηρούν βιβλία εσόδων - εξόδων και στην ουσία δεν συντάσσουν Ισολογισμούς και Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Κατά συνέπεια, για το χώρο των κατασκευαστικών εταιρειών και σε ότι αφορά τα λογιστικά πρότυπα που αυτές εφαρμόζουν, δεν θα πρέπει να αισθανόμαστε σαν χώρα ιδιαίτερα υπερήφανοι. Η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, που εκτός από την αντιμετώπιση των κατασκευαστικών έργων ρυθμίζει και τα θέματα ενοποίησης των κοινοπραξιών, πιστεύεται ότι θα δημιουργήσει μια νέα θετικότερη κατάσταση σε αυτόν τον τομέα. Παρόλα αυτά, θεωρείται ότι μόνη της η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δεν φθάνει για να αντιμετωπίσει, έστω και στο επίπεδο σχεδιασμού, τα

προβλήματα των τεχνικών εταιρειών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχουν στην ελληνική αγορά ιδιομορφίες με τις οποίες δεν ασχολούνται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, και με τις οποίες θα πρέπει να ασχοληθεί το Εθνικό Ρυθμιστικό Πλαίσιο.

Σε κάθε περίπτωση, η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων είναι μια καλή αφετηρία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων λογιστικής πρακτικής των τεχνικών εταιρειών στη χώρα και σε καμία περίπτωση δε πρέπει να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια για μεγαλύτερο βαθμό εναρμόνισης και τήρησης των λογιστικών αρχών και κανόνων.

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

6.1 Περίπτωση υπό Μελέτη Νο 1: «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε.»

Εταιρικά χαρακτηριστικά / στοιχεία:

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε. αποτελεί το προϊόν της σημαντικής επιλογής των εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Α.Ε., ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. και ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΟΛΟΥ Α.Ε. ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τη πρόκληση των νέων μεγάλων έργων στην Ελλάδα και το εξωτερικό και της μελέτης του επιχειρηματικού προσανατολισμού των εταιρειών του Ομίλου, ο οποίος και επέτρεπε τη καλύτερη εκμετάλλευση και κατανομή του δυναμικού και της εμπειρίας του.

Όσον αφορά τη συγκρότηση του Ομίλου, ξεκίνησε το έτος 1998 και ολοκληρώθηκε το έτος 2002, μέσω της απορρόφησης των κατασκευαστικών κλάδων των εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Α.Ε. και Τ.Ε.Β. Α.Ε. από την ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. και της συγχώνευσης των ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Α.Ε. και Τ.Ε.Β. Α.Ε. Κατ' αυτό το τρόπο προέκυψε η μητρική εταιρεία του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε. (η οποία αποτελεί εταιρεία συμμετοχών), καθώς και η νέα ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (κατασκευαστική εταιρεία). Κατά το Δεκέμβριο του 2005, πραγματοποιήθηκε η εξαγωγή της ΑΚΤΩΡ Α.Ε. από το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, καθώς και η απόκτηση του 100% του μετοχικού της κεφαλαίου από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε. Ταυτόχρονα έλαβε χώρα η μεταβίβαση εκ μέρους της ΑΚΤΩΡ προς την παρουσιαζόμενη σε αυτό το κομμάτι της εργασίας εταιρεία, όλων των μη κατασκευαστικών δραστηριοτήτων της, περιλαμβανομένων των συμμετοχών της σε έργα παραχώρησης και

διατηρώντας το κατασκευαστικό αντικείμενο και τις συναφείς με αυτό δραστηριότητες, με παράδειγμα τα Μεταλλεία και τα Λατομεία.

Πρέπει να αναφερθεί ότι η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. καθίσταται μια ανώνυμη εταιρεία συμμετοχών με μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε τέσσερις στρατηγικούς τομείς. Συγκεκριμένα στις Κατασκευές, στις Παραχωρήσεις, στην Ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές (Α.Π.Ε.) και στο Περιβάλλον και στην Ανάπτυξη Ακινήτων. Βέβαια, δεν δύναται να παραληφθεί ότι ο κατασκευαστικός τομέας υπήρξε ιστορικά ο κύριος τομέα δραστηριοποίησης του Ομίλου, με τον οποίο οι υπόλοιπες δραστηριότητες εμφανίζουν σημαντικές συνεργίες. Ακόμη, υφίστανται εκ μέρους του Ομίλου, μειοψηφικές συμμετοχές σε μέσο - βραχυπρόθεσμες επενδύσεις, οι οποίες παρουσιάζουν ταχεία ανάπτυξη και χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερης αξίας για τους μετόχους. Τέτοιου είδους επενδύσεις αποτελούν τα Μεταλλεία και τα Καζίνο.

Στη συνέχεια, είναι σημαντική ως προς τη κατανόηση της αξίας και του κύρους του Ομίλου, η παράθεση των κυριότερων επιτευγμάτων του ανά τομέα δραστηριότητας. Αρχικά στο κατασκευαστικό τομέα, η θυγατρική εταιρεία ΑΚΤΩΡ η οποία έχει αναλάβει την όλη δραστηριότητα του Ομίλου σε αυτόν, αποτελεί τη κορυφαία κατασκευαστική εταιρεία στην Ελλάδα, χαρακτηριζόμενη από υψηλή κερδοφορία και σταθερή ετήσια παραγωγή χρηματικών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες. Σε ότι αφορά το διεθνές επίπεδο, οι προσπάθειες εδραίωσης και μετατροπής της εταιρείας σταδιακά σε «regional player» αποδίδουν ήδη μέσω της ανάληψης έργων στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή.

Έπειτα, στο τομέα των παραχωρήσεων, ο Όμιλος, με τη συμμετοχή του στα έργα της Αττικής Οδού και της Γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου εμφανίζεται με ηγετική θέση μεταξύ των εγχώριων ανταγωνιστών. Συμμετέχει συγχρόνως και στις αντίστοιχες εταιρείες λειτουργίας, κάτι το οποίο του προσδίδει εμπειρία στο τμήμα διαχείρισης έργων τέτοιου τύπου. Έχει ακόμη εξασφαλίσει σημαντικό ποσοστό ως μερίδιο από την αγορά νέων συγχρηματοδοτούμενων έργων με τη πραγματοποίηση της σύμβασης παραχώρησης της Υποθαλάσσιας Σήραγγας Θεσσαλονίκης από φορέα στον οποίο μετέχει ως leader, τη πραγματοποίηση της σύμβασης παραχώρησης του αυτοκινητόδρομου Κορίνθου – Τρίπολης – Καλαμάτας από φορέα στον οποίο πάλι μετέχει ως leader, καθώς και της σύμβασης παραχώρησης τόσο του αυτοκινητοδρόμου Μαλιακού – Κλειδί όσο και του αυτοκινητοδρόμου Ελευσίνας – Κορίνθου – Πάτρας – Πύργου – Τσακώνας. Επιπροσθέτως, συμμετέχει και σε άλλα έργα παραχώρησης (χώροι στάθμευσης, μαρίνες κ.α). Ιδιαίτερης αναφοράς χρήζει το γεγονός ότι όλες οι συμμετοχές σε έργα παραχώρησης πραγματοποιούνται από την ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. Στη

συνέχεια, και συγκεκριμένα στον ενεργειακό (Α.Π.Ε.) και περιβαλλοντικό τομέα, ο όμιλος χαρακτηρίζεται από δεσπόζουσα θέση στην Ελλάδα και στη Κύπρο σε θέματα που σχετίζονται με ανακύκλωση απορριμμάτων, κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤΑ και επεξεργασία επικίνδυνων αποβλήτων. Σημαντικό γεγονός αποτελεί η εξαγορά της γερμανικής εταιρείας HERHOF από τη θυγατρική ΗΛΕΚΤΩΡ, μέσω της οποίας ο Όμιλος έχει πρόσβαση σε παγκοσμίως μοναδική τεχνολογία ως προς την ανακύκλωση αστικών και εμπορικών απορριμμάτων, κάτι το οποίο τον εισάγει σε διεθνή χώρο με σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές.

Σήμερα, ο Όμιλος κατέχει αιολικά πάρκα συνολικής ισχύος 30 MW, καθώς και μονάδες παραγωγής ενέργειας από βιοαέριο ισχύος 28.5 MW. Η θυγατρική ΗΛΕΚΤΩΡ αποτελεί εταιρεία περιβαλλοντικών εφαρμογών με μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία ως προς την ανάπτυξη και διαχείριση Χ.Υ.Τ.Α., την ανακύκλωση απορριμμάτων, επικίνδυνων νοσοκομειακών αποβλήτων και ως προς τη παραγωγή ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.). Έχει υλοποιήσει σημαντικό αριθμό ενεργειακών έργων σε Ελλάδα και Κύπρο, με συμμετοχή και στη λειτουργία τους. Επίσης, σημαντικό για το κύρος της εταιρείας έργο αποτελεί η εκτέλεση με μεγάλη επιτυχία της διαχείρισης απορριμμάτων για τον ΑΘΗΝΑ 2004. Στο τομέα της Ανάπτυξης Ακινήτων, αξιοσημείωτο καθίσταται το γεγονός ότι η συνολική εμπορική αξία των ακινήτων του Ομίλου κυμαίνεται περί των €107.000.000. Τα τελευταία πέντε έτη, ολοκληρώθηκαν δύο εμπορικά και ψυχαγωγικά κέντρα σε Αθήνα και Πάτρα και ένα πρωτοποριακό οικιστικό συγκρότημα στη Παλλήνη, ενώ προχωρά ο σχεδιασμός για την ανάπτυξη δύο μεγάλων ακινήτων στις περιοχές της Κάντζας και του Γυαλού.

Εκτός από τις επενδύσεις στους κύριους τομείς δραστηριότητας του Ομίλου, πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις και σε άλλους κλάδους, με παράδειγμα το Καζίνο της Πάρνηθας το οποίο, μάλιστα, εμφανίζει πολύ μεγαλύτερες αποδόσεις από το κόστος επένδυσης, καθώς και τα Μεταλλεία της Χαλκιδικής. Όσον αφορά τώρα, την οργανωτική δομή του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε., βασίζεται στην έννοια της Επιχειρηματικής Μονάδας. Κάθε Επιχειρηματική Μονάδα απασχολείται σε ένα συγκεκριμένο τομέα δράσης του Ομίλου, χαρακτηρίζεται από αυτοτελή οργάνωση, παραγωγή εσόδων και αξιολογείται τακτικά από τη Διοίκηση του Ομίλου. Οφείλουμε, βεβαίως, να αναφέρουμε ότι οι Επιχειρηματικές Μονάδες οι οποίες αντιστοιχούν στους στρατηγικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου, είναι σήμερα οι ακόλουθες:

- Κατασκευή
- Παραχωρήσεις

- Ενέργεια (από ανανεώσιμες πηγές – Α.Π.Ε.) και Περιβάλλον
- Ανάπτυξη Ακινήτων

Κάθε μια από αυτές τις Επιχειρηματικές Μονάδες ελέγχει τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, των οποίων το αντικείμενο λειτουργίας εμπίπτει στις δραστηριότητές της. Για το λόγο αυτό παρατίθενται παρακάτω οι θυγατρικές εταιρείες, μέσω των Μονάδων στις οποίες «ανήκουν».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΒ Α.Ε.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ	ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ
ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.	REDS Α.Ε. (Α. ΚΑΜΠΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.)	ATHENS RESORT CASINO Α.Ε.
ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.	ΒΕΛΛ Α.Ε.	ΛΟΦΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗ Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΖΙΝΟ ΠΑΡΝΗΘΑΣ Α.Ε.
ΚΑΣΤΩΡ Α.Ε.	ΑΤΤΙΚΑ ΔΙΟΔΙΑ Α.Ε.	ΕΛΕΜΑΧ L.T.D.	PMS PARKING SYSTEMS Α.Ε.	E-CONSTRUCTION Α.Ε.
ΑΚΤΟΡΟΜ S.R.L. ROMANIA	ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε.	ΕΠ.ΑΝ.Α Α.Ε.	ΚΑΝΤΖΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕΡΙΟΥ ΠΡΟΣΑΙΤΙΩΝ Α.Ε. (Ε.Α.Π. Α.Ε.)
ΑΙ. ΑΗΜΑΔΙΑΗ ΑΚΤΩΡ L.L.C.	ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.	HERHOF GmbH	ΓΙΑΛΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.	AECCO HOLDING LTD
ΑΚΤΩΡ ΤΕC ABUDHABI	ΓΕΦΥΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.	HERHOF RECYCLING CENTER OSNABRUCK	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΛΚΗ Α.Ε.	AECCO DEVELOPMENT LLC OMAN
GULF MILLENIUM HOLDINGS LTD	ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	ΑΠΟΤΕΦΡΩΤΗΡΑΣ Ο.Ε.	ΣΕΑ ΑΤΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ Α.Ε.	
EDRAKTOR LLC SAUDI ARABIA	ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ ATHENS PARK Α.Ε.	ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Α.Ε.		
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε.	ΡΟΛΙΣPARK Α.Ε.	ΕΞΑΝΤΑΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
EUROPEAN GOLDFIELDS LTD	ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.		
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.	ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε.	ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ Α.Ε.		
ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΛΙΓΝΙΤΕΣ Α.Ε.		ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΤΙΣΣΑΣ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΝΕΙΟΥ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ Α.Ε.		
		ΤΕΤΡΑΠΟΛΙΣ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΝΔΗΛΙΟΥ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΗ ΟΛΥΜΠΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΡΝΩΝΟΣ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΑΚΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ		
		ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΜΑΛΕΑ Α.Ε.		
		ΑΛΦΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΟΛΛΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Α.Ε.		
		ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΟΛΛΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Α.Ε.		
		ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ Α.Ε. (HE&D S.A.)		
		ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΘΙΣΒΗΣ Α.Ε.		
		HE&D ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΡΟΔΟΥ Α.Ε.		
		HE&D RENEWABLES S.A.		

Οικονομικές καταστάσεις ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β Α.Ε. και
Καταστάσεις Κοινοπραξιών για το έτος 2005 – Παρατηρήσεις:

Σε αυτή τη παράγραφο παρατίθενται αρχικά οι ενοποιημένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε. για το, κομβικό για το αναθεωρημένο Δ.Λ.Π.31, έτος του 2005. Πιο συγκεκριμένα, εμφανίζεται ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και η κατάσταση ταμειακών ροών του Ομίλου, με στοιχεία που υποδεικνύουν τη μεταβολή σχετικά με το έτος 2004, ως ακολούθως:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ.

		ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημείωση	31-Δεκ-05	31-Δεκ-04	31-Δεκ-05	31-Δεκ-04
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	8	193.369	144.340	25.034	22.297
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	9	220	268	4	15
Επενδύσεις σε ακίνητα	7	105.949	106.993	20.504	17.247
Επενδύσεις σε θυγατρικές	10	-	-	386.583	335.896
Επενδύσεις σε συγγενείς (ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης)	10, 11	141.611	120.360	114.342	83.057
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες		3.936	1.219	158	158
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση μακροπρόθεσμα	13	42.791	25.931	39.675	24.360
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	22	3.624	5.832	-	129
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	15	56.547	58.295	13	308
		548.047	463.237	586.313	483.468
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	14	40.850	61.317	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	15	450.833	455.201	29.253	18.604
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	16	284.231	183.752	93.983	36.307
		775.915	700.271	123.237	54.910
Σύνολο ενεργητικού		1.323.962	1.163.508	709.550	538.379
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	17	128.666	91.156	128.666	91.156
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	17	399.946	302.061	399.946	302.061
Ίδιες Μετοχές	17	-	(9.515)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	18	198.421	177.482	112.554	93.516
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		(37.566)	(47.508)	60.496	45.888
		689.467	513.675	701.662	532.621
Δικαιώματα μειονηφίας		58.906	155.915	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		748.374	669.591	701.662	532.621
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια Μακροπρόθεσμα	20	24.581	33.393	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	22	13.505	16.124	39	-
Προβλέψεις Αποζημίωσης Προσωπικού	24	2.661	2.861	475	416
Επιχορηγήσεις	23	18.519	6.680	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	19	3.090	670	-	-
Λοιπές προβλέψεις μακροπρόθεσμες	21	18.659	18.684	-	-
		81.015	78.411	515	416
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	19	320.707	296.412	6.438	3.038
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (φόρος εισοδήματος)		9.843	34.539	384	1.715
Δάνεια Βραχυπρόθεσμα	20	162.508	82.882	-	-
Μερίσματα Πληρωτέα		1.208	1.591	551	588
Λοιπές Προβλέψεις Βραχυπρόθεσμες	21	306	81	-	-
		494.573	415.506	7.373	5.342
Σύνολο υποχρεώσεων		575.588	493.917	7.887	5.758
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		1.323.962	1.163.508	709.550	538.379

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός από τα κέρδη ανά μετοχή.

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-ΔΕΚ-05	31-ΔΕΚ-04	31-ΔΕΚ-05	31-ΔΕΚ-04
	Σημείωση				
Πωλήσεις		581.836	775.050	6.964	9.173
Κόστος πωληθέντων		(465.480)	(613.577)	(3.020)	(2.547)
Μεικτό κέρδος		116.356	161.473	3.944	6.626
Έξοδα διάθεσης		(4.078)	(2.253)	-	-
Έξοδα διοίκησης		(32.952)	(33.186)	(4.627)	(3.706)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)	29	(820)	(3.070)	8.430	2.198
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		78.505	122.964	7.747	5.118
Έσοδα από μερίσματα		2.301	1.058	28.741	31.965
Κέρδη / (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις		24.810	(114)	-	-
Κέρδη / (Ζημιές) από κοινοπραξίες		1.771	224	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα (έξοδα) - καθαρά	25	(1.217)	(3.591)	834	(260)
Κέρδη προ φόρων		106.170	120.541	37.321	36.823
Φόρος εισοδήματος	28	(32.893)	(48.029)	(1.398)	(2.863)
Καθαρά κέρδη χρήσης		73.277	72.512	35.924	33.960
Κατανεμημένα σε :					
Μετόχους της μητρικής		61.011	50.732	35.924	33.960
Δικαιώματα μειοψηφίας		12.266	21.780	-	-
		73.277	72.512	35.924	33.960
Κέρδη ανά μετοχή που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής για τη χρήση (εκφρασμένα σε € ανά μετοχή)					
Βασικά		0,45	0,40	0,27	0,27

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ.

	Σημείωση	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-05	31-Δεκ-04	31-Δεκ-05	31-Δεκ-04
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	32	147.895	134.087	(7.105)	(3.177)
Καταβληθέντες τόκοι		(4.423)	(5.417)		(260)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(56.626)	(54.127)	(1.765)	(834)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		86.846	74.542	(8.870)	(4.271)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων	8	(51.185)	(12.555)	(2.887)	(571)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	9	(394)	(240)	(1)	(22)
Αγορές επενδύσεων σε ακίνητα	7	(2.518)	(124)	-	-
Πωλήσεις ενσώματων παγίων		5.802	822	3	29
Πωλήσεις άυλων παγίων		22	-	-	-
Πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα		411	-	-	-
Μερίσματα εισπραχθέντα		738	1.058	28.741	31.965
Αγορά θυγατρικών & αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		(4.422)	(7.274)	(2.381)	(10.008)
Πώληση θυγατρικών		5.832	730	5.535	
Αγορά συγγενών εταιρειών	11	(1.692)	(10.118)	(1.669)	(7.309)
Πώληση συγγενών εταιρειών	11	293	-	293	175
Αγορά Κοινοπραξιών		(269)	-	-	-
Αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	13	(1.852)	(1.165)	(600)	(150)
Πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		21.591	-	21.576	-
Αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		-	4.391	-	-
Πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		-	-	-	2.708
Τόκοι που εισπράχθηκαν		3.218	1.826	834	
Λοιπά		-	(6.874)	-	995
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(24.423)	(29.523)	49.444	17.812
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Πώληση / (αγορά) ιδίων μετοχών		9.057		-	-
Μερίσματα πληρωθέντα		(42.456)	(41.033)	(29.567)	(27.613)
Δάνεια αναληφθέντα		127.254	121.564	-	-
Αποπληρωμή δανεισμού		(62.022)	(146.654)	-	(19.800)
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	23	6.222	4.254	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα από απορρόφηση λόγω διάσπασης θυγατρικής		-	-	46.670	-
Καθαρές τήμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		38.056	(61.869)	17.103	(47.413)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα					
		100.479	(16.850)	57.677	(33.872)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		183.752	200.602	36.307	70.180
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		284.231	183.752	93.983	36.307

Στη συνέχεια, και έχοντας πάντα ως σκοπό τη κατανόηση της επίδρασης του Δ.Λ.Π. στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, γίνεται παρουσίαση των κοινοπραξιών στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος για το συγκεκριμένο έτος και οι οποίες, μάλιστα, έχουν ενοποιηθεί στις παραπάνω καταστάσεις. Οι κοινοπραξίες για το 2005 φτάνουν τις σε αριθμό για την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε., με τη παράθεση της επωνυμίας τους, του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές και των ανεξέλεγκτων φορολογικών χρήσεων να «λαμβάνει χώρα» μέσω του επόμενου πίνακα. Σημειώνεται ότι όλες αυτές ενοποιούνται μέσω της αναλογικής μεθόδου.

A/A	ΕΤΑΙΡΕΙΑ / ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ	ΕΛΠΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
1	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2002-2005
2	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2003-2005
3	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ALPINE MAYREDER BAU GmbH	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005
4	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - TODINI COSTRUZIONI GENERALI S. P. A.	ΕΛΛΑΔΑ	45,00	2004-2005
5	Κ/Ε ΤΕΟ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2003-2005
6	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005
7	"Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2003-2005
8	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005
9	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	43,48	2003-2005
10	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ - ΜΟΧΛΟΣ ΑΕ - ΑΛΤΕ ΑΕ - ΑΕΓΕΚ	ΕΛΛΑΔΑ	45,42	1999-2005
11	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,82	2003-2005
12	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,50	2003-2005
13	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	43,48	2004-2005
14	Κ/Ε ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ.	ΕΛΛΑΔΑ	39,19	1999-2005
15	Κ/Ε ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2005
16	Κ/Ε ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2005
17	Κ/Ε ΤΕΟ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2005
18	Κ/Ε SIEMENS AG - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	37,50	2005
19	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2005
20	Κ/ΕΙΑ (CARS) ΛΑΡΙΣΑΣ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	81,70	2001-2005
21	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΑΕΓΕΚ - ΕΚΤΕΡ - ΤΕΡΝΑ (ΚΑΤ. ΥΠΟΣΤ.ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ) ΕΚΤΕΛ.	ΕΛΛΑΔΑ	52,00	2003-2005
22	Κ/ΕΙΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ (ΑΚΤΩΡ - ΤΟΜΗ) ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2002-2005
23	Κ/ΕΙΑ ΤΕΡΝΑ -ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ Η/Μ)	ΕΛΛΑΔΑ	66,00	2002-2005
24	Κ/ΕΙΑ ΤΕΡΝΑ -ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ ΟΙΚΟΔ.)	ΕΛΛΑΔΑ	54,00	2002-2005
25	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005
26	Κ/ΕΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ Α.Ε.ΑΚΤΩΡ ΤΕ. - Χ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΕ - ΤΕΧΝΕΡΓΑ Ε. ΤΣΑΜΠΡΑΣ ΑΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2002-2005
27	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε. - ΕΜΠΕΔΟΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	66,66	2002-2005
28	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2002-2005

A/A	ΕΤΑΙΡΕΙΑ / ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ	ΕΔΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
29	Κ/ΕΙΑ ΓΕΦΥΡΑ	ΕΛΛΑΔΑ	15,48	2004-2005
30	ΚΞ ΑΕΓΕΚ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΚΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2002-2005
31	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	71,00	2003-2005
32	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005
33	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2003-2005
34	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2003-2005
35	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΤΟΜΗ-ΑΛΤΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ (ΔΙΑΜ.ΕΛΕΥΘ.ΧΩΡΩΝ ΟΛΥΜΠ.ΧΩΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	45,33	2004-2005
36	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SOCIETE FRANCAISE EQUIPEMENT HOSPITALIER SA	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2004-2005
37	Κ/ΕΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ. - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl	ΕΛΛΑΔΑ	53,33	2000-2005
38	Κ/Ε ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΕ (ΝΟΣ.ΛΑΜΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2004-2005
39	Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ -ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2004-2005
40	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	63,68	2004-2005
41	Κ/Ε TODINI COSTRUZIONI GENERALI S.p.AΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2003-2005
42	Κ/ΕΙΑ ΕΚΤΕΡ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005
43	Κ/Ε ΤΟΜΗ ΑΤΕ- ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ - Λ. ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑΣ (ΤΜΗΜΑ ΙΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	59,61	2003-2005
44	Κ/Ε ΕΡΓΟΥ ΑΜΥΓΔΑΛΕΖΑΣ	ΕΛΛΑΔΑ	34,00	2002-2005
45	Κ/Ε ΤΟΜΗ- ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΑΝΔΡ. (2005)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2005
46	Κ/Ε ΤΟΜΗ-ΑΚΤΩΡ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2005
47	Κ/Ε ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2004-2005
48	Κ/Ε ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ -ΕΡΤΕΚΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2005
49	Κ/Ε ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ-ΕΡΓΟ ΑΕ -ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝ. ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2005
50	Κ/Ε ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-Γ.Δ. ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑΣ (ΧΥΤΑ ΙΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	36,64	2004-2005
51	Κ/Ε ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΞ-ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER (ΧΥΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	35,00	2004-2005
52	Κ/Ε ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ (ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΚΡΗΤΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2005
53	Κ/Ε ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΚΥΠΡΟΣ-ΧΥΤΑ ΠΑΦΟΥ)	ΚΥΠΡΟΣ	55,00	2004-2005
54	Κ/Ε ΔΕΤΕΑΛΑ-ΗΛΕΚΤΩΡ-EDL ΜΟΝ/ΠΕ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2002-2005
55	3G ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2005

Παρατηρήσεις

Η αυξημένη δραστηριότητα του Ομίλου ως προς τους τέσσερις κύριους στρατηγικούς τομείς, και συγκεκριμένα τις κατασκευές, τις παραχωρήσεις, την ενέργεια και περιβάλλον καθώς και την ανάπτυξη ακινήτων γίνεται ιδιαίτερα εμφανής και για το

έτος 2005, κάτι στο οποίο συνηγορεί και το σημαντικό πλήθος των κοινοπραξιών στις οποίες συμμετέχει η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ Τ.Ε.Β. Α.Ε.

Πιο συγκεκριμένα, διακρίνονται πενήντα πέντε (55), σημαντικού επενδυτικού μεγέθους, κοινοπρακτικές δραστηριότητες με ποικίλα ποσοστά συμμετοχής εκ μέρους του Ομίλου. Μεταξύ αυτών, διακρίνονται και κάποιες, των οποίων μέλη αποτελούν και ξένες εταιρείες. Γίνεται κατανοητό, μέσω της μελέτης των ενοποιημένων ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και των καταστάσεων της κάθε μιας κοινοπραξίας, ότι οι επενδύσεις – συμμετοχές του Ομίλου σε όλες αυτές τις κοινοπραξίες, ενοποιούνται με την αναλογική μέθοδο. Δηλαδή, ο Όμιλος συνενώνει το μερίδιό του επί των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού, καθώς και επί των εσόδων, των εξόδων και των ταμειακών ροών της κάθε κοινοπραξίας με τα αντίστοιχα του Ομίλου, προς διαμόρφωση των ενοποιημένων καταστάσεών του. Βέβαια, μοναδική εξαίρεση ως προς τη μέθοδο εφαρμογής σχετικά με την ενοποίηση αποτελούν οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες που βρίσκονται σε αδράνεια κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής των Δ.Π.Χ.Π., και οι οποίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Πρέπει να προστεθεί ότι, ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο επί των κερδών ή των ζημιών από πωλήσεις από τον ίδιο προς τις κοινοπραξίες, που αναλογεί στα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας. Δεν αναγνωρίζει το μερίδιο επί των κερδών ή ζημιών των κοινοπραξιών που προέκυψε από αγορές του Ομίλου από τις κοινοπραξίες, μέχρι τα στοιχεία τα οποία αγοράστηκαν, να πουληθούν σε κάποιο τρίτο μέρος. Όσον αφορά τη ζημία που προκύπτει από τέτοιου είδους συναλλαγή, αναγνωρίζεται όταν καταδεικνύει μείωση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού ή απομείωση. Ακόμη, αξίζει αναφοράς το ότι οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν τροποποιηθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που εφαρμόζει ο Όμιλος. Στον ισολογισμό του Ομίλου, οι κοινοπραξίες αποτιμώνται στο κόστος, μειωμένο κατά την πιθανή απομείωση. Στη συνέχεια, παρατίθενται τα ποσά που αντιπροσωπεύουν το μερίδιο επί του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου ως προς τις κοινοπραξίες και τα οποία ενοποιήθηκαν μέσω της αναλογικής μεθόδου, με αποτέλεσμα να περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του. (ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	31 - 12 - 2005	31 - 12 - 2004
Απαιτήσεις		
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	1.611	4.213
Κυκλοφορούν ενεργητικό	258.010	250.381
Σύνολο	259.621	251.594
Υποχρεώσεις		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.086	9.143
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	253.167	244.308
Σύνολο	258.253	253.451
Καθαρή θέση	1.368	1.143
Έσοδα	200.654	316.253
Έξοδα	(158.760)	(286.967)
Κέρδη/Ζημιές (μετά φόρων)	41.894	29.285

Οικονομικές καταστάσεις ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β Α.Ε. και

Καταστάσεις Κοινοπραξιών για το έτος 2006 – Παρατηρήσεις:

Εδώ παρουσιάζονται, αρχικά, οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β. για το έτος 2006. Παρατίθεται ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και η κατάσταση ταμειακών ροών του Ομίλου. Στη συνέχεια, παρατίθενται οι κοινοπραξίες με τα ποσοστά που συμμετέχει σε αυτές ο Όμιλος μετά της αναγνώρισης, βεβαίως, της μεθόδου ενοποίησής τους στις ενοποιημένες καταστάσεις του 2006. Στο τελευταίο μέρος της παραγράφου διατυπώνονται παρατηρήσεις σχετικά με τις κοινοπραξίες και τον τρόπο ενοποίησής τους, και μέσω της σύγκρισης με εκείνες του έτους 2006, φαίνεται η εξελικτική πορεία του Ομίλου στο θέμα αυτό. Ξεκινώντας, λοιπόν, από τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, διαφαίνονται τα παρακάτω:

Ισολογισμός

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ.

κατά τα έτη 2006 είναι 0,00% και 0,00% αντίστοιχα.

		ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημείωση	31-Δεκ-06	31-Δεκ-05	31-Δεκ-06	31-Δεκ-05
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	7	211.572	193.369	35.112	25.034
Αυλα περιουσιακά στοιχεία	8	1.431	220	1	4
Επενδύσεις σε ακίνητα	6	116.652	105.949	20.293	20.504
Επενδύσεις σε θυγατρικές	9α, 10	-	-	389.346	386.583
Επενδύσεις σε συγγενείς (ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης)	9β, 11	163.937	141.611	112.819	114.342
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	9δ	1.454	3.936	158	158
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση μακροπρόθεσμα	13	42.930	42.791	42.233	39.675
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	21	4.327	3.624	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	15	56.225	56.547	22	13
		598.527	548.047	599.983	586.313
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	14	18.297	40.850	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	15	500.485	450.833	57.142	29.253
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		326.257	284.231	58.427	93.983
		845.039	775.915	115.569	123.237
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	11	6.464	-	3.023	-
		851.503	775.915	118.592	123.237
Σύνολο ενεργητικού		1.450.030	1.323.962	718.576	709.550
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	16	128.666	128.666	128.666	128.666
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	16	399.946	399.946	399.946	399.946
Λοιπά αποθεματικά	17	212.921	198.421	123.980	112.554
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		(29.159)	(37.566)	57.228	60.496
		712.374	689.467	709.820	701.662
Δικαιώματα μειοψηφίας		61.692	58.906	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		774.066	748.374	709.820	701.662
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια Μακροπρόθεσμα	19	32.712	24.581	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	21	21.231	13.505	165	39
Προβλέψεις Αποζημίωσης Προσωπικού	23	3.553	2.661	424	475
Επιχορηγήσεις	22	22.386	18.519	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	18	58.692	3.090	-	-
Λοιπές προβλέψεις μακροπρόθεσμες	20	19.221	18.659	76	-
		157.794	81.015	664	515
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	18	353.908	320.707	4.410	6.438
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (φόρος εισοδήματος)		7.964	9.843	3.130	384
Δάνεια Βραχυπρόθεσμα	19	154.201	162.508	-	-
Μερίσματα Πληρωτέα		1.150	1.208	552	551
Λοιπές Προβλέψεις Βραχυπρόθεσμες	20	948	306	-	-
		518.170	494.573	8.092	7.373
Σύνολο υποχρεώσεων		675.964	575.588	8.755	7.887
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		1.450.030	1.323.962	718.576	709.550

Κατάσταση αποτελεσμάτων

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός από τα κέρδη ανά μετοχή.

	Σημείωση	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-06	31-Δεκ-05	31-Δεκ-06	31-Δεκ-05
Πωλήσεις		717.611	581.836	6.612	6.964
Κόστος πωληθέντων	26	(619.489)	(465.480)	(3.358)	(3.020)
Μεικτό κέρδος		98.122	116.356	3.254	3.944
Έξοδα διάθεσης	26	(4.880)	(4.078)	-	-
Έξοδα διοίκησης	26	(37.952)	(32.952)	(4.545)	(4.627)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)	28	(3.473)	(820)	930	8.430
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		51.817	78.505	(362)	7.747
Έσοδα από μερίσματα		317	2.301	33.571	28.741
Κέρδη / (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις	11	28.786	24.810	-	-
Κέρδη / (Ζημιές) από κοινοπραξίες	9δ	286	1.771	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα (έξοδα) - καθαρά	24	(989)	(1.217)	2.089	834
Κέρδη προ φόρων		80.218	106.170	35.298	37.321
Φόρος εισοδήματος	27	(29.638)	(32.893)	(4.206)	(1.398)
Καθαρά κέρδη χρήσης		50.580	73.277	31.093	35.924
Κατανεμημένα σε :					
Μετόχους της μητρικής		47.488	61.011	31.093	35.924
Δικαιώματα μειοψηφίας		3.092	12.266	-	-
		50.580	73.277	31.093	35.924
Κέρδη ανά μετοχή που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής για τη χρήση (εκφρασμένα σε € ανά μετοχή)					
Βασικά	29	0,30	0,45	0,20	0,27

Κατάσταση ταμειακών ροών

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ.

Λειτουργικές Δραστηριότητες	Σημείωση	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		01.01.2006- 31.12.2006	01.01.2005- 31.12.2005	01.01.2006- 31.12.2006	01.01.2005- 31.12.2005
Κέρδη προ φόρων		80.218	106.170	35.298	37.321
Πλέον/μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	6, 7, 8	19.174	18.250	344	326
Προβλέψεις		2.461	(34)	24	1.066
Συναλλαγματικές διαφορές - Λοιπά		117	-	-	-
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας		(35.883)	(36.926)	(35.669)	(38.070)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		8.884	4.423	-	-
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	14	22.553	24.922	-	-
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων		(46.720)	20.791	4.488	(11.149)
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		86.594	10.298	(3.789)	3.400
Μείον:					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα		(8.684)	(4.423)	-	-
Καταβληθέντοι φόροι		(26.347)	(56.626)	(1.335)	(1.765)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		102.366	86.846	(638)	(8.870)
Επενδυτικές δραστηριότητες					
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων		(4.127)	19.482	(4.346)	22.754
Αγορά ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων		(51.395)	(54.097)	(10.208)	(2.888)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων	7, 8, 28	8.369	6.236	15	3
Τόκοι εισπραχθέντες	24	6.036	3.218	2.089	834
Δάνεια χορηγηθέντα σε συνδεδεμένα μέρη		(1.791)	-	(2.675)	-
Μερίσματα εισπραχθέντα		5.461	738	5.621	28.741
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(37.447)	(24.423)	(9.504)	49.444
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Πώληση / (αγορά) ιδίων μετοχών	16, 17	-	9.057	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		88.737	127.254	-	-
Εξοφλήσεις δανείων		(90.576)	(62.022)	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα		(25.566)	(42.456)	(25.414)	(29.567)
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	22	4.135	6.222		
Συμμετοχή τρίτων σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		377	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα από απορρόφηση λόγω διάσπασης θυγατρικής		-	-	-	46.670
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		(22.893)	38.056	(25.414)	17.103
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης: (α)+(β)+(γ)		42.026	100.479	(35.557)	57.677
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης		284.231	183.752	93.983	36.307
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης		326.257	284.231	58.427	93.983

Ως προς την αναγνώριση των κοινοπραξιών, στις οποίες μετέχει ο Όμιλος για το έτος 2006, ακολουθεί ο πίνακας, στον οποίο τις ονομασίες τους πλαισιώνει το ποσοστό συμμετοχής της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β. Α.Ε., και οι ανεξέλεγκτες φορολογικές χρήσεις. Σημειώνεται ότι όλες αυτές ενοποιούνται μέσω της αναλογικής μεθόδου.

A/A	ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ	ΕΔΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
1	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2006
2	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2005-2006
3	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ALPINE MAYREDER BAU GmbH	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
4	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - TODINI COSTRUZIONI GENERALI S. P. A.	ΕΛΛΑΔΑ	45,00	2004-2006
5	Κ/Ξ ΤΕΟ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2003-2006
6	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
7	"Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2003-2006
8	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
9	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	43,48	2005-2006
10	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ - ΜΟΧΛΟΣ ΑΕ - ΑΛΤΕ ΑΕ - ΑΕΓΕΚ	ΕΛΛΑΔΑ	45,42	2003-2006
11	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,82	2002-2006
12	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,50	2005-2006
13	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	43,48	2004-2006
14	Κ/Ξ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ.	ΕΛΛΑΔΑ	39,19	2001-2006
15	Κ/Ξ ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2005-2006
16	Κ/Ξ ΤΟΜΗ-ΑΚΤΩΡ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2005-2006
17	Κ/Ξ ΤΕΟ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2005-2006
18	Κ/Ξ SIEMENS AG - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2005-2006
19	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2005-2006
20	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - SIEMENS ΑΕ - VINCI CONSTRUCTIONS GRANDS PROJETS	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
21	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ-J & P ΑΒΑΞ-SELI	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
22	ΚΞ ΤΕΡΜΑ ΑΕ-ΜΟΧΛΟΣ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	35,00	2006
23	Κ/Ξ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
24	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2006
25	Κ/Ξ J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΤΕΡΝΑ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2006
26	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΡΓΩ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
27	Κ/ΞΙΑ (CARS) ΛΑΡΙΣΑΣ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	81,70	2001-2006
28	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΑΕΓΕΚ - ΕΚΤΕΡ - ΤΕΡΝΑ (ΚΑΤ. ΥΠΟΣΤ.ΟΔΥΜΠΙΑΚΗΣ) ΕΚΤΕΛ.	ΕΛΛΑΔΑ	52,00	2006
29	Κ/ΞΙΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ (ΑΚΤΩΡ - ΤΟΜΗ) ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2002-2006
30	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ -ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ Η/Μ)	ΕΛΛΑΔΑ	66,00	2002-2006
31	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ -ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ ΟΙΚΟΔ.)	ΕΛΛΑΔΑ	54,00	2002-2006
32	ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2006
33	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ Α.Ε.ΑΚΤΩΡ ΤΕ. - Χ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΕ - ΤΕΧΝΕΡΓΑ Ε. ΤΣΑΜΠΡΑΣ ΑΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2005-2006
34	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε. - ΕΜΠΕΔΟΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2002-2006
35	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	74,00	2005-2006
36	Κ/ΞΙΑ ΓΕΦΥΡΑ	ΕΛΛΑΔΑ	15,48	2005-2006
37	ΚΞ ΑΕΓΕΚ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΚΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2002-2006
38	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	71,00	2006
39	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006

A/A	ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ	ΕΔΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
40	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2003-2006
41	ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,66	2003-2006
42	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΤΟΜΗ-ΑΛΤΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ (ΔΙΑΜ.ΕΛΕΥΘ.ΧΩΡΩΝ ΟΛΥΜΠ.ΧΩΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	45,33	2004-2006
43	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SOCIETE FRANCAISE EQUIPEMENT HOSPITALIER SA	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2004-2006
44	Κ/ΞΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ. - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl	ΕΛΛΑΔΑ	53,33	2005-2006
45	Κ/Ξ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΕ (ΝΟΣ.ΛΑΜΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2004-2006
46	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ -ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2004-2006
47	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	63,68	2004-2006
48	Κ/Ξ TODINI COSTRUZIONI GENERALI S.p.AΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2003-2006
49	Κ/ΞΙΑ ΕΚΤΕΡ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
50	Κ/ΞΙΑ "Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2006
51	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
52	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
53	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
54	Κ/Ξ ΤΟΜΗ ΑΤΕ- ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ ΤΜΗΜΑ II)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2003-2006
55	Κ/Ξ ΕΡΓΟΥ ΑΜΥΓΔΑΛΕΖΑΣ	ΕΛΛΑΔΑ	34,00	2003-2006
56	Κ/Ξ ΤΟΜΗ- ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΑΝΔΡ. (2005)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2005-2006
57	Κ/Ξ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
58	ΚΞ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2006
59	ΚΞ ΚΑΣΤΩΡ - ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2006
60	Κ/Ξ ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2006
61	Κ/Ξ ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ -ΕΡΤΕΚΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2005-2006
62	Κ/Ξ ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ-ΕΡΓΟ ΑΕ -ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝ. ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2006
63	ΚΞ ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ - ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	90,00	2006
64	ΕΡΓΟ Α.Ε.- ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2006
65	ΚΞ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΡΣΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	67,00	2006
66	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣ.	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2006
67	Κ/Ξ ΧΥΤΑ ΤΑΓΑΡΑΔΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
68	Κ/Ξ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ-ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER (ΧΥΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	35,00	2004-2006
69	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΚΥΠΡΟΣ-ΧΥΤΑ ΠΑΦΟΥ)	ΚΥΠΡΟΣ	55,00	2004-2006
70	Κ/Ξ ΔΕΤΕΛΑΑ-ΗΛΕΚΤΩΡ-EDL ΜΟΝ/ΠΕ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2002-2006
71	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΦΥΛΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	99,00	2006
72	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΜΑΥΡΟΜΑΧΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2006
73	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
74	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
75	Κ/Ξ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΧΥΤΑ ΜΑΡΑΘΟΥΝΤΑΣ & ΟΔΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ)	ΚΥΠΡΟΣ	55,00	2005-2006

Παρατηρήσεις

Μέσω της παράθεσης των στοιχείων περί των ετών 2005 και 2006, διακρίνεται αύξηση των κοινοπραξιών κατά τον αριθμό των είκοσι (20). Συγκεκριμένα, από τα πενήντα πέντε (55) κοινοπρακτικά έργα για το έτος 2005, εμφανίζονται εβδομήντα πέντε (75) το 2006. Μάλιστα, η συντριπτική πλειοψηφία των κοινοπραξιών του 2005, συνεχίζονται, κατά τα ίδια ποσοστά συμμετοχής για την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ

Τ.Ε.Β. Α.Ε., και για το επόμενο έτος, κάτι που αποδεικνύει την αυξανόμενη δραστηριότητα του Ομίλου στους κλάδους επικέντρωσής του. Πληροφοριακά, βέβαια, πρέπει να προστεθεί το ότι ο Όμιλος έχει μόνο έμμεση συμμετοχή στις εν λόγω κοινοπραξίες, μέσω της ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. και των θυγατρικών αυτής, καθώς και μέσω της ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. Σαφώς ουσιαστικότατο στοιχείο αποτελεί το ότι οι επενδύσεις του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται, στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του για το 2006, βάση της μεθόδου αναλογικής ενοποίησης. Με εξαίρεση, βέβαια, όπως και στο 2005, εκείνων των κοινοπραξιών που βρίσκονται σε αδράνεια κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής των Δ.Π.Χ.Π., οι οποίες και ενοποιούνται μέσω της μεθόδου καθαρής θέσης. Ως προς την αναγνώριση ή όχι, από τον Όμιλο, μεριδίων επί των αγορών και των πωλήσεων του Ομίλου, που αφορούν τις κοινοπραξίες, παραμένουν τα ισχύοντα για το 2005. Υφίσταται, ακόμη, η τροποποίηση των λογιστικών αρχών προς τέρψιν ομοιομορφίας με αυτών του Ομίλου, καθώς και η αποτίμηση των κοινοπραξιών στο κόστος μείον την απομείωση, στον ισολογισμό της μητρικής εταιρείας.

Στο σημείο αυτό, παρατίθενται τα ποσά που αφορούν το μερίδιο επί του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου ως προς τις κοινοπραξίες αλλά και εταιρείες που ενοποιήθηκαν μέσω της αναλογικής μεθόδου με αποτέλεσμα να περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του.

	31 - 12 - 2006	31 - 12 - 2005
Απαιτήσεις		
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	3.482	1.611
Κυκλοφορούν ενεργητικό	319.476	258.010
Σύνολο	322.958	259.621
Υποχρεώσεις		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	59.726	5.086
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	260.797	253.167
Σύνολο	320.523	258.253
Καθαρή θέση	2.435	1.368
Έσοδα	221.410	200.654
Έξοδα	(207.914)	(158.760)
Κέρδη/Ζημιές (μετά φόρων)	13.496	41.894

Οικονομικές καταστάσεις ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β Α.Ε. και

Καταστάσεις Κοινοπραξιών για το έτος 2007 – Παρατηρήσεις:

Εδώ, λόγω έλλειψης στοιχείων για όλο το έτος 2007, παρουσιάζονται οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη περίοδο 1η Ιανουαρίου 2007 – 30η Ιουνίου 2007. Έπειτα, παρατίθενται, ονομαστικά και με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, οι κοινοπραξίες για το έτος με αναφορά και στη μέθοδο ενοποίησής τους.

Δεν παραλείπονται, βέβαια, και οι απαραίτητες παρατηρήσεις επί αυτών των κοινοπραξιών.

Ισολογισμός

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ.

		ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημείωση	30-Ιουν-07	31-Δεκ-06	30-Ιουν-07	31-Δεκ-06
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια		238.192	211.572	37.161	35.112
Αυλα περιουσιακά στοιχεία	5	10.507	1.431	-	1
Επενδύσεις σε ακίνητα	6	112.487	116.652	20.188	20.293
Επενδύσεις σε θυγατρικές		-	-	402.122	389.346
Επενδύσεις σε συγγενείς (ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης)	8	218.448	163.937	114.361	112.819
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	7.4	1.722	1.454	158	158
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση μακροπρόθεσμα		44.104	42.930	43.194	42.233
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		3.715	4.327	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9	47.461	56.225	22	22
		676.636	598.527	617.205	599.983
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα		22.113	18.297	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	9	637.748	500.485	59.337	57.142
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		335.142	326.257	83.385	58.427
		995.004	845.039	142.722	115.569
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	7.2	-	6.464	-	3.023
		995.004	851.503	142.722	118.592
Σύνολο ενεργητικού		1.671.640	1.450.030	759.928	718.576
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο		128.666	128.666	128.666	128.666
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο		399.946	399.946	399.946	399.946
Λοιπά αποθεματικά	10	208.721	212.921	125.693	123.980
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		35.230	(29.159)	66.930	57.228
		772.564	712.374	721.234	709.820
Δικαιώματα μειοψηφίας		71.652	61.692	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		844.216	774.066	721.234	709.820
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια Μακροπρόθεσμα	11	68.291	32.712	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		21.038	21.231	211	165
Προβλέψεις Αποζημίωσης Προσωπικού		3.460	3.553	464	424
Επιχορηγήσεις		22.235	22.386	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	12	53.841	58.692	-	-
Λοιπές προβλέψεις μακροπρόθεσμες		19.544	19.221	76	76
		188.409	157.794	750	664
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	12	378.433	353.908	4.591	4.410
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (φόρος εισοδήματος)		16.146	7.964	4.269	3.130
Δάνεια Βραχυπρόθεσμα	11	211.822	154.201	-	-
Μερίσματα Πληρωτέα		29.988	1.150	29.083	552
Λοιπές Προβλέψεις Βραχυπρόθεσμες		2.625	948	-	-
		639.015	518.170	37.943	8.092
Σύνολο υποχρεώσεων		827.424	675.964	38.693	8.755
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		1.671.640	1.450.030	759.928	718.576

Κατάσταση αποτελεσμάτων

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός από τα κέρδη ανά μετοχή.

Α' εξάμηνο 2007 και 2006

	Σημείωση	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		30-Ιουν-07	30-Ιουν-06	30-Ιουν-07	30-Ιουν-06
Πωλήσεις		415.360	303.558	1.264	3.437
Κόστος πωληθέντων		(362.514)	(257.520)	(1.220)	(1.859)
Μεικτό κέρδος		52.846	46.038	44	1.578
Έξοδα διάθεσης		(1.818)	(2.080)	-	-
Έξοδα διοίκησης		(18.844)	(16.935)	(3.405)	(3.010)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)	13	13.797	571	16.099	454
Κέρδη / (Ζημιές) από κοινοπραξίες	7.4	1.293	2.009	-	-
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		47.273	29.603	12.738	(979)
Έσοδα από μερίσματα		72	267	28.504	33.571
Κέρδη / (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις	8	66.039	14.491	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα (έξοδα) - καθαρά		(841)	(758)	1.330	1.125
Κέρδη προ φόρων		112.543	43.603	42.572	33.718
Φόρος εισοδήματος		(15.759)	(9.697)	(4.164)	(926)
Καθαρά κέρδη περιόδου		96.784	33.907	38.408	32.791
Κατανεμημένα σε :					
Μετόχους της μητρικής		90.867	31.973	38.408	32.791
Δικαιώματα μειοψηφίας		5.917	1.933	-	-
		96.784	33.907	38.408	32.791
Κέρδη ανά μετοχή που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής για την περίοδο (εκφρασμένα σε € ανά μετοχή)					
Βασικά		0,57	0,20	0,24	0,21

Κατάσταση ταμειακών ροών

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες Ευρώ.

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	01.01.2007-	01.01.2006-	01.01.2007-	01.01.2006-
	30.06.2007	30.06.2006	30.06.2007	30.06.2006
<u>Λειτουργικές Δραστηριότητες:</u>				
Κέρδη προ φόρων	112.543	43.603	42.572	33.718
<i>Πλέον/μείον προσαρμογές για:</i>				
Αποσβέσεις	10.724	11.160	171	169
Προβλέψεις	1.893	2.268	40	43
Συναλλαγματικές διαφορές	713	-	-	-
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(82.396)	(16.815)	(45.388)	(34.711)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	5.265	3.821	-	-
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(825)	8.434	-	-
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(98.830)	(78.158)	(4.987)	213
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	14.057	(16.402)	1.942	116
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(5.889)	(3.267)	-	-
Καταβεβλημένοι φόροι	(8.291)	(7.696)	(2.978)	(1.102)
<i>Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)</i>	<u>(51.036)</u>	<u>(53.050)</u>	<u>(8.627)</u>	<u>(1.556)</u>
<u>Επενδυτικές δραστηριότητες:</u>				
Απόκτηση / πώληση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	(5.666)	(2.006)	4.874	(960)
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων και επενδύσεων σε ακίνητα	(48.227)	(19.242)	(2.114)	(4.117)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων και επενδύσεων σε ακίνητα	24.546	2.936	22	15
Τόκοι εισπραχθέντες	4.580	2.638	1.330	1.125
Δάνεια χορηγηθέντα σε συνδεδεμένα μέρη	(1.921)	-	(1.921)	-
Μερίσματα εισπραχθέντα	1.751	-	31.456	-
<i>Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)</i>	<u>(24.938)</u>	<u>(15.673)</u>	<u>33.646</u>	<u>(3.937)</u>
<u>Χρηματοδοτικές δραστηριότητες:</u>				
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	125.864	46.184	-	-
Εξοφλήσεις δανείων	(43.354)	(53.191)	-	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	(848)	(169)	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα	2.517	(121)	(61)	(64)
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	694	3.030	-	-
Συμμετοχή τρίτων σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	(14)	136	-	-
<i>Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)</i>	<u>84.860</u>	<u>(4.129)</u>	<u>(61)</u>	<u>(64)</u>
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	<u>8.885</u>	<u>(72.853)</u>	<u>24.958</u>	<u>(5.556)</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	326.257	284.231	58.427	93.983
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	<u>335.142</u>	<u>211.378</u>	<u>83.385</u>	<u>88.427</u>

Οι κοινοπραξίες του Ομίλου, που αφορούν το πρώτο μισό του έτους 2007, συμπεριλαμβάνονται στο παρακάτω πίνακα, μετά του ποσοστού συμμετοχής της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β. και των ανεξέλεγκτων φορολογικών χρήσεων. Και για το έτος αυτό, έστω και για το πρώτο εξάμηνο, εφαρμόζεται η αναλογική μέθοδος ενοποίησης για όλες τις κοινοπραξίες.

A/A	ΕΤΑΠΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧ ΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
1	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2006
2	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2005-2006
3	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ALPINE MAYREDER BAU GmbH	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
4	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - TODINI COSTRUZIONI GENERALI S.P.A.	ΕΛΛΑΔΑ	45,00	2004-2006
5	Κ/ΞΙΑ ΤΕΟ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2003-2006
6	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
7	"Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2005-2006
8	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
9	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	43,48	2005-2006
10	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ - ΜΟΧΛΟΣ ΑΕ - ΑΛΤΕ ΑΕ - ΑΕΓΕΚ	ΕΛΛΑΔΑ	45,42	2003-2006
11	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,82	2003-2006
12	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,50	2005-2006
13	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	43,48	2004-2006
14	Κ/ΞΙΑ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ.	ΕΛΛΑΔΑ	39,19	2001-2006
15	Κ/ΞΙΑ ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2005-2006
16	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ-ΑΚΤΩΡ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2006
17	Κ/ΞΙΑ ΤΕΟ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2005-2006
18	Κ/ΞΙΑ SIEMENS AG - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2005-2006
19	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2005-2006
20	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SIEMENS ΑΕ-VINCI CONSTRUCTIONS GRANDS PROJETS	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
21	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ-J & P ΑΒΑΞ-SELI	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
22	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΜΟΧΛΟΣ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	35,00	2006
23	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
24	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	-
25	Κ/ΞΙΑ J&P-ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2006
26	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΡΓΩ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
27	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΡΓΩ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	-
28	Κ/ΞΙΑ ΣΗΡ.ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΥ (ΕΚΤΕΛ)	ΕΛΛΑΔΑ	29,42	-
29	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ -LOBBE TZILALIS EUROKA	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2006
30	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ (ΠΛΑΤΑΝΟΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	-
31	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΒΙΣΤΩΝΙΣ-ΑΤΟΜΟ	ΕΛΛΑΔΑ	51,00	2006

A/A	ΕΤΑΠΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧ ΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
32	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-JP AVAX ΑΕ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ-ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	39,20	-
33	Κ/ΞΙΑ ΤΕΟ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	-
34	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	-
35	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	-
36	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - STRABAG AG N1	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	-
37	Κ/ΞΙΑ ΚΑΣΤΩΡ-ΑΚΤΩΡ-ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	52,35	-
38	Κ/ΞΙΑ (CARS) ΛΑΡΙΣΑΣ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	81,70	2006
39	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ-ΕΚΤΕΡ-ΤΕΡΝΑ(ΚΑΤ. ΥΠΟΣΤ.ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ)ΕΚΤΕΛ.	ΕΛΛΑΔΑ	52,00	2006
40	Κ/ΞΙΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ (ΑΚΤΩΡ-ΤΟΜΗ) ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2002-2006
41	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΔΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ Η/Μ)	ΕΛΛΑΔΑ	66,00	2002-2006
42	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΔΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ ΟΙΚΟΔ.)	ΕΛΛΑΔΑ	54,00	2002-2006
43	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΛΤΕ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2006
44	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΤΕ.-Χ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΕ - ΤΕΧΝΕΡΓΑ Ε. ΤΣΑΜΠΡΑΣ ΑΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2005-2006
45	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΛΤΕ ΑΤΕ - ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2002-2006
46	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	74,00	2005-2006
47	Κ/ΞΙΑ ΓΕΦΥΡΑ	ΕΛΛΑΔΑ	15,48	2005-2006
48	Κ/ΞΙΑ ΑΕΓΕΚ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΚΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2002-2006
49	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	71,00	2006
50	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
51	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2003-2006
52	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,66	2003-2006
53	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΤΟΜΗ-ΑΛΤΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ (ΔΙΑΜ.ΕΛΕΥΘ.ΧΩΡΩΝ ΟΛΥΜΠ.ΧΩΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	45,33	2004-2006
54	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SOCIETE FRANCAISE EQUIPEMENT HOSPITALIER SA	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2004-2006
55	Κ/ΞΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl	ΕΛΛΑΔΑ	53,33	2005-2006
56	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΕ (ΝΟΣ.ΛΑΜΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2004-2006
57	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ -ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00	2004-2006
58	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	63,68	2004-2006
59	Κ/ΞΙΑ TODINI COSTRUZIONI GENERALI S.p ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2003-2006
60	Κ/ΞΙΑ ΕΚΤΕΡ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2003-2006
61	Κ/ΞΙΑ "Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2006
62	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
63	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
64	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
65	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΡΓΟΣΥΝ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	-

A/A	ΕΤΑΠΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧ ΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΧΡΗΣΕΙΣ
66	Κ/ΞΙΑ J. & P.-ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	-
67	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	-
68	JV AKTOR COPRI	ΗΑΕ	50,00	-
69	JV QATAR	ΗΑΕ	40,00	-
70	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΤΕ- ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ ΤΜΗΜΑ ΙΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2003-2006
71	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΥ ΑΜΥΓΔΑΛΕΖΑΣ	ΕΛΛΑΔΑ	34,00	2003-2006
72	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ- ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΑΝΔΡ. (2005)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2005-2006
73	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
74	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2006
75	Κ/ΞΙΑ ΚΑΣΤΩΡ - ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2006
76	Κ/ΞΙΑ ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2006
77	Κ/ΞΙΑ ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ -ΕΡΤΕΚΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2005-2006
78	Κ/ΞΙΑ ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ-ΕΡΓΟ ΑΕ -ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝ. ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2004-2006
79	Κ/ΞΙΑ ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ - ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	90,00	2006
80	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟ ΑΕ- ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2006
81	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΡΣΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	67,00	2006
82	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
83	Κ/ΞΙΑ ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ - ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ (ΛΙΜΕΝΑΣ ΜΥΚΟΝΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
84	Κ/ΞΙΑ ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΑΕ - ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ (ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2006
85	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣ.	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2006
86	Κ/ΞΙΑ ΧΥΤΑ ΤΑΓΑΡΑΔΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
87	Κ/ΞΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ-ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER (ΧΥΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	35,00	2004-2006
88	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΚΥΠΡΟΣ-ΧΥΤΑ ΠΑΦΟΥ)	ΚΥΠΡΟΣ	55,00	2004-2006
89	Κ/ΞΙΑ ΔΕΤΕΑΛΑ-ΗΛΕΚΤΩΡ-EDL ΜΟΝ/ΠΕ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2002-2006
90	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΦΥΛΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	99,00	2006
91	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΜΑΥΡΟΡΑΧΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2006
92	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2006
93	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2006
94	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΧΥΤΑ ΜΑΡΑΘΟΥΝΤΑΣ & ΟΔΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ)	ΚΥΠΡΟΣ	55,00	2005-2006
95	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ -ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ -ΑΡΣΗ	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	-
96	Κ/ΞΙΑ ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗ-ΙΘΑΚΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΩΡ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	-
97	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ -CΥΒΑΡCO	ΚΥΠΡΟΣ	40,00	-
98	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ -ΕΡΓΟΣΥΝ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	-

Παρατηρήσεις

Η αύξηση των κοινοπραξιών για τον Όμιλο συνεχίζεται και για το έτος 2007, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου. Από εβδομήντα πέντε (75) κοινοπρακτικά έργα για το 2006, παρατηρούνται ενενήντα οκτώ (98) για το 2007, με μεγάλη πλειοψηφία των έργων του 2006 να συνεχίζονται για το επόμενο έτος, με ίδια ποσοστά συμμετοχής για τον Όμιλο. Και εδώ, ο Όμιλος έχει έμμεση συμμετοχή στις εν λόγω κοινοπραξίες, μέσω της ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. και των θυγατρικών αυτής, καθώς και μέσω της ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.. Κατανοείται, μέσω του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης, ότι το μερίδιο εκ των κοινοπραξιών της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗΣ Τ.Ε.Β Α.Ε. ενοποιείται, και για το 2007 (με στοιχεία του πρώτου εξαμήνου), με την εφαρμογή της αναλογικής μεθόδου.

6.2 Περίπτωση υπό Μελέτη Νο 2: «ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ Α.Ε. - ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 1 ΤΩΝ ΔΙΪΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ»

Ο όμιλος Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.) αποτελεί ένα δυναμικό ελληνικό όμιλο επιχειρήσεων, με στέρεες βάσεις και σταθερή κερδοφορία. Η σταδιακή μετεξέλιξη του από πετρελαϊκή σε ενεργειακή δύναμη συνοδεύεται από διεθνείς δραστηριότητες, επεκτάσεις και συμμαχίες, αλλά και από ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα με επιλεγμένες κερδοφόρες επενδύσεις.

Η πορεία του ομίλου ξεκίνησε το 1958, όταν η τότε κυβέρνηση αποφάσισε την ίδρυση του πρώτου Διυλιστηρίου πετρελαίου στη χώρα, στον Ασπρόπυργο Αττικής. Αργότερα, τα Ελληνικά Διυλιστήρια Ασπρόπυργου (ΕΛ.Δ.Α.) αναλαμβάνουν τη διύλιση, διάθεση και εμπορία διυλισμένων προϊόντων, τα οποία μετέπειτα, η ιδρυθείσα Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου (Δ.Ε.Π. Α.Ε) ελέγχει πλήρως για λογαριασμό του Δημοσίου. Η Δ.Ε.Π. μετονομάζεται σε ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. και συγχωνεύεται με τις Δ.Ε.Π. – Ε.Κ.Υ., ΕΛ.Δ.Α. και Ε.Κ.Ο. (Διυλιστήρια και Χημικά). Η ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. εισάγεται στα Χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου με διάθεση του 23% του μετοχικού κεφαλαίου της. Τα επόμενα χρόνια αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς, είτε με την εξαγορά εταιρειών, όπως η απόκτηση του 54% του διυλιστηρίου ΟΚΤΑ των Σκοπίων, είτε με την ίδρυση ή τη συμμετοχή σε εταιρείες εντός και εκτός Ελλάδας. Το 2003 συγχωνεύεται δια απορροφήσεως με την Πετρόλα Ελλάς Α.Ε.Β.Ε., έτσι ο Όμιλος, πέρα από τα δυο διυλιστήρια που ήδη διαθέτει

στον Ασπρόπυργο και στη Θεσσαλονίκη, αποκτά και τρίτο στον ελληνικό χώρο, αυτό της Ελευσίνας. Ο όμιλος ΕΛ.ΠΕ. αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο βιομηχανικό και εμπορικό όμιλο της χώρας με:

- Τρία διυλιστήρια στην Ελλάδα και ένα στο εξωτερικό
- Ισχυρή θέση στην εγχώρια εμπορία προϊόντων πετρέλαιο.
- Αξιόλογες συνεργασίες στο εξωτερικό για έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων και αποκλειστικά δικαιώματα στην Ελλάδα
- Κυρίαρχη θέση στον τομέα των πετροχημικών/χημικών
- Προσφορά εξειδικευμένων υπηρεσιών για βιομηχανικές επενδύσεις
- Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- Προώθηση του φυσικού αερίου
- Συμμετοχή στις μεταφορές αργού πετρελαίου και προϊόντων (αγωγοί, θαλάσσιες μεταφορές).

Ο όμιλος Ελληνικών Πετρελαίων Σήμερα

Η ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. σήμερα είναι η μεγαλύτερη βιομηχανική και εμπορική εταιρεία στην Ελλάδα με ηγετική θέση στον τομέα της ενέργειας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι κύριες επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. περιλαμβάνουν τη Δύλιση και Εμπορία προϊόντων πετρελαίου, τα Πετροχημικά και το Φυσικό Αέριο, ενώ ο Όμιλος βρίσκεται στο στάδιο της ανάπτυξης διεθνούς χαρτοφυλακίου Έρευνας & Παραγωγής Υδρογονανθράκων. Ο Όμιλος ΕΛ.ΠΕ. έχει ηγετική θέση στο χώρο της Δύλισης και Εμπορίας προϊόντων πετρελαίου στην Ελλάδα και ισχυρή θέση στο χώρο της Δύλισης και Εμπορίας προϊόντων πετρελαίου σε επτά άλλες χώρες. Η ΕΛ.ΠΕ. έχει ποσοστό συμμετοχής 35% στη Δ.Ε.Π.Α., που έχει στην ιδιοκτησία της και λειτουργεί το σύνολο του εγχώριου δικτύου αγωγών φυσικού αερίου υψηλής και μέσης πίεσης στην Ελλάδα. Στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ανήκει στις εταιρείες που πρωταγωνιστούν στο Δείκτη Μεγάλης Κεφαλαιοποίησης. Μέτοχοι της εταιρείας είναι το Ελληνικό Δημόσιο (35,49%), η Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A. (34,32%) ενώ το υπόλοιπο (30,19%) είναι διαπραγματεύσιμο στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Κατά την χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2005, ο όμιλος ΕΛ.ΠΕ. παρουσίασε καθαρές πωλήσεις ύψους 6.653 εκατομμυρίων ευρώ, ενεργητικό 4.190 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το προσωπικό του ανερχόταν σε 5.516 εργαζόμενους (3.578 εντός Ελλάδας και 1.938 εκτός Ελλάδας).

Τα Διυλιστήρια των ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.

Οι επενδύσεις στον κλάδο διύλισης πετρελαίου οφείλουν και είναι συνεχείς. Οι περισσότερες εξ' αυτών δεν οδηγούν σε διεύρυνση των οικονομικών περιθωρίων, αλλά μάλλον σε μείωσή τους. Εντούτοις είναι απαραίτητες, ώστε να καθιστούν τα διυλιστήρια ικανά να επιτυγχάνουν ολοένα και πιο αυστηρές προδιαγραφές σε όλα τα προϊόντα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η επένδυση στην περιοχή των διυλιστηρίων της Ελευσίνας. Η συνεισφορά της στην ενεργειακή ασφάλεια και ανάπτυξη της χώρας έχει ως εξής:

- Συμβολή στην δημιουργία σημαντικού μέρους του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος.
- Απόδοση περίπου 300 εκ. € ετησίως σε φόρους εισοδήματος, σε φόρους μισθωτών υπηρεσιών και σε εργοδοτικές εισφορές.
- Εισφορά εντός της τελευταίας 5ετίας μερίσματος στο Ελληνικό Δημόσιο άνω των 220 εκ. €.
- Απασχόληση 4.500 ατόμων εργατικού δυναμικού, με αξιοποίηση σημαντικού μέρους του τεχνικού επιστημονικού προσωπικού της χώρας.

Η Επένδυση

Τα ΕΛ.ΠΕ. συνεισφέρουν στην ενεργειακή ασφάλεια και οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, με στρατηγική πρόκληση τη βελτίωση του επιπέδου της ανταγωνιστικότητάς τους. Η αναβάθμιση των διυλιστηρίων της Ελευσίνας γίνεται με γνώμονα την βιώσιμη ανάπτυξη. Θα δώσει την δυνατότητα παραγωγής προϊόντων μεγαλύτερης αξίας, με φιλικότερες προς το περιβάλλον μεθόδους, προσφέροντας ταυτόχρονα σημαντικά οφέλη στην τοπική και εθνική οικονομία.

Η ΕΛ.ΠΕ. δραστηριοποιούμενη σε ένα έντονα ανταγωνιστικό ενεργειακό περιβάλλον διεθνώς, έχει δρομολογήσει τον πλήρη εκσυγχρονισμό όλων των λειτουργιών της, ενώ ταυτόχρονα προγραμματίζει την προσαρμογή της παραγωγής της στις νέες ευρωπαϊκές τάσεις κατανάλωσης. Μέσα στα πλαίσια των παραπάνω εξελίξεων, τα διυλιστήρια της Ευρώπης προχωρούν στον αναγκαίο εκσυγχρονισμό και τροποποιήσεις, που θα συμβάλουν στην παραγωγή καθαρών καυσίμων και στη μείωση των εκπομπών από τις εστίες καύσης. Σε αυτό το Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο, η ΕΛ.ΠΕ. αποφάσισε την αναβάθμιση των Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων Ελευσίνας.

Τα οφέλη για την τοπική οικονομία:

- Διασφαλίζονται όλες οι σημερινές μόνιμες θέσεις εργασίας και δημιουργούνται 185 νέες μόνιμες θέσεις (με έμφαση στην εντοπιότητα). Παράλληλα δημιουργούνται και περίπου άλλες τόσες έμμεσες θέσεις εργασίας
- Κατά την διάρκεια της κατασκευής του έργου που θα διαρκέσει δύο χρόνια, θα απασχοληθούν περίπου 2.000 άτομα κατά μέσο όρο. Σήμερα εργάζονται στα εργοτάξια 835 υπάλληλοι. Στην αιχμή της κατασκευαστικής περιόδου, ο αριθμός τους θα ανέλθει στους 3.100.
- Μέχρι σήμερα έχουν ανατεθεί παραγγελίες εξοπλισμού και υπηρεσιών ύψους 155 εκ € σε ελληνικές εταιρείες.
- Επίσης, δημιουργείται πληθώρα περιφερειακών θέσεων εργασίας, λόγω των υπηρεσιών που θα χρειαστούν κατά τη διάρκεια της επένδυσης (σίτιση, ένδυση, μεταφορά προσωπικού, χωματουργικές εργασίες, προμήθειες υλικών, κλπ).
- Υποκατάσταση εισαγωγών – αύξηση της Προστιθέμενης Αξίας σε εγχώρια παραγόμενα προϊόντα
- Αύξηση κρατικών εσόδων
- Μεγαλύτερη ασφάλεια στα αποθέματα καυσίμων της χώρας

Οι Ανάδοχοι Κοινοπραξίες

Το έργο της κατασκευής νέας μονάδας στη Περιοχή 1, η οποία θα συμβάλλει στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των Διυλιστηρίων της Ελευσίνας ξεκίνησε στις αρχές του 2010, με την ανάθεση σε 3 Αναδόχους του μεγαλύτερου ποσοστού της επένδυσης (εκτιμώμενη σε 2,5 δις €) και διατηρώντας τα πιο διαβαθμισμένα και απόρρητα μέρη του έργου η ίδια η εταιρεία. Οι τρεις Ανάδοχοι εταιρείες είναι οι εξής:

- TECNICAS REUNIDAS (Ισπανική)
- IREM Spa (Ιταλική)
- ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. – SICES CONSTRUCTION Spa (Σύμπραξη ελληνικής και ιταλικής εταιρείας)

Το κύριο μέρος όμως του έργου, δηλαδή το κατασκευαστικό κομμάτι, το ανέλαβε αποκλειστικά η τρίτη εκ των Αναδόχων, με την από κοινού συμμετοχή (50 - 50) της εισηγμένης στο ελληνικό Χρηματιστήριο ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και της εισηγμένης στο ιταλικό Χρηματιστήριο SICES CONSTRUCTION Spa. Οι άλλες δύο Ανάδοχοι έχουν, ως επί το πλείστον, αναλάβει τα μέρη της επίβλεψης και των ελέγχων της προόδου των εργασιών. Ο συγγραφέας, διατελώντας Λογιστή στην ανάδοχο Κοινοπραξία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, θα προσπαθήσει να αναπτύξει παρακάτω τις λογιστικές αρχές και

μεθόδους που ακολουθήθηκαν, παράλληλα με τη φορολογική αντιμετώπιση των προκυψάντων ζητημάτων.

Λογιστικές & Φορολογικές Αρχές που ακολουθήθηκαν

Τα Ε.Λ.Π. δεν προβλέπουν κάποια ιδιαίτερη λογιστική αντιμετώπιση για τις Κοινοπραξίες. Όλες οι βασικές αρχές που προβλέπονται από τα Ε.Λ.Π. (αυτοτέλεια των χρήσεων ,αναγνώριση εσόδου - εξόδου, κ.ο.κ.) ακολουθήθηκαν πιστά.

Βάσει του Κ.Β.Σ., η Κοινοπραξία υποχρεούται να τηρεί βιβλία Γ' Κατηγορίας με τη διπλογραφική μέθοδο σύμφωνα με τα ακαθάριστα έσοδά της. Τα κέρδη της υπολογίζονται με βάση το αποτέλεσμα που προκύπτει από τα λογιστικά της βιβλία και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύει. Εκδίδει θεωρημένα Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών προς τα ΕΛ.ΠΕ., τα οποία βασίζονται σε αναλυτικές επιμετρήσεις και εγκεκριμένες μηνιαίες πιστοποιήσεις εργασιών. Λόγω του γεγονότος ότι δεν έχει την κυριότητα της η Κοινοπραξία υλικά που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή της μονάδας, δεν υπάρχει υποχρέωση τήρησης θεωρημένου Βιβλίου Αποθήκης.

Οι υπεργολάβοι με τη σειρά τους, οι οποίοι έχουν αναλάβει επιμέρους εργασίες από την Κοινοπραξία, ακολουθούν την ίδια πορεία εκδόσεως τιμολογίων (επιμέτρηση – πιστοποίηση - τιμολόγιο).

Στα τιμολόγια που εκδίδει η Κοινοπραξία στα ΕΛ.ΠΕ. υπολογίζεται επί της καθαρής αξίας των εργασιών ο αναλογούν Φ.Π.Α. (σύμφωνα με τις εκάστοτε εφαρμοζόμενες διατάξεις) και παρακρατείται η Κράτηση Καλής Εκτέλεσης (συνήθως 10% επί της καθαρής αξίας), τυχόν άλλες Κρατήσεις (πχ. προκαταβολές που έχουν δοθεί στο παρελθόν, κλπ) και ο αναλογούν Φόρος Εργολάβων (σύμφωνα με την κείμενη κάθε φορά νομοθεσία). Τυχόν ολοκληρωμένες εργασίες και επιμετρήσεις που δεν έχουν τιμολογηθεί στη χρήση που πραγματοποιήθηκαν, παρουσιάζονται στο λογαριασμού Ενεργητικού «Παράγωγη σε Εξέλιξη» και τιμολογούνται στη επόμενη χρήση.

Με τη σειρά τους οι υπεργολάβοι εκδίδουν θεωρημένα τιμολόγια στη Κοινοπραξία εφαρμόζοντας την ίδια διαδικασία, με μόνη διαφορά τις Κρατήσεις, οι οποίες εξαρτώνται από τη Σύμβαση – Συμφωνητικό που έχει υπογράψει ο καθένας με την ανάδοχο Κοινοπραξία.

Σχετικά με την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. 11 & 31, αξίζει να σημειωθεί πως τόσο η Κοινοπραξία, όσο και τα συμμετέχοντα μέρη (ΤΕΡΝΑ & SICES) εφάρμοσαν πιστά τα οριζόμενα στις παραγράφους των Δ.Λ.Π. στα σημεία που αυτά έχουν πεδίο εφαρμογής, γεγονός που εν πολλοίς οφείλεται στο ότι και οι δύο εταιρείες είναι εισηγμένες στα

χρηματιστήρια των χωρών τους και ελέγχονται τακτικά και υπό αυστηρό πλαίσιο. Εξάλλου, το πιστοποιητικό ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή δεν ανέφερε καμία απόκλιση στις εφαρμοζόμενες λογιστικές αρχές.

Η κοινοπραξία υποχρεούται, όπως όλα τα νομικά πρόσωπα που τηρούν Γ' Κατηγορίας βιβλία, σε υποβολή Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης των κερδών της, ταυτόχρονα με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φόρου εισοδήματος. Ο φόρος που καλείται να πληρώσει, μαζί με τυχόν προκαταβολές επόμενης χρήσης ή συμψηφισμό παρακρατηθέντων φόρων (πχ. εργολάβων), προκύπτει από τα οριζόμενα στον εκάστοτε ψηφισθέντα Φορολογικό Νόμο.

Λόγω της ιδιάζουσας νομικής της μορφής, απογράφεται φορολογικά στην οικεία Δ.Ο.Υ. και ελέγχεται φορολογικά επίσης από αυτή. Αξίζει να σημειωθεί πως, μετά την έναρξη εφαρμογής του Νόμου που επιβάλλει την έκδοση Πιστοποιητικού Φορολογικής Συμμόρφωσης από τον ορκωτό ελεγκτή, ταυτόχρονα με το Πιστοποιητικό Ελέγχου της χρήσης, η απόκτηση του φορολογικού πιστοποιητικού επέχει θέση τακτικού ελέγχου. Εξαιρέση αποτελούν οι επιστροφή Φ.Π.Α. που έχει αιτηθεί η Κοινοπραξία και τυχόν άλλα δυννητικά ευρήματα (πχ. λήψη εικονικών τιμολογίων, κλπ), τα οποία δεν καλύπτονται από το φορολογικό πιστοποιητικό.

Επί του παρόντος, η Κοινοπραξία αυτή δεν έχει ολοκληρώσει τις εργασίες της και το έργο δεν έχει παραδοθεί επισήμως στα ΕΛ.ΠΕ., τα οποία παρεμπιπτόντως το έχουν χαρακτηρίσει απόρρητο και αναγκαίο για την ασφάλεια της Χώρας. Επομένως, οποιαδήποτε αναφορά ευαίσθητων δεδομένων καθίσταται επί του παρόντος άκρως απαγορευτική, τόσο από πλευράς ευθύνης, όσο και από πλευράς ηθικής.

Ο συγγραφέας, ολοκληρώνοντας αυτή τη συνοπτική επισκόπηση των μεθόδων που εφάρμοσε η συγκεκριμένη Κοινοπραξία, παραπέμπει τον αναγνώστη σε μελλοντική του νέα δημοσίευση - μελέτη, με αναφορές πλέον σε λεπτομερή στοιχεία που θα αφορούν αριθμητικά ποσά, οικονομικά μεγέθη, ακολουθούμενες διαδικασίες, προκύπτοντα διοικητικά ζητήματα, αποδεκτές λύσεις, ληφθείσες αποφάσεις, κλπ. και θα αποσαφηνίζει σε μεγαλύτερο βαθμό την πρακτική εφαρμογή των όσων αναφέρθηκαν στα Κεφάλαια της παρούσας εργασίας...

ΤΕΛΟΣ